

X-STED SOGN

- SOGNEANALYSE 2020 -

Analyse af X-sted Sogn

September 2020

X-sted Sogn
XX Provsti
Århus Stift

Tekst og redigering: Sille M. Fusager
Talbearbejdelse: Sille M. Fusager
© Kirkefondet, september 2020

Kildemateriale:

Statistisk materiale fra Danmarks Statistik:

- Sognedemografiske tal for 2000, 2004, 2008, 2014 og 2017
- Folkekirkemedlemskab 2000-2020
- Ind- og udmeldelser af folkekirken 2007-2019
- Kirkelige handlinger 2006-2019
- Provstistatistik XX Provsti
- Stiftsstatistik for Århus Stift
- Befolkningsfremskrivning 2020-2040

Kirkestatistisk materiale fra www.sogn.dk og kirkeministeriets statistikoplysninger på www.km.dk, Danmarks Statistik, sognets hjemmeside mm.

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	3
Introduktion.....	5
<i>Vigtigt vedr. det statistiske materiale</i>	<i>6</i>
<i>Tabellerne og nøgletal</i>	<i>6</i>
Århus Stift.....	7
XX Provsti.....	8
X-sted Sogn – kort fortalt	9
Befolkning	10
<i>Befolkningens sammensætning</i>	<i>10</i>
<i>Befolkningsudvikling.....</i>	<i>14</i>
<i>Befolkningsfremskrivning 2020-2040</i>	<i>16</i>
<i>Indbyggere efter herkomst</i>	<i>20</i>
Befolkningsbevægelser	22
<i>Befolkningsbevægelser.....</i>	<i>22</i>
<i>Flyttehyppighed.....</i>	<i>23</i>
Husstandstyper	24
<i>Husstandstyper.....</i>	<i>25</i>
<i>Boligtyper.....</i>	<i>27</i>
<i>Udviklingen i husstandstyper 2008-2017.....</i>	<i>28</i>
Husstandsindkomster.....	30
<i>Husstande efter indkomst.....</i>	<i>30</i>
<i>Bruttomedianindkomst</i>	<i>32</i>
<i>Husstande med bil.....</i>	<i>33</i>
<i>Udviklingen i husstandsindkomster</i>	<i>34</i>
Tilknytning til arbejdsmarkedet.....	36
<i>Arbejdsstillinger.....</i>	<i>36</i>
<i>Pensionister og efterlønsmodtagere.....</i>	<i>38</i>
<i>Arbejdsløshed.....</i>	<i>38</i>
<i>Personer under uddannelse</i>	<i>38</i>
<i>Folkekirkemedlemskab og tilknytning til arbejdsmarkedet</i>	<i>39</i>
Uddannelse	40
<i>Uddannelsesniveau</i>	<i>40</i>
Erhverv og pendling.....	44
<i>Pendling</i>	<i>44</i>
<i>Beskæftigelse blandt indbyggerne.....</i>	<i>45</i>
Medlemskab af folkekirken.....	47
<i>Folkekirkemedlemskab i X-sted Sogn</i>	<i>49</i>

<i>Folkekirkemedlemskab pr. herkomst</i>	53
<i>Folkekirkemedlemskab efter uddannelsesniveau</i>	55
<i>Ind- og udmeldelser af folkekirken</i>	58
Kirkelige handlinger	59
<i>Dåb</i>	59
<i>Dåbsprocent</i>	61
<i>Konfirmationer</i>	61
<i>Øvrige kirkelige handlinger</i>	63
Kirkeligt arbejde i og ud fra X-sted Sogn	66
Sognene i XXProvsti	68
Til overvejelse	70
<i>Mobilitet, pendling og tilknytning til lokalområdet</i>	70
<i>Diakonale behov</i>	71
<i>Udlændinge i sognet</i>	71
<i>Uddannelse og erhverv</i>	72
<i>Kommunikation</i>	72
<i>Samarbejde på tværs</i>	73
<i>Midlertidige fællesskaber</i>	73
<i>Bløde faktorer</i>	74
<i>Kirke hos os</i>	75
<i>Menigheden</i>	75
Handlingsforslag	78
<i>At være kirke for alle aldersfaser i livet</i>	78
<i>De yngste</i>	78
<i>Børnene</i>	79
<i>De unge</i>	80
<i>De voksne</i>	81
<i>De ældre</i>	83
Hvad forskningen fortæller os	85
<i>Fakta om folkekirkens medlemmer – af Peter Lüchau</i>	85
<i>Religiositet blandt folkekirkemedlemmer - af Peter B. Andersen, Jakob Erkmén og Peter Gundelach</i>	87
<i>Præsten i dag: en relationel autoritet og en god håndværker - af Kirstine H. Johansen</i>	91
<i>Babysalmesang – af Marie Vejrup Nielsen</i>	91
<i>Dåb eller ej - af Karen Marie Leth-Nissen og Astrid Krabbe Trolle</i>	93
Til slut	97

Introduktion

Denne sogneanalyse er udarbejdet på grundlag af Kirkefondets Sognestatistik, et statistisk materiale fra årene 2000 og 2004 samt det sognestatistiske materiale fra 2008, 2011, 2014 og 2017, som er udarbejdet af Danmarks Statistik på foranledning af Kirkeministeriet. Dette statistiske materiale giver det nyest mulige indblik i befolkningsudviklingen i Danmarks sogne. Sognestatistikken, som i 7 tabeller beskriver befolkningen i X-sted Sogn, findes i bilagsmaterialet. Endvidere indeholder materialet udvalgte nøgletal for 2017 for Danmark, Århus Stift, XX Provsti og alle provstiets sogne. Derudover er der hentet tal fra Danmarks Statistik vedrørende ind- og udmeldelser i 2007-2019 og kirkelige handlinger for 2006-2019 samt befolkningsoplysninger pr. 1.1.2020.

Talmaterialet kræver bearbejdelse for at kunne bruges i menighedsrådets og kirkens arbejde med visioner, mål og konkret planlægning. Det er baggrunden for, at Kirkefondet tilbyder at udarbejde sogneanalyser. Denne analyse er udarbejdet i september 2020 af Kirkefondet for X-sted Sogns menighedsråd.

Før gennemlæsningen er det vigtigt at gøre sig klart, at analysen alene bygger på skriftligt og statistisk materiale, og hvad man kan udlede af dette. Det er derfor nødvendigt, at sogneanalysen vurderes i forhold til de faktiske forhold i lokalområdet. Nogle eksempler kan belyse dette:

- Når statistikken taler om “flerfamiliehuse”, fremgår det ikke, om der er tale om højhuse eller lave boligblokke
- Når der er en stor andel af enlige, fortæller det ikke, om der også er en stor ensomhed
- Statistikken fortæller ikke noget om den geografiske placering inden for sognet, og mange aktiviteter kan være betinget af placeringen i lokalområdet, buslinjerne, skolerne, institutioner osv.
- Et sogn kan være delt op i meget forskellige enkeltdele, socialt, kulturelt og kirkeligt
- Et sogn med mange kirkelige og folkelige aktiviteter kan statistisk set være identisk med et sogn, hvor disse aktiviteter mangler
- Et sogn er altid en del af en større lokal helhed – det er ikke en isoleret enhed

En sogneanalyse er først og fremmest et redskab til at få belyst, om den fornemmelse, man ofte har af et sogn og dets indbygges forhold, er rigtig. Derefter kan man så drøfte kirkens situation og dens muligheder i lokalsamfundet. Viden om sognets befolkning er nemlig en af betingelserne for at kunne sætte sig mål for kirkens liv, der både er realistiske og visionære.

En sogneanalyse kan rejse nye spørgsmål, som man må søge besvaret ad andre veje, f.eks. ved at få yderligere statistisk materiale fra kommunen eller Danmarks Statistik. Man kan også supplere analysen med egne undersøgelser, der f.eks. kan omfatte en samtale med sundhedssygeplejersker, viceværter i større bebyggelser eller ved brug af spørgeskemaer, interviews m.m.

En sogneanalyse giver med andre ord et overblik over de befolkningsmæssige, økonomiske og sociale strukturer i sognet og fremhæver dets karakteristika i forhold til tallene på landsplan. Derved er der dannet et fundament for en fælles overvejelse om, hvordan man kan eller ønsker at være kirke og menighed i netop jeres sogn - en samtale, der gerne skulle fortsætte og give muligheder for liv og vækst i menigheden.

Vigtigt vedr. det statistiske materiale

Følgende skal præciseres vedrørende anvendelsen af de statistiske oplysninger: Vi bygger i denne analyse på tal hentet i Kirkeministeriets statistikbank. Der er i visse tilfælde mindre uoverensstemmelser mellem disse tal og tal, der er offentliggjort på Kirkeministeriets hjemmeside og i statistikbanken. Det skyldes bl.a. forskellige opgørelsestidspunkter.

Vi benytter altid de nyest tilgængelige sogne demografiske datasæt fra Danmark Statistik, som pt. er pr. 2017 og offentliggjort i efteråret 2018. Desuden er der udarbejdet et tillægssbilag med data for befolkning og folkekirkemedlemskab pr. 1. januar i indeværende år. Bilaget ligger forrest i bilagsmaterialets talsæt. Det vil fremgå tydeligt af hvert diagram i analysen hvilke årstal, der er anvendt.

Vi må tage forbehold for egentlige fejl i Danmarks Statistiks materiale. Konstaterer vi fejl i talmaterialet, gøres Kirkeministeriet og Danmarks Statistik opmærksomme herpå.

Tabellerne og nøgletal

Tabellerne 1-7 for årene 2000, 2004, 2008, 2011, 2014 og 2017 kaldes *Talsæt*, - og I finder dem samt tillægssbilagene *Befolkning og folkekirke 1.1.2020* og *Befolkningsfremskrivning 2020-2040* bag 2. faneblad adskilt af grønne faner. I alle afsnit vil de nyest opgjorte tal blive omtalt som nutid.

Tabel 3 om børn 0-17 år findes ikke for 2017, fordi Danmarks Statistik i oktober 2018 har trukket alle tilgængelige tal på årgange tilbage og i stedet oprettet aldersgrupper med 5 årgange i hver.

Bag sidste faneblad finder I *Nøgletal* for 2017. Nøgletallene giver et overblik over den demografiske situation i hhv. Danmark, stiftet, provstiet og provstiets sogne.

Århus Stift

X-sted Sogn ligger i Århus Stift. Stiftet har (pr. 1.1.2020) 859.830 indbyggere, hvoraf de 661.784 personer er medlemmer af folkekirken, hvilket giver en medlemsandel på 77,0 %. Stiftet er befolkningsmæssigt landets tredjestørste stift, og er samtidig det stift, der har landets tredje laveste medlemsprocent.

Århus Stift er opdelt i følgende 14 provstier:

- Norddjurs Provsti
- Syddjurs Provsti
- XX Søndre Provsti
- XX Nordre Provsti
- Hobro-Mariager Provsti
- Odder Provsti
- Favrskov Provsti
- Silkeborg Provsti
- Horsens Provsti
- Skanderborg Provsti
- Aarhus Nordre Provsti
- Aarhus Vestre Provsti
- Aarhus Søndre Provsti
- Aarhus Dom-Samsø Provsti

Der i alt 336 sogne og 355 sognekirker i stiftet, som har i alt ca. 330 sognepræster ansat. Stiftet omfatter både bysogne, forstadssogne samt udprægede landområder med små sogne og er dermed meget uens sammensat, hvad angår befolkningstæthed, indbyggertal i de enkelte sogne samt geografi, og dermed også, hvad angår sociale, økonomiske og boligmæssige forhold m.v.

XX Provsti

X-sted Sogn er en del af XX Provsti, der har et indbyggertal pr. 1.1.2020 på 54.082 personer. Folkekirkemedlemskabet er på 83,7 % svarende til 45.267 personer.

Provstiet omfatter følgende 24 sogne:

▪ Sogn 16	▪ Sogn 18
▪ Sogn 14	▪ Sogn 19
▪ Sogn 3	▪ X-sted Sogn
▪ Sogn 10	▪ Sogn 20
▪ Sogn 5	▪ Sogn 4
▪ Sogn 2	▪ Sogn 21
▪ Sogn 13	▪ Sogn 9
▪ Sogn 11	▪ Sogn 15
▪ Sogn 12	▪ Sogn 8
▪ Sogn 6	▪ Sogn 22
▪ Sogn 17	▪ Sogn 23
▪ Sogn 1	▪ Sogn 7

Ifølge oplysninger på www.provsti.dk bestyres sognene af 18 menighedsråd, der er 24 sognepræster ansat i XX Provsti, og der ligger i alt 24 kirker i provstiet.

Befolkningstallet i provstiets sogne varierer en del. Kun to sogne er relativt store med hhv. 8.991 indbyggere og 9.207 indbyggere, mens to øvrige sogne er mellemstore med hhv. ca. 7.000 indbyggere og 6.800 indbyggere. Fire sogne har mellem 2.350-3.650 indbyggere, og tre sogne har mellem 1.000-1.400 indbyggere. Dertil kommer tretten små sogne med mellem 180-680 indbyggere. Udover forskellen i indbyggertallet er der andre befolkningsmæssige forhold i sognene, der giver forskel i muligheder og udfordringer for kirkelivet. Vi kigger i analysen nærmere på nogle af disse forhold i sognene, og henviser i øvrigt til de omfattende oplysninger på sogneplan i talmaterialets tabeller 1-7 og Nøgletal.

X-sted Sogn – kort fortalt

Pr. 1.1.2020 bor der i alt 8.930 personer i X-sted Sogn. Folkekirkemedlemskabet er på 76,7 %.

Sognet har pt. følgende ansatte: fire sognepræster, en kordegn, en administrativ medarbejder, en kommunikations- og projektleder, to organister og to kirketjenere.

Menighedsrådet består foruden præsterne af tolv valgte personer, heraf er to mænd og ti kvinder.

Danmarks Statistik oplyser følgende nøgletal for X-sted Sogn, hvoraf oplysninger om befolkning og folkekirkemedlemskab er pr. 1.1.2020 og oplysninger om husstande, indbyggere pr. husstand og flyttefrekvens er pr. 1.1.2017:

Befolkningstal	8.930 personer
Medlemmer af folkekirken	6.845 personer / 76,7 %
Børn 0-19 år	1.703 personer / 19 %
Unge voksne 20-29 år	1.408 personer / 16 %
Ældre 65+ år	1.995 personer / 22 %
Udlændinge	1.304 personer / 14,6 %
Husstande	4.955 husstande
Indbyggere pr. husstand	1,81 personer
Flyttehyppighed	15 %

Befolkning

Oplysningerne om befolkning i det følgende hviler på de statistiske oplysninger i tabel 1 i det vedlagte tabelmateriale. Det er opgjort pr. 1. januar i de udvalgte år, fordelt på alder og køn. Tabellen er delt op i 16 aldersgrupper, og for hver gruppe er der angivet det samlede indbyggertal samt fordeling på personer af dansk herkomst, indvandrere og efterkommere af indvandrere.

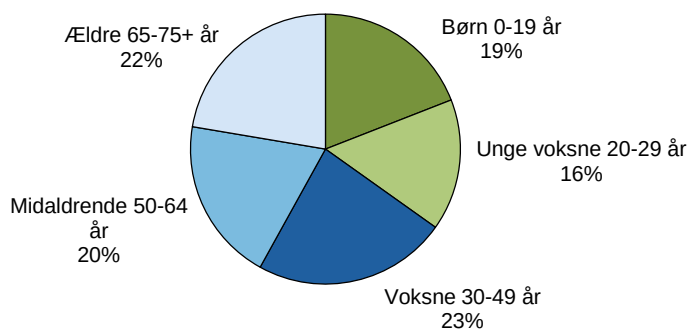
For at skabe et enklere overblik over befolkningssammensætningen i sognet arbejdes der desuden med følgende grupperinger af indbyggerne:

0-19 år:	Børn
20-29 år:	Unge voksne
30-49 år:	Voksne
50-64 år:	Midaldrende
65-75+ år:	Ældre

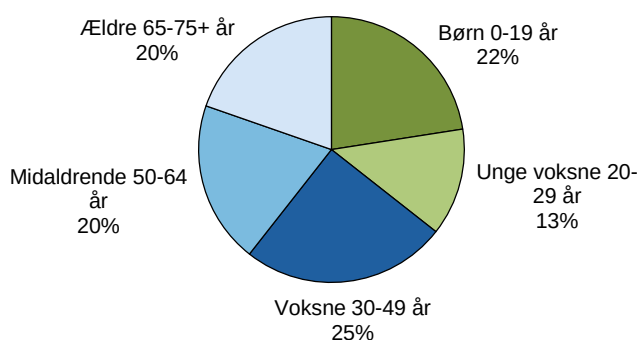
Befolkningens sammensætning

Pr. 1.1.2020 bor der 8.930 personer i X-sted Sogn, der fordeler sig i de fem befolkningsgrupper, som det ses af diagrammet nedenfor. Børnegruppen udgør 19 % af sognets befolkning, de unge voksne 16 %, de voksne 23 %, de midaldrende 20 % og endelig udgør ældregruppen 22 % af sognets befolkning. Sognets fordeling afviger lidt fra fordelingen på landsplan, som ses af det nederste diagram, ved mindre andele af børn og voksne, men større andele af unge voksne og ældre.

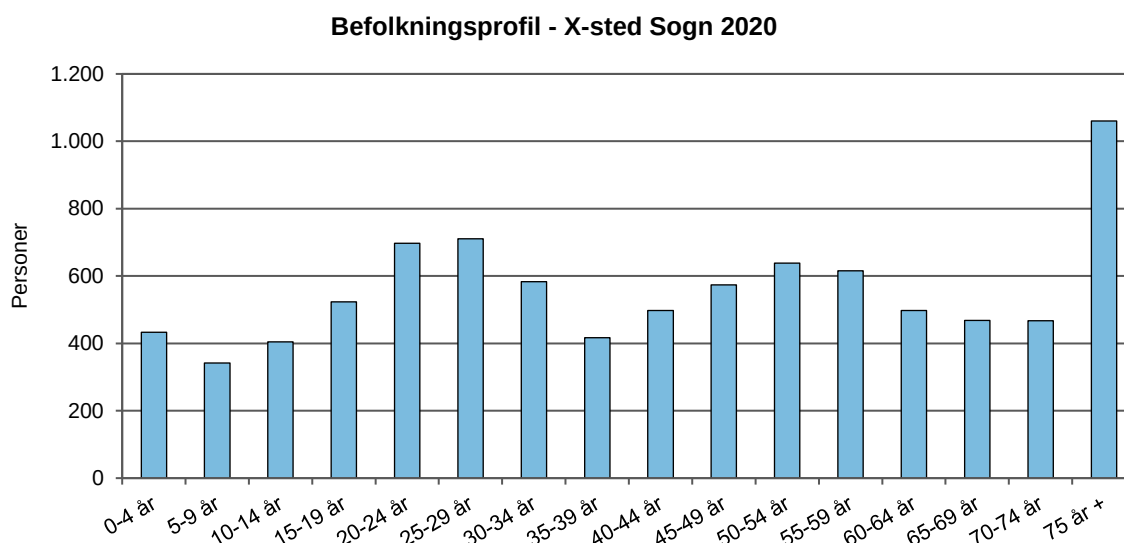
Befolkningsprofil - X-sted Sogn 2020

Befolkningsprofil - Danmark 2020

I diagrammet nedenfor kigger vi lidt nærmere på aldersfordelingen i sognet. Her ses befolkningsprofilen pr. 1.1.2020 i X-sted Sogn i absolutte tal fordelt på de 16 aldersgrupper med 5 år gange i hver.

Sognets børnegruppe består af 1.703 børn og unge mellem 0-19 år, som samlet set udgør 19 % af befolkningen. Der er 433 børn mellem 0-4 år, 342 børn mellem 5-9 år, 405 børn mellem 10-14 år og 523 børn/unge mellem 15-19 år.

Gruppen af unge voksne består af i alt 1.408 personer mellem 20-29 år, som samlet set udgør 16 % af sognets befolkning. Der er 697 personer mellem 20-24 år og 711 personer mellem 25-29 år.

Sognets voksegruppe består af 2.072 personer mellem 30-49 år, og udgør samlet set 23 % af befolkningen. Der er 583 personer mellem 30-34 år, 417 personer mellem 35-39 år, 498 personer mellem 40-44 år og 574 personer mellem 45-49 år.

Gruppen af midaldrende består af 1.752 mellem 50-64 år, som samlet set udgør 20 % af befolkningen. Der er 638 personer mellem 50-54 år, 616 personer mellem 55-59 år og 498 personer mellem 60-64 år.

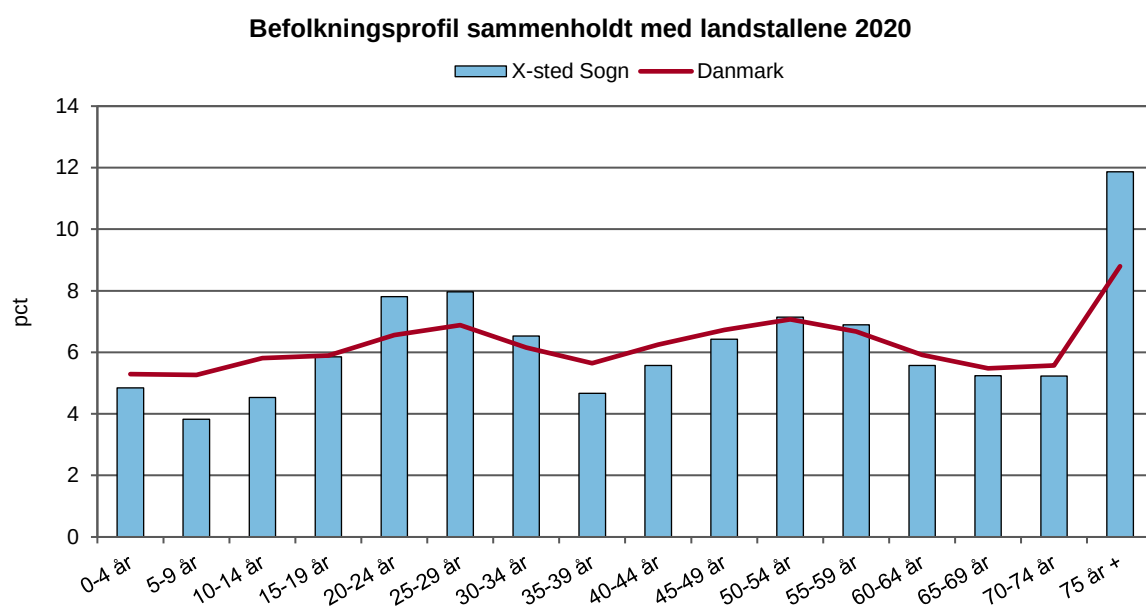
Ældregruppen består af 1.995 personer over 65 år, og udgør 22 % af sognets befolkning. Der er 468 personer i aldersgruppen 65-69 år, 467 personer mellem 70-74 år og 1.060 personer over 75 år. Det bemærkes, at aldersgruppen 75+ år dækker alle årgange over 75 år, hvorimod de øvrige aldersgrupper dækker 5 år gange hver.

Denne alderssammensætning er nogenlunde typisk for et sogn beliggende i en af Danmarks større byer.

I tabellen på næste side findes en opsamling af oplysningerne om sognets befolkning opgjort i befolkningsgrupperne i antal og andel af befolkningen.

		Sognet 2020	Danmark 2020
Bef. i alt	pers.	8.930	
Børn (0-19 år)	pers. pct.	1.703 19	22
Unge voksne (20-29 år)	pers. pct.	1.408 16	13
Voksne (30-49 år)	pers. pct.	2.072 23	25
Midaldrende (50-64 år)	pers. pct.	1.752 20	20
Ældre (65+ år)	pers. pct.	1.995 22	20

Diagrammet nedenfor viser den andelsmæssige størrelse af de forskellige aldersgrupper i X-sted Sogn sammenlignet med landsgennemsnittet.

Børnegruppen i X-sted Sogn udgør en mindre andel af befolkningen end på landsplan, og det skyldes især mindre andele af 5-14 årige end gennemsnittet. I X-sted Sogn er 45 % af børnene mellem 0-9 år og 55 % er mellem 10-19 år. I Danmark som helhed er 47 % af børnene 0-9 år og 53 % er 10-19 år.

Sognet har større andele af unge voksne mellem 20-29 år end på landsplan, og også andelen af 30-34 årige er lidt større end gennemsnittet. Andelene af 35-49 årige ligger derimod lidt under landstallene, hvilket også gælder andelene af 60-74 årige, mens andelene af 50-59 årige omtrent er på niveau med gennemsnittet. Det er dog særligt den ældste del af indbyggerne, som skiller sig ud i forhold til landstallene, da der er en væsentlig større andel af 75+ årige i X-sted Sogn end på landsplan.

Set i forhold til gennemsnittet har X-sted Sogn dermed en befolkning med lidt færre børn, relativt mange unge voksne og voksne mellem 20-34 år, og lidt færre voksne, midaldrende og ældre end gennemsnitligt, men en væsentlig større andel af 75+ årige.

Boligudbuddet i sognet betyder rigtig meget for alderssammensætningen i befolkningen. Nogle sogne har meget større ældregrupper end andre. Når det er tilfældet, skyldes det ofte, at det pågældende sogn har et stort udbud af ældrevenlige boliger og/eller mange plejehjemspladser, eller ligger i et sommerhusområde, hvor mange ældre har valgt at bo helårligt i deres sommerhus. Andre sogne – typisk bysogne – har rigtig mange unge voksne boende, og det hænger, foruden et stort udbud af uddannelses- og erhvervsmuligheder, nært sammen med et større udbud af boliger, der er attraktive i forhold til delemuligheder eller er studievenlige (fx studieboliger, kollegier, bofællesskaber), så den månedlige ydelse for den enkelte er relativt lav. Endelig har nogle sogne en overvældende andel af børnefamilier. Sådanne steder ses typisk et boligudbud med overvægt af enfamiliesboliger (parcelhuse, villaer, rækkehuse) eller bebyggelser med store lejligheder, hvor der er plads til store armbevægelser.

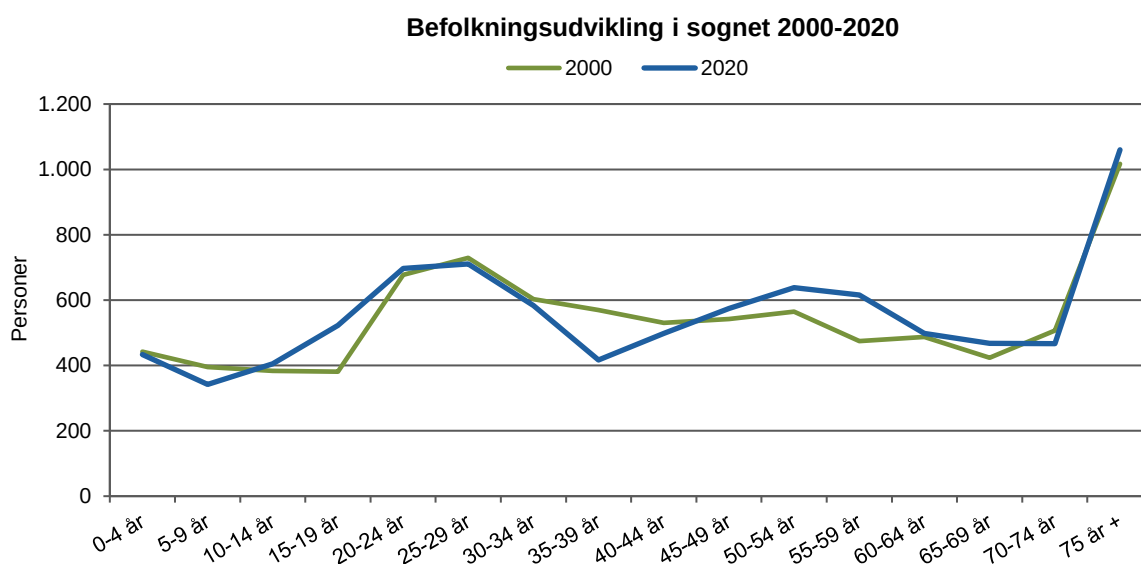
Befolkningen efter alder 2020

- Indbyggertal 8.930 personer
- Børn 0-19 år, 1.703 personer, 19 % af befolkningen (DK 22 %)
- Unge voksne 20-29 år, 1.408 personer, 16 % af befolkningen (DK 13 %)
- Voksne 30-49 år, 2.072 personer, 23 % af befolkningen (DK 25 %)
- Midaldrende 50-64 år, 1.752 personer, 20 % af befolkningen (DK 20 %)
- Ældre 65-75+ år, 1.995 personer, 22 % af befolkningen (DK 20 %)

Befolkningsudvikling

Det følgende diagram beskriver befolkningsudviklingen i X-sted Sogn i perioden 2000-2019 fordelt på de 16 aldersgrupper. I 2000 boede der 8.727 personer i X-sted Sogn, og i 2019 er antallet af indbyggere steget til 8.930 personer. Det er en fremgang på 203 personer svarende til en stigning på 2 %.

Børnegruppen 0-19 år er øget med 102 personer svarende til en stigning på 6 % siden 2000. Der er i perioden sket et lille fald i antallet af 5-14 årige og en større stigning i antallet af 15-19 årige, mens der har været stabilitet i antallet af 0-4 årige. Andelsmæssigt udgjorde børnegruppen i 2000 i alt 18 % af befolkningen i sognet, mens børnene i 2019 udgør 19 %.

Antallet af unge voksne mellem 20-29 år har været meget stabilt i perioden og er øget med 2 personer svarende til en stigning på 0,1 % siden 2000. Der er tale om stabilitet i begge aldersgrupper. Andelsmæssigt udgjorde de unge voksne 16 % af sognets befolkning i 2000, og i 2019 udgør de også 16 % af befolkningen.

Antallet af voksne mellem 30-49 år er reduceret med 173 personer i perioden siden 2000 svarende til et fald på 8 %. Der er især tale om et større fald i antallet af 35-39 årige og mindre fremgang i antallet af 45-49 årige, mens de øvrige aldersgrupper har været nogenlunde stabile. Andelsmæssigt udgjorde de voksne 26 % af sognets befolkning i 2000, og i 2019 udgør de 23 %.

Antallet af midaldrende mellem 50-64 år er steget med 225 personer siden 2000 svarende til en fremgang på 15 %. Der er tale om fremgang i antallet af 50-59 årige og mindre fald i antallet af 60-64 årige. I 2000 udgjorde de midaldrende 17 % af sognets befolkning, og i 2019 udgør de 20 % af befolkningen.

Ældregruppen 65-75+ år er øget med 47 personer siden 2000 svarende til en lille fremgang på 2 %. Der er tale om mindre fremgang i antallet af 65-69 årige og 75+ årige samt et lille fald i antallet af 70-74 årige. I 2000 udgjorde ældregruppen 22 % af sognets befolkning, og i 2019 udgør ældregruppen også 22 % af befolkningen i sognet.

Overordnet set må man sige, at perioden 2000-2020 har budt på mindre vækst i indbyggertallet, som især dækker over fremgang i antallet af 15-19 årige og 50-59 årige og fald i antallet af 35-39 årige.

Det er atypisk i forhold til landstallene, at antallet af 75+ årige ligger stabilt i perioden, hvor man ellers ser meget store stigninger langt de fleste steder i Danmark. Det kan måske skyldes, at X-sted Sogn i forvejen havde en meget stor andel af 75+ årige i forhold til landstallene samt måske, at udbuddet af ældreegnede boliger sætter en naturlig grænse for muligheden for yderligere vækst i denne aldersgruppe.

Skemaet nedenfor giver et overblik over udviklingen i befolkningsgrupperne i X-sted Sogn i perioden 2000-2020:

		Sognet 2000	Sognet 2020	Danmark 2020
Bef. i alt	pers.	8.727	8.930	
Børn (0-19 år)	pers. pct.	1.601 18	1.703 19	22
Unge voksne (20-29 år)	pers. pct.	1.406 16	1.408 16	13
Voksne (30-49 år)	pers. pct.	2.245 26	2.072 23	25
Midaldrende (50-64 år)	pers. pct.	1.527 17	1.752 20	20
Ældre (65+ år)	pers. pct.	1.948 22	1.995 22	20

Sammenfattende giver ovenstående et billede af X-sted Sogn, hvor de vigtigste tendenser i befolkningsudviklingen i perioden 2000-2020 er:

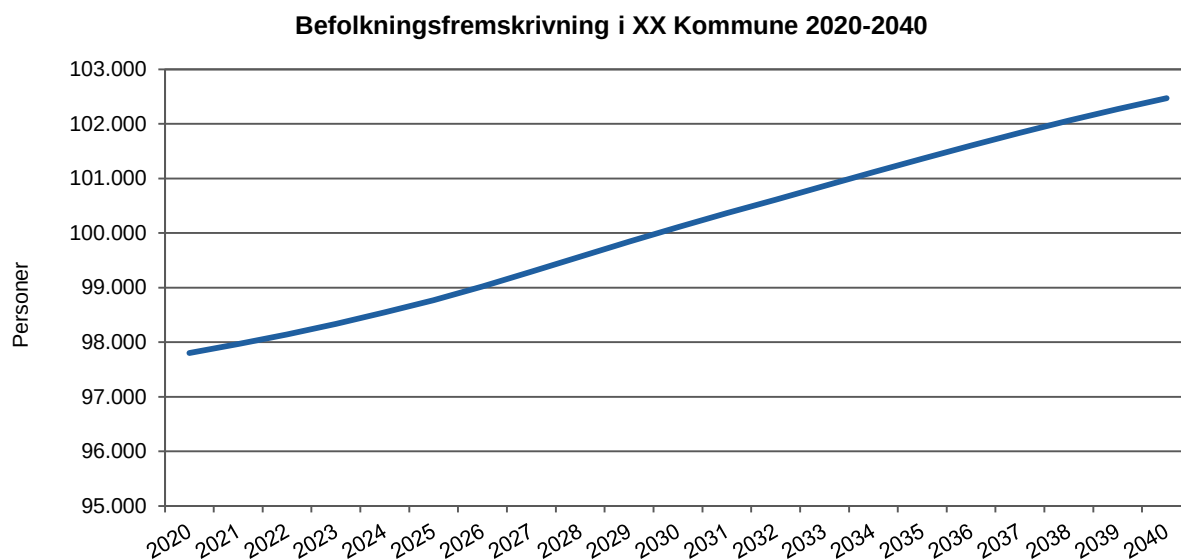
Befolkningsudvikling 2000-2020

- Mindre fremgang i befolkningstallet på 2 % (+203 personer)
- Lille fremgang i antallet af børn og unge ml. 0-19 år på 6 % (+102 personer) særligt grundet vækst i antallet af 15-19 årige
- Stabilitet i antallet af unge voksne ml. 20-29 år (+2 personer) gældende i begge aldersgrupper
- Fald i antallet af voksne ml. 30-49 år på 8 % (-173 personer) særligt grundet fald i antallet af 35-39 årige
- Fremgang i antallet af 50-64 årige på 15 % (+225 personer) særligt grundet fremgang i antallet af 50-59 årige
- Lille fremgang i antallet af ældre 65-75+ år på 2 % (+47 personer) fordelt med ganske små udsving i aldersgrupperne
- Overordnet set må man sige, at perioden 2000-2020 har budt på mindre vækst i indbyggertallet, som især dækker over fremgang i antallet af 15-19 årige og 50-59 årige og fald i antallet af 35-39 årige

Befolkningsfremskrivning 2020-2040

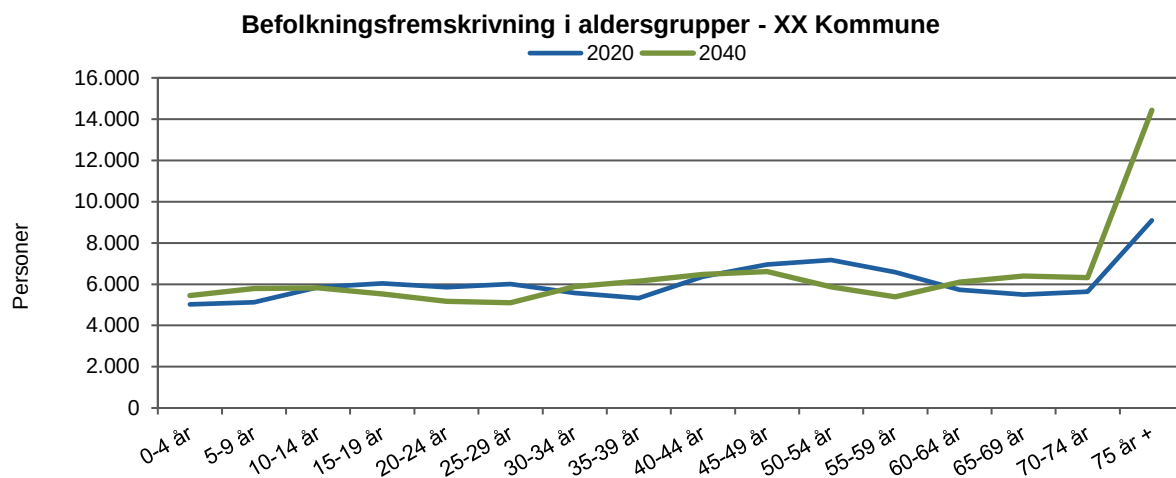
Danmarks Statistik har i 2019 udarbejdet en befolkningsfremskrivning for XX Kommune, og dermed bliver det muligt at sige noget om, hvad man med en vis sandsynlighed kan forvente af befolkningsudviklingen i lokalområdet i den nære fremtid. Fremskrivningen er baseret på en statistisk model, der tager udgangspunkt i den udvikling, der har været med hensyn til de faktorer (fraflytning, tilflytning, fødte og døde), der indgår i modellen. I den udstrækning den faktiske udvikling i den enkelte kommune er meget forskellig fra tidligere års udvikling fx grundet opførelse af nye boligområder, plejehjem el. lignende, vil dette medføre, at fremskrivningen rammer udviklingen mindre godt. Der er udarbejdet et bilag med data for 2020-2040 fordelt på aldersgrupper, som I finder forrest i talmaterialet sammen med tabellen for befolkningstal pr. 1.1.2020.

Diagrammet nedenfor viser befolkningsfremskrivningen i XX Kommune for perioden 2020-2040. Pr. 1. januar 2020 bor der ¹97.805 personer i XX Kommune, og det forventes, at befolkningen i 2040 er forøget til 102.473. Dermed forventes kommunens befolkning øget med 4.668 personer i perioden svarende til en fremgang på 5 %. Befolkningstilvæksten forventes at ske relativt jævnt stigende i hele perioden.

¹ Befolkningstal i befolkningsfremskrivningen kan afvige lidt fra det øvrige datamateriale. Det skyldes forskellige afgrænsningsmetoder

Kigger man nærmere på den forventede befolkningsfremgang ved at se på fremskrivningen i femårsaldersgrupper, viser det sig, at fremgangen især dækker over en forventet meget stor stigning i antallet af indbyggere over 75 år, mens de øvrige aldersgrupper har væsentlig svagere udsving. Det fremgår af diagrammet herunder.

Tabellerne nedenfor angiver den forventede udvikling i antallet af indbyggere i livsfaserne *Børn (0-19 år)*, *Unge voksne (20-29 år)*, *Voksne (30-49 år)*, *Midaldrende (50-64 år)* og *Ældre (65-75+ år)* i XX Kommune og den procentuelle udvikling.

Tallene viser, at man kan forvente en lille fremgang i antallet af børn på knap 3 % svarende til yderligere 568 personer, og man forventer først et fald i børnetallet i perioden mellem 2020-2030 og herefter fremgang i perioden mellem 2030-2040. Der forventes også et ske en nogenlunde tilsvarende stigning i antallet af voksne med knap 4 % svarende til 900 personer, og også her forventes der et fald i den første tiårsperiode og herefter fremgang i perioden 2030-2040. Derimod forventes antallet af unge voksne og midaldrende at falde med hhv. 13 og 11 % i forhold til udgangspunktet. Hos de unge voksne forventes antallet af indbyggere af falde med 1.582 personer fordelt på begge ti-års perioder, mens antallet af midaldrende indbyggere forventes at falde med 2.132 personer, og her forventes der først en lille fremgang i perioden 2020-2030, hvorefter antallet falder markant i 2030-2040. Men der forventes så til gengæld at ske massiv fremgang i antallet af indbyggere over 65 år med hele 34 %, svarende til en fremgang på 6.916 indbyggere. Dette skal ses i sammenhæng med den totale forventede fremgang i kommunen på 4.668 indbyggere. I ældregruppen forventes der nogenlunde ligelig fremgang i begge ti-års perioder. Ovenfor viser diagrammet, at der især bliver tale om en meget stor fremgang i antallet af 75+ årige. Samlet set kan XX Kommune altså forvente at have en betydeligt ældre indbyggergruppe i 2030 og i 2040 end i dag.

Forventet udvikling - Antal indbyggere			
	2020-2030	2030-2040	Hele perioden 2020-2040
Udv. i alt	2.301	2.367	4.668
0-19 år	-707	1.275	568
20-29 år	-632	-950	-1.582
30-49 år	-478	1.378	900
50-64 år	547	-2.679	-2.132
65+ år	3.573	3.343	6.916

Forventet udvikling - Procentuelt			
	2020-2030	2030-2040	Hele perioden 2020-2040
Udv. i alt	2,4	2,4	4,8
0-19 år	-3,2	6,0	2,6
20-29 år	-5,3	-8,5	-13,3
30-49 år	-2,0	5,8	3,7
50-64 år	2,8	-13,4	-10,9
65+ år	17,7	14,0	34,2

Den næste tabel vi skal kigge på, angiver befolkningsfremskrivningens forventede antal indbyggere i alt og i ovenfor nævnte livsfaser opgjort hvert 5. år fra 2020-2040. Her fremgår det bl.a. at der i perioden 2020-2025 sker et større fald i antallet af børn (0-19 år) og kun et mindre fald i perioden frem til 2030, hvorefter børnetallet igen forventes at stige. I samme periode ses det forventede antal af voksne (30-49 år) at falde en smule, før udviklingen vendes til fremgang fra 2025 og frem. Blandt de unge voksne (20-29 år) falder antallet jævnt hen over hele perioden, og for så vidt angår de midaldrende (50-64 år) forventes der en lille fremgang i perioden 2020-2025, men herefter falder antallet i resten af perioden frem til 2040. For så vidt angår ældregruppen (65+ år), er den i vækst gennem alle årene.

XX Kommune - Forventede befolkningstal 2020-2040

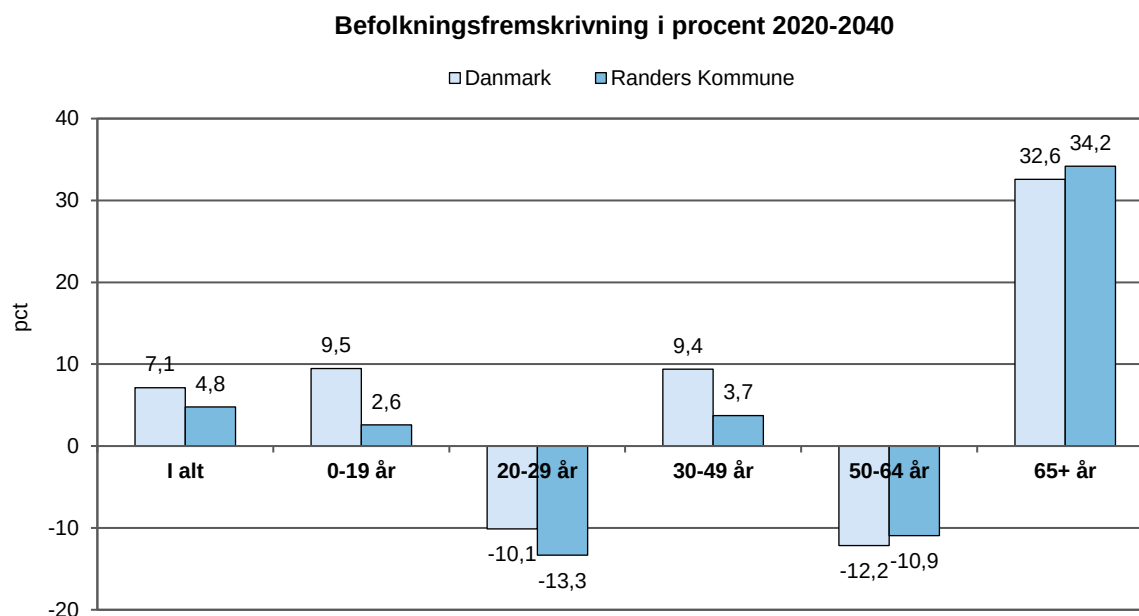
	2020	2025	2030	2035	2040
Bef. i alt	97.805	98.771	100.106	101.364	102.473
0-19 år	22.027	21.413	21.320	22.023	22.595
20-29 år	11.855	11.406	11.223	10.658	10.273
30-49 år	24.217	23.716	23.739	24.611	25.117
50-64 år	19.477	20.349	20.024	18.323	17.345
65+ år	20.229	21.890	23.802	25.747	27.145

I tabellen herunder er befolkningsgrupperne opgjort som andel af befolkningen hvert 5. år fra 2020-2040. Her fremgår det, at den forventede befolkningsudvikling vil betyde, at ældregruppen (65+ årige) vil komme til at udgøre lidt mere end 1/4 af den samlede befolkning i 2040 mod omtrent 1/5 i 2020. Forskydningen sker på bekostning af andelen af midaldrende, der går fra at udgøre 20 % af kommunens befolkning i 2020 til 17 % i 2040, og de unge voksne, som går fra 12 % af befolkningen i 2020 til 10 % i 2040. Vægten af hhv. børnegruppe og voksegruppe vil være næsten uforandret i hele perioden.

XX Kommune - Forventet andelsfordeling 2020-2040

	2020	2025	2030	2035	2040
Bef. i alt	100	100	100	100	100
0-19 år	23	22	21	22	22
20-29 år	12	12	11	11	10
30-49 år	25	24	24	24	25
50-64 år	20	21	20	18	17
65+ år	21	22	24	25	26

Sammenligner man tallene for XX Kommune med den samtidige befolkningsfremskrivning for hele Danmark som i diagrammet herunder, står det klart, at den forventede udvikling i XX Kommune i et vist omfang ligner landstallene. Ligesom det er tilfældet for XX Kommune, forventes der også på landsplan fremgang i befolkningstallet generelt. Vi kan også se de samme tendenser med forventet fremgang i antallet af børn, voksne og markant fremgang i antallet af ældre, og forventet fald i antallet af unge voksne og midaldrende.

Sammenfattende giver befolkningsfremskrivningen et billede af XX Kommune, hvor de vigtigste forventninger er:

Befolkningsfremskrivning 2020-2040

- Vækst i befolkningstallet på 5 % (+4.668 personer) fra 97.805 indbyggere i 2020 til 102.473 indbyggere i 2040
- Fremgang i antallet af børn op til 19 år på 3 % (+560 personer)
- Fald i antallet af unge voksne ml. 20-29 år på 13 % (- 1.582 personer)
- Fremgang i antallet af voksne 30-49 årige på 4 % (+900 personer)
- Fald i antallet af midaldrende 50-64 årige på 11 % (-2.132 personer)
- Markant stigning i antallet af ældre 65-75+ år på 34 % (+6.916 personer) særligt udgjort af meget stor fremgang i antallet af 75+ årige

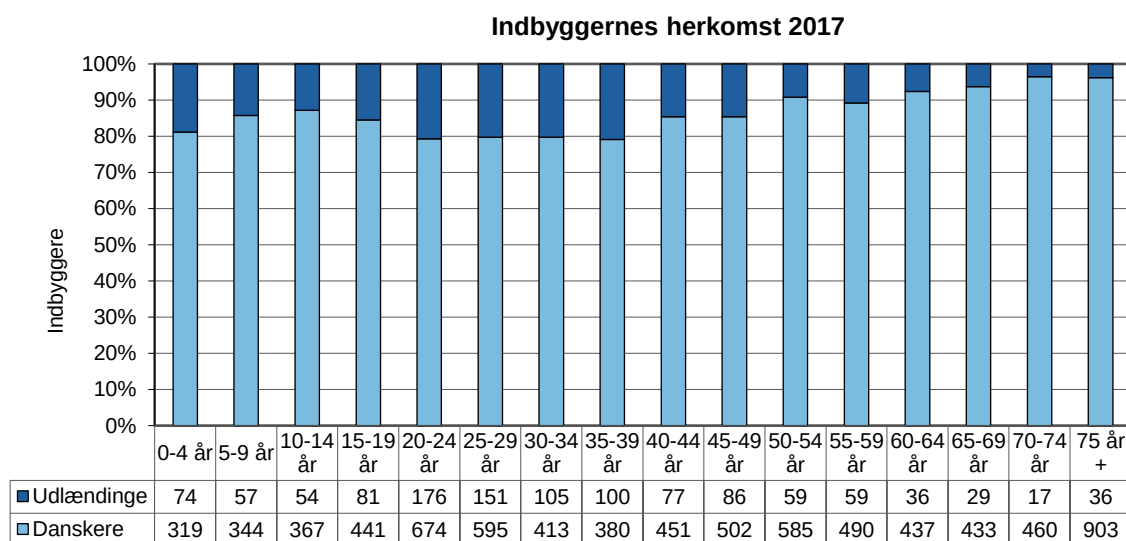
Indbyggere efter herkomst

På landsplan er 86,1 % af befolkningen danskere, 10,6 % har indvandrerbaggrund og 3,3 % er efterkommere af indvandrere pr. 1.1.2020. Dermed er samlet set 13,9 % af alle landets indbyggere af udenlandsk herkomst. I sognene spænder andelen af udlændinge på mellem 1-80 %.

Pr. 1.1.2020 bor der, som tidligere nævnt, 8.930 indbyggere i X-sted Sogn, og heraf er de 7.626 personer af dansk herkomst, 1.015 personer er indvandrere² og 289 personer er efterkommere af indvandrere³. Dermed er 85,4 % af indbyggerne danskere, 11,4 % er indvandrere og 3,2 % er efterkommere af indvandrere. Samlet set har 1.304 personer, svarende til 14,6 % af indbyggerne, dermed anden etnisk herkomst end dansk. Afhængigt af lokale forhold kan disse udlændinge være på kortvarigt ophold i sognet (fx studerende eller tidsbestemte ansættelser), eller de kan være en fast del af sognets befolkning.

Ifølge tal fra Danmarks Statistik pr. 1.1.2020 har 36 % af alle udlændinge bosat i Danmark baggrund i en vestlig og dermed overvejende kristen kultur. I X-sted Sogn har 26 % af udlændingene vestlig baggrund svarende til 335 personer.

Tallene for indbyggernes herkomst fordelt på aldersgrupper findes senest opgjort pr. 1.1.2017. I diagrammet nedenfor viser søjlerne *andelen* af indbyggere efter herkomst i de 16 aldersgrupper. I tabellen under diagrammet ses *antallet* af indbyggere i aldersgruppen fordelt på herkomst. Søjlerne skal læses således, at ca. 81 % af alle 0-4 årige i X-sted Sogn er af dansk herkomst og 19 % er udlændinge, dvs. enten indvandrere eller efterkommere af indvandrere.

Som det fremgår, spreder sognets udlændinge sig over alle aldersgrupper og er størst repræsenteret i aldersgrupperne fra 20-39 år. Det er værd at bemærke, at indbyggere med udenlandsk herkomst udgør omkring 20 % af alle 20-39 årige indbyggere i sognet, og dermed er det omtrent 1/5 af de kommende eller eksisterende småbørnsforældre, som ikke har rod i dansk kultur.

I 2000 var der 352 indbyggere af udenlandsk oprindelse i sognet svarende til 4 % af befolkningen. Der har således været stor fremgang i såvel antallet som andelen af udlændinge

² Personer født i udlandet og hvis forældre begge er udenlandske statsborgere

³ Personer født i Danmark, hvor ingen af forældrene er danske statsborgere eller født i Danmark

i X-sted Sogn i perioden frem til 2020. I Danmark som helhed var det i 2000 i alt 4,9 % af befolkningen, som havde udenlandsk baggrund og i 2020 er det som nævnt 13,9 %.

Indbyggernes herkomst 2020

- Danskere 7.626 personer / 85,4 % (DK 86,1 %)
- Indvandrere 1.015 personer / 11,4 % (DK 10,6 %)
- Efterkommere 289 personer / 3,2 % (DK 3,3 %)
- Udlændinge pr. 1.1.2020 i alt 1.304 personer / 14,6 % = vækst fra 352 personer / 4 % i 2000
- 26 % af udlændingene har baggrund i vestlige lande (DK 36 %)

Befolkningsbevægelser

Tabelmaterialets tabel 2 fortæller om befolkningsbevægelser ved opgørelserne i 2000, 2004, 2008, 2011, 2014 og 2017. Tabellen angiver både de absolutte tal og desuden procentvise beregninger på baggrund af folketallet pr. 1. januar i opgørelsesåret og dækker befolkningsbevægelser i perioden 1. januar – 31. december det pågældende år. Der anvendes i dette afsnit de senest opgjorte tal, som dækker over perioden 1. januar – 31. december 2017 samt tal for 2011 og 2014.

Befolkningsbevægelser

Diagrammet nedenfor dækker perioden januar-december i det angivne år, og dertil skal knyttes flg. ordforklaringer:

Tilflyttede: *Personer, som flytter fra en adresse i Danmark til en adresse i sognet*

Fraflyttede: *Personer, som flytter fra sognet til en adresse andetsteds i Danmark*

Indvandrede: *Personer, som flytter til sognet fra udlandet*

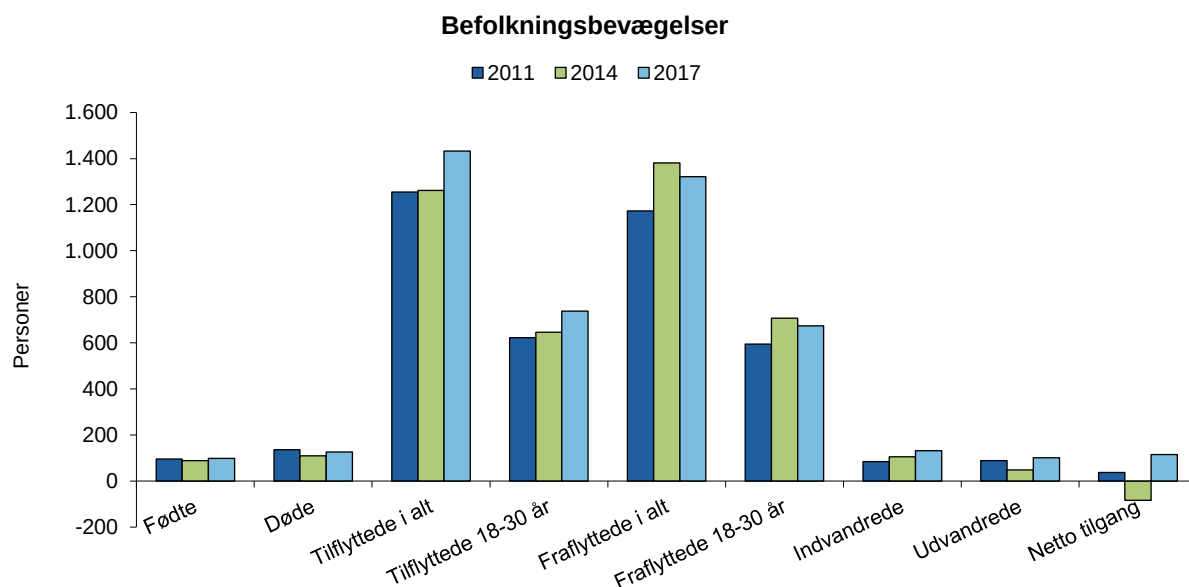
Udvandrede: *Personer, som flytter fra sognet til udlandet*

Netto tilgang: $= \text{født} - \text{døde} + \text{tilflyttede} - \text{fraflyttede} + \text{indvandrede} - \text{udvandrede}$

Hvert år sker der til- og fraflytning i sognet. I løbet af 2017 flyttede 1.433 personer til X-sted Sogn, mens 1.321 personer flyttede fra sognet. Unge mennesker flytter ofte mere end andre, og det kan være både indenfor og over sogne- og kommunegrænser. I X-sted Sogn er 51 % af samtlige tilflyttere og også 51 % af samtlige fraflyttere mellem 18-30 år.

Der blev født 98 børn i X-sted Sogn i løbet af 2017, og 126 af sognets indbyggere døde. Dermed er der et lille fødselsunderskud i sognet. Der var i løbet af året 132 personer, som indvandrede til sognet og 101 personer, der udvandrede fra det.

Samlet set har X-sted Sogn haft en befolkningstilvækst på 115 personer i 2017.

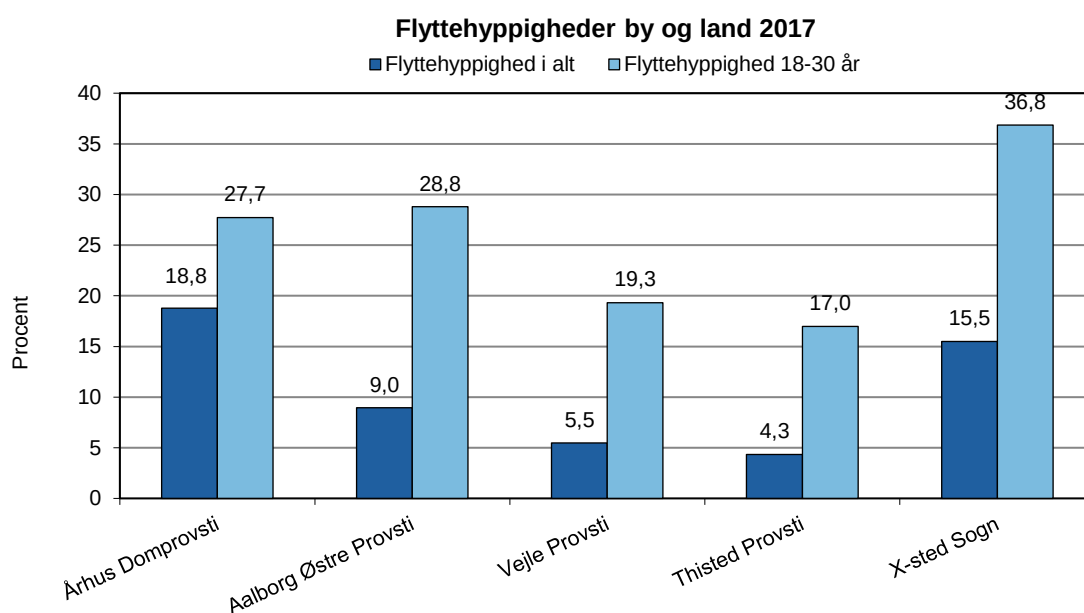
Sammenlægger man antallet af fødte, tilflyttede og indvandrede, har X-sted Sogn i løbet af året 2017 fået 1.663 nye indbyggere, hvilket svarer til 18 % af befolkningen pr. 1.1.2017. Af disse nye indbyggere er 738 personer eller 44 % mellem 18-30 år.

Ser man på befolkningsbevægelserne i perioden 2011-2017, var der i 2011 og 2017 mindre befolkningstilvækst i X-sted Sogn, mens der i 2014 var en lille negativ tilvækst. Fødselstallet er ganske svagt stigende, mens dødstallet er svagt faldende. Der er en tendens til større mobilitet i form af stigende til- og fraflytning, mens indvandringen er svagt stigende og udvandringen er begrænset og let svingende antalsmæssigt.

Flyttehyppighed

Flyttebevægelserne kan måles i begrebet flyttehyppighed, som dækker over gennemsnittet af tallene for hhv. til- og fraflytning i procentandel af den samlede befolkning d. 1. januar samme år. Tallet fortæller noget om, hvor hurtigt eller langsomt befolkningen i et område statistisk set udskiftes. I sogne på landet kan flyttehyppigheden være helt ned til 3 %, mens bysogne kan have flyttehyppigheder på helt op mod 35 %.

I X-sted Sogn er flyttehyppigheden i 2017 på 15,5 %. Det betyder, at befolkningen statistisk set udskiftes ca. hvert 6 ½ år, hvilket er en ret mobil befolkning. Blandt 18-30 årige i sognet er flyttehyppigheden på 37 %, og dermed ses altså en markant højere mobilitet blandt de unge voksne end i den samlede befolkning.

I diagrammet ovenfor fremgår flyttehyppigheder fra udvalgte provstier i sognets landsdel hhv. et domprovsti, to provstier med større byer og et landprovsti. Til sammenligning ses flyttehyppigheden i sognet af kolonnen yderst til højre. Flyttehyppigheden i X-sted Sogn ligger næsten lige så højt som i Vor Frue-Vesterbro Provsti, og dermed væsentlig højere end i de viste by- og landprovstier. For så vidt angår flyttehyppigheden blandt sognets 18-30 årige er den endda noget højere end i Vor Frue-Vesterbro Provsti. Det bemærkes dog, at flyttehyppigheden altid vil være højere, når der måles på et lille geografisk område end når der måles på et stort, da de interne flytninger i et stort geografisk område ikke tælles med. Med andre ord vil flytning over sognegrænsen tælle, når man kigger på sognets flyttetal, men flytter de pågældende blot til et andet sted i provstiet, tæller flytningen ikke med i provstiets flyttehyppighed.

Tilflytning af folkekirkemedlemmer

Alle sogne har via deres kordegn/kirkebogsførende sognepræst adgang til at få oplyst, hvilke folkekirkemedlemmer, der er flyttet til sognet i en given periode. I PERSON (person.cpr.dk) vælger man SØG/SOGNEARBEJDE/TILFLYTTET SOGNET og indtaster forespørgslen. Kirkefondet har ikke adgang til PERSON og kan derfor ikke bringe oplysningerne i denne analyse.

Mobilitet 2017

- 98 fødte og 126 døde
- 1.433 tilflyttere og 1.321 fraflyttere
- 132 indvandrede og 101 udvandrede
- Befolkningstilvækst +115 personer
- I alt 1.663 nye indbyggere i løbet af året svarende til 18 % af befolkningen. Af disse er 738 personer eller 44 % mellem 18-30 år
- Flyttehyppighed på 15,5 % svarende til en statistisk udskiftning af befolkningen hvert 6½ år = ret mobil befolkning med løsere tilknytning til lokalområdet
- Flyttehyppigheden blandt 18-30 årige er 37 %, og at de udgør 51 % af samtlige tilflyttere og 51 % af samtlige fraflyttere.
- I 2011 og 2017 var der mindre befolkningstilvækst i X-sted Sogn, mens der i 2014 var en lille negativ tilvækst. Fødselstallet er ganske svagt stigende, mens dødstallet er svagt faldende. Der er en tendens til større mobilitet i form af stigende til- og fraflytning, mens indvandringen er svagt stigende og udvandringen er begrænset, men let svingende antalsmæssigt

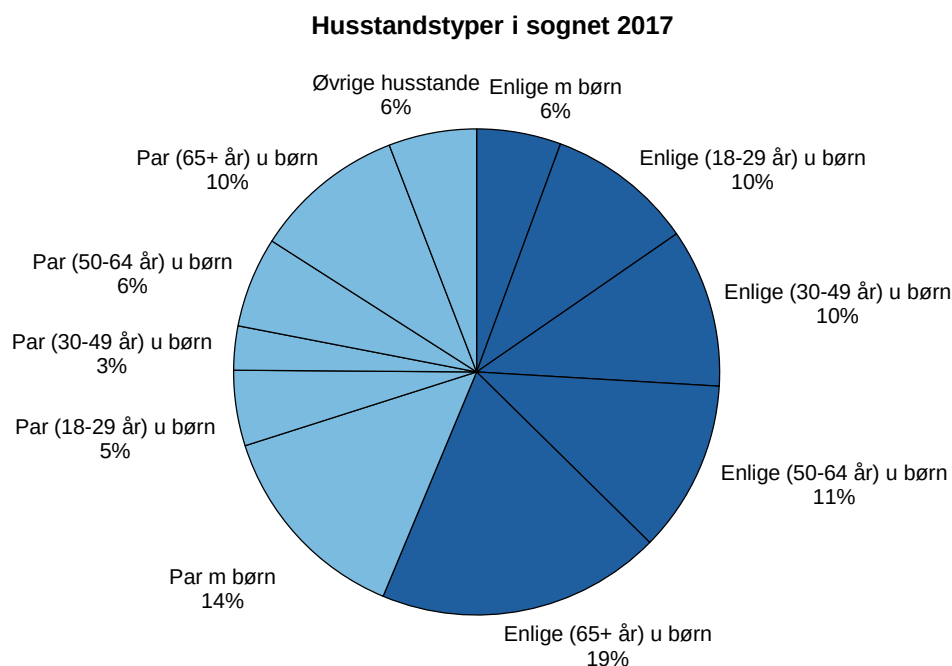
Husstandstyper

Tabel 4 i talmaterialet fortæller om husstandstyper, indkomster og boligform. Med en *Husstand* forstås stort set det samme som en postadresse. Undervejs i sognestatistikernes historie er der sket ændringer i opgørelsesformen hos Danmarks Statistik, så tallene fra 2000-2014 kun i begrænset omfang kan sammenlignes med de nyeste tal pr. 1.1.2017. Hvor det er muligt, vil de nye tal blive sammenlignet med tidligere år, så udviklingen fra 2008-2017 vil i et vist omfang blive behandlet.

Husstandstyper

I X-sted Sogn er der 4.955 husstande, der fordeler sig med 44 % parhusstande og 56 % singlehusstande. I absolutte tal er der tale om 2.166 parhusstande og 2.789 singlehusstande.

Nedenstående diagram viser husstandstypfordelingen i X-sted Sogn. De lyseblå felter illustrerer parhusstande (husstande med mindst 2 myndige personer på samme postadresse) og de mørkeblå felter illustrerer singlehusstandene (enlige). Begrebet *Øvrige husstande* dækker over husstande med mere end 2 myndige personer registreret på postadressen fx kollegier, bofællesskaber og par med myndige hjemmeboende børn.

Den største husstandstype i sognet er *Enlige (65+ år) u børn* med 19 % af husstandene. Herefter følger *Par m børn* med 14 % og *Enlige (50-64 år) u børn* med 11 % samt *Enlige (30-49 år) u børn*, *Enlige (18-29 år) u børn* samt *Par (65+ år) u børn* alle med 11 % af husstandene. De øvrige husstandstyper udgør hver mellem 3-6 % af husstandene.

Sammenlagt fordeler husstandene i X-sted Sogn sig således:

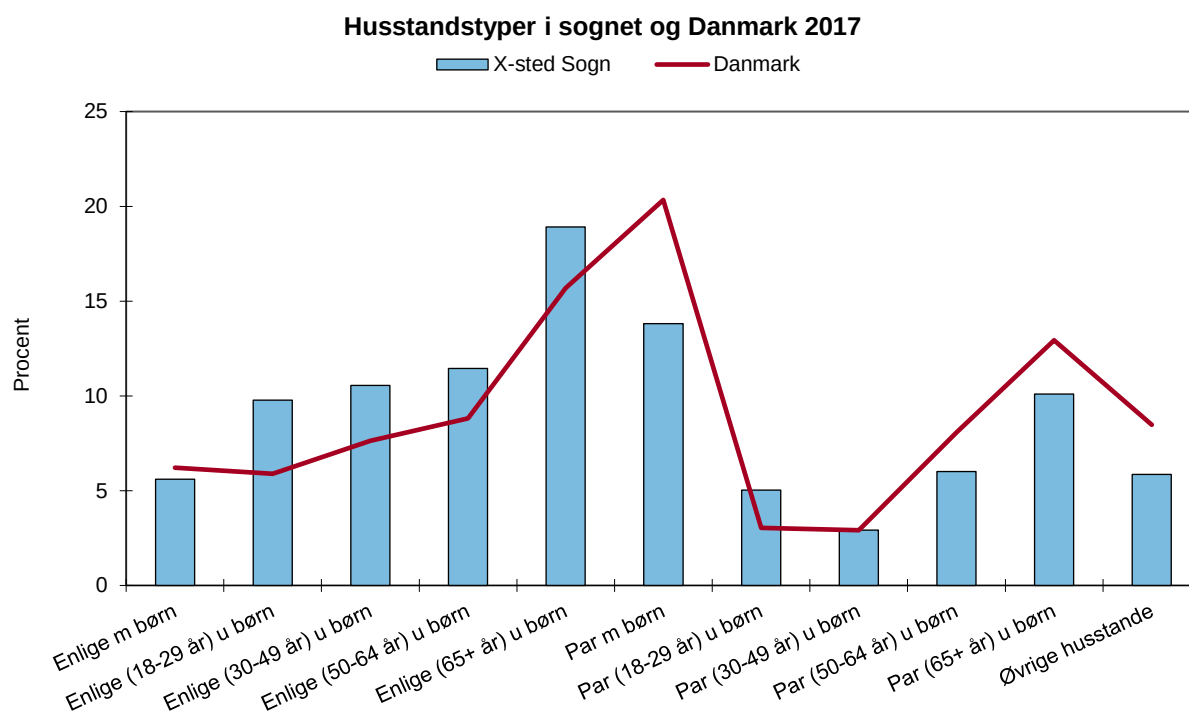
Husstandstype	Antal	Andel	DK
Unge voksne (18-29 år)	733 stk.	15 %	9 %
Voksne (30-49 år)	668 stk.	13 %	11 %
Midaldrende (50-64 år)	865 stk.	17 %	17 %
Ældre (65+ år)	1.437 stk.	29 %	29 %
Børnefamilier	962 stk.	19 %	26 %
Øvrige husstande	290 stk.	6 %	8 %
Total	4.955 stk.	100 %	100 %

Den gennemsnitlige husstandsstørrelse i X-sted Sogn i 2017 er på 1,81 personer, og det er en stigning siden 2008, hvor den gennemsnitlige husstandsstørrelse var 1,77 personer. På landsplan er den gennemsnitlige husstandsstørrelse i 2017 på 2,15 personer.

På landsplan udgør parhusstande 55 % af alle husstande, og 45 % er singlehusstande. I X-sted Sogn er der som nævnt 44 % parhusstande og 56 % singlehusstande, og dermed er der en væsentlig højere andel af singlehusstande i sognet end gennemsnitligt.

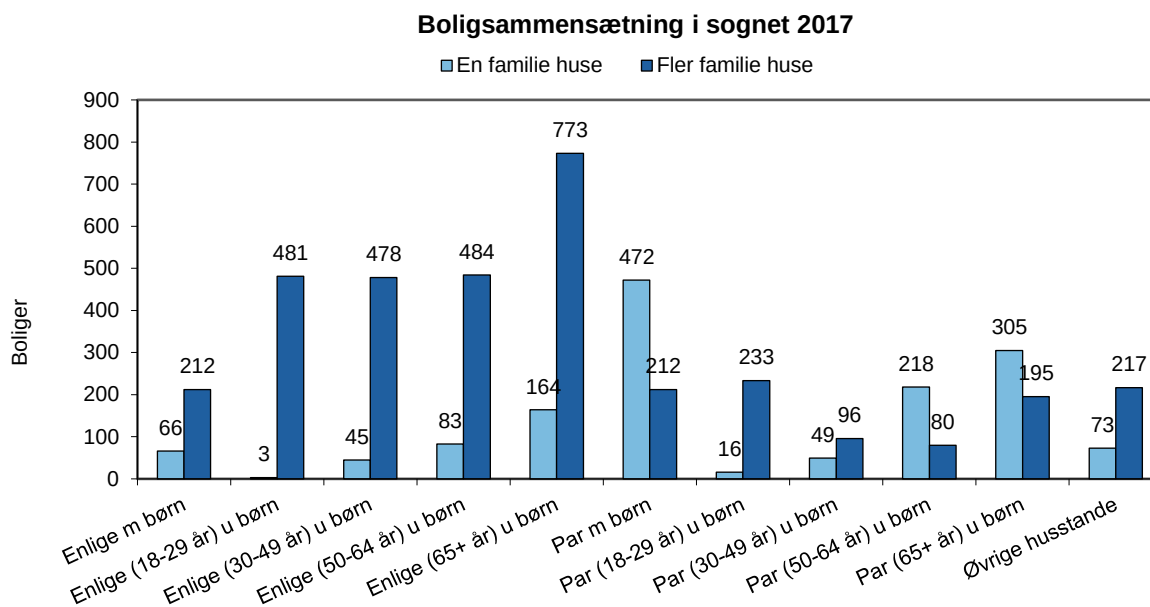
I diagrammet nedenfor sammenlignes den relative størrelse af husstandstyperne i X-sted Sogn med landstallene, og som det fremgår, adskiller sognet sig især fra gennemsnittet på følgende punkter:

- Husstande med 18-29 årige udgør 15 % af husstandene (DK 9 %), og der er tale om højere andele af både single- og parhusstande
- Børnefamilierne udgør 19 % af husstandene i X-sted Sogn (DK 26 %), hvilket især skyldes en meget mindre andel af par med børn

Boligtyper

I X-sted Sogn er der som tidligere nævnt i alt 4.955 husstande. Ud af disse er 1.494 beliggende i et enfamilieshus (stuehus/parcelhus/rækkehus), og 3.461 husstande er beliggende i flerfamilieshuse (højhus/boligblok/karré/bofællesskab), hvilket svarer til en fordeling på hhv. 30 % og 70 %. På landsplan er 60 % af husstandene i enfamiliehuse og 40 % i flerfamiliehuse.

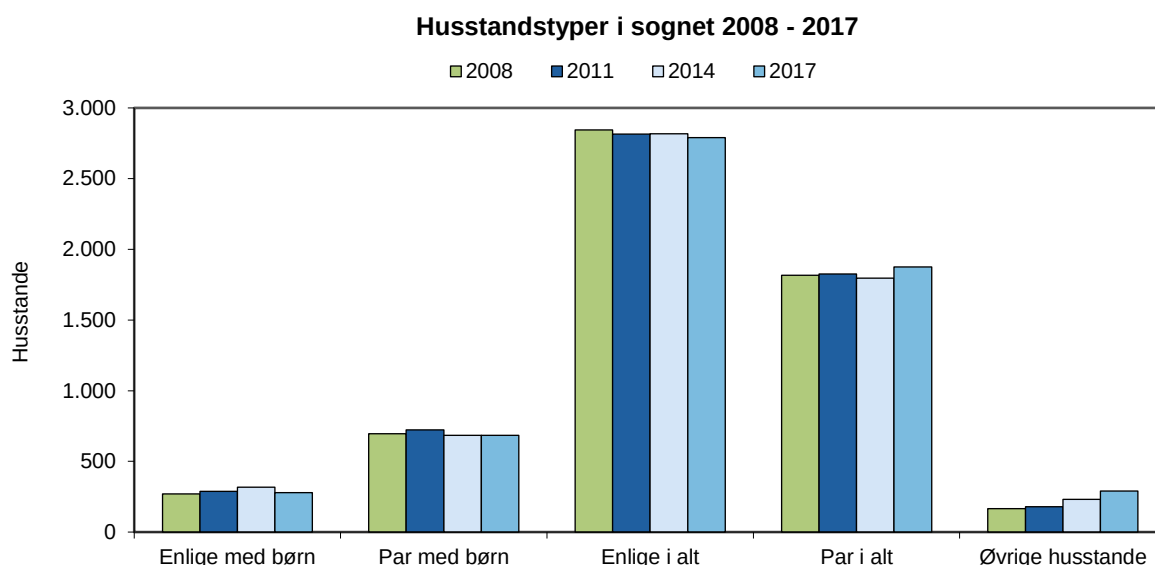

Af diagrammet over boligområdet ovenfor kan man se, hvordan de forskellige husstandstyper fordeler sig på boligform, og her fremgår det, at især *Par m børn*, *Par (65+ år) u børn*, og *Par (50-64 år) u børn*, som bor i enfamiliesboliger. Langt de fleste singlehusstande bor ikke overraskende i flerfamiliesboliger, men også de *Øvrige husstande* har i overvejende grad til huse i flerfamiliesboliger.

Det er værd at bemærke, at 164 enlige over 65 år bor i enfamiliesboliger. Det kan både have betydning for deres økonomiske råderum samt deres adgang til daglig kontakt med andre mennesker, da denne husstandstype bl.a. dækker over enlige pensionister, der ikke længere har adgang til sociale netværk via deres job. Også 83 *Enlige (50-64 år) u børn*, 66 *Enlige med børn*, og 45 *Enlige (30-49 år) u. børn* boende i enfamiliesboliger kan være økonomisk udfordrede, men har dog forventeligt bedre forudsætninger for social kontakt via deres barn/børn og uddannelse eller jobs.

Udviklingen i husstandstyper 2008-2017

Diagrammet nedenfor viser udviklingen i husstandstyper i X-sted Sogn i perioden 2008-2017. Der har i perioden været en fremgang på 129 husstande, og som det fremgår af diagrammet, dækker denne vækst især over fremgang i antallet af *Øvrige husstande* (med mere end 2 myndige personer på adressen) og mindre fremgang i antallet af *Par i alt*. Antallet af *Enlige i alt* er derimod faldet en smule i perioden. Antallet af *Par med børn* har været svagt faldende i perioden, mens antallet af *Enlige med børn* er steget ganske lidt.

I 2008 var 59 % af sognets husstande singlehusstande svarende til 2.844 husstande, og i 2017 er andelen faldet til 56 % og antallet til 2.789 husstande. Dermed er antallet af singlehusstande reduceret med 55 husstande, og de udgør altså i 2017 en noget mindre andel af sognets husstande end i 2008.

I 2008 var 38 % af sognets husstande parhusstande (eksklusive *Øvrige husstande*) svarende til 1.817 husstande, og i 2017 er andelen øget til 39 % svarende til 1.876 husstande. Dermed er antallet af parhusstande øget med 59 husstande, og de udgør i 2017 en lidt større andel af sognets husstande end i 2008.

I 2008 var der 165 *Øvrige husstande* i X-sted Sogn svarende til 3 % af sognets husstande. I perioden frem til 2017 er antallet steget med 125 husstande til i alt 290 husstande svarende til 6 % af sognets husstande. Det kræver lokalkendskab at vide, om stigningen skyldes fx opførelse af plejehjem eller kollegier, eller om der i overvejende grad er tale om en stigning i antallet af familier med myndige hjemmeboende børn.

I 2008 var der 966 husstande med børn i X-sted Sogn svarende til 20 % af sognets husstande. I perioden frem til 2017 er antallet reduceret med 4 husstande til i alt 962 husstande svarende til 19 % af sognets husstande. Reduktionen dækker en lille fremgang i antallet af *Enlige med børn* og et lille fald i antallet af *Par med børn*.

Husstandstyper 2017

- 4.955 husstande, heraf 44 % parhusstande svarende til 2.166 husstande (DK 55 %) og 56 % singlehusstande svarende til 2.789 husstande (DK 45 %)
- Den gennemsnitlige husstandsstørrelse er 1,81 personer (DK 2,15)
- De største husstandstyper er: *Enlige (65+ år) u børn* med 19 % af husstandene. Herefter følger *Par m børn* med 14 % og *Enlige (50-64 år) u børn* med 11 % samt *Enlige (30-49 år) u børn*, *Enlige (18-29 år) u børn* samt *Par (65+ år) u børn* alle med 11 % af husstandene. De øvrige husstandstyper udgør hver mellem 3-6 % af husstandene
- Sognets husstandstyper fordeler sig således hhv. i antal og andel:

Husstandstype	Antal	Andel	DK
Unge voksne (18-29 år)	733 stk.	15 %	9 %
Voksne (30-49 år)	668 stk.	13 %	11 %
Midaldrende (50-64 år)	865 stk.	17 %	17 %
Ældre (65+ år)	1.437 stk.	29 %	29 %
Børnefamilier	962 stk.	19 %	26 %
Øvrige husstande	290 stk.	6 %	8 %
Total	4.955 stk.	100 %	100 %

- 30 % af alle husstande i sognet er beliggende i enfamilieshuse (DK 60 %) og 70 % er beliggende i flerfamilieshuse (DK 40 %)

Husstande i perioden 2008-2017:

- Antallet af husstande i perioden er vokset med 51 husstande
- Antallet af singlehusstande er reduceret med 55 husstande og udgør i 2017 56 % af sognets husstande mod 59 % i 2008
- Antallet af parhusstande (eksklusive *Øvrige husstande*) er steget med 59 husstande og i 2017 udgør 39 % af sognets husstande, og i 2008 udgjorde parhusstandene 38 %
- Antallet af *Øvrige husstande* er vokset med 125 husstande i perioden og udgør i 2017 i alt 6 % af sognets husstande mod 3 % i 2008. Det kræver lokalkendskab at vide, om stigningen skyldes fx opførelse af plejehjem eller kollegier, eller om der i overvejende grad er tale om en stigning i antallet af familier med myndige hjemmeboende børn
- at antallet af børnefamilier er reduceret med 4 husstande fra 966 i 2008 til 962 husstande i 2017. Det dækker over en lille fremgang i antallet af *Enlige med børn* og et lille fald i antallet af *Par med børn*. I 2008 udgjorde børnefamilierne 20 % af sognets husstande, og i 2017 er andelen faldet til 19 %.

Husstandsindkomster

Tabel 4 i talmaterialet fortæller om husstandstyper, indkomster og boligform. Med en *Husstand* forstås stort set det samme som en postadresse. Undervejs i sognestatistikernes historie er der sket ændringer i opgørelsesformen hos Danmarks Statistik, så tallene fra 2000-2014 kun i begrænset omfang kan sammenlignes med de nyeste tal pr. 1.1.2017. Hvor det er muligt, vil de nye tal blive sammenlignet med tidligere år, så udviklingen fra 2008-2017 vil i et vist omfang blive behandlet.

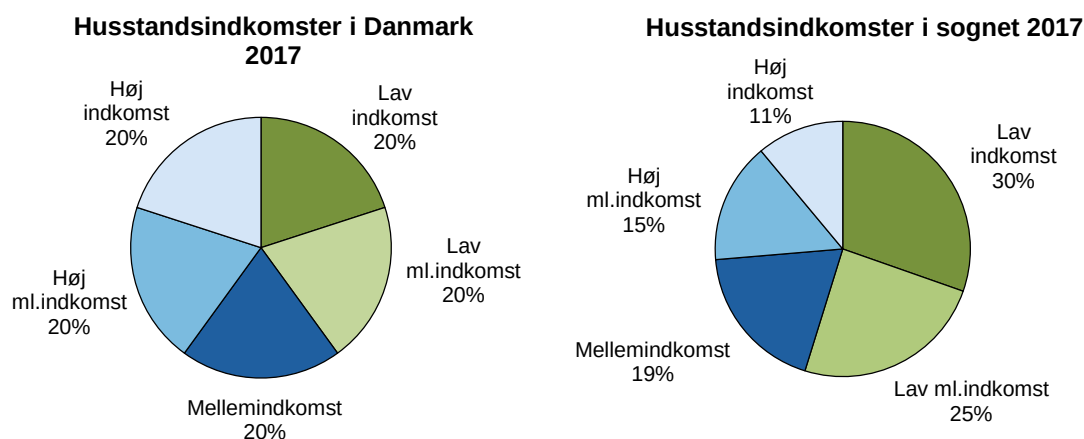
Husstande efter indkomst

Dette afsnit giver viden om fordelingen af husstande efter indkomst. Bemærk, at det er indkomsten for hele husstanden og før fradrag, altså bruttoindkomsten, der er anført.

Der anvendes i 2017-tallene følgende indkomstgrænser:

Lav indkomst:	0-231.209 kr.
Lav mellemindkomst:	231.210-347.149 kr.
Mellemindkomst:	347.150-522.112 kr.
Høj mellemindkomst:	522.113-797.822 kr.
Høj indkomst:	Over 797.822 kr.

Danmarks Statistik har fastsat en indkomstfordeling, så landets husstande inddeles i fem lige store grupper af 20 %, som det fremgår af diagrammet nedenfor til venstre. Til højre fremgår fordelingen af husstande efter indkomst i X-sted Sogn.

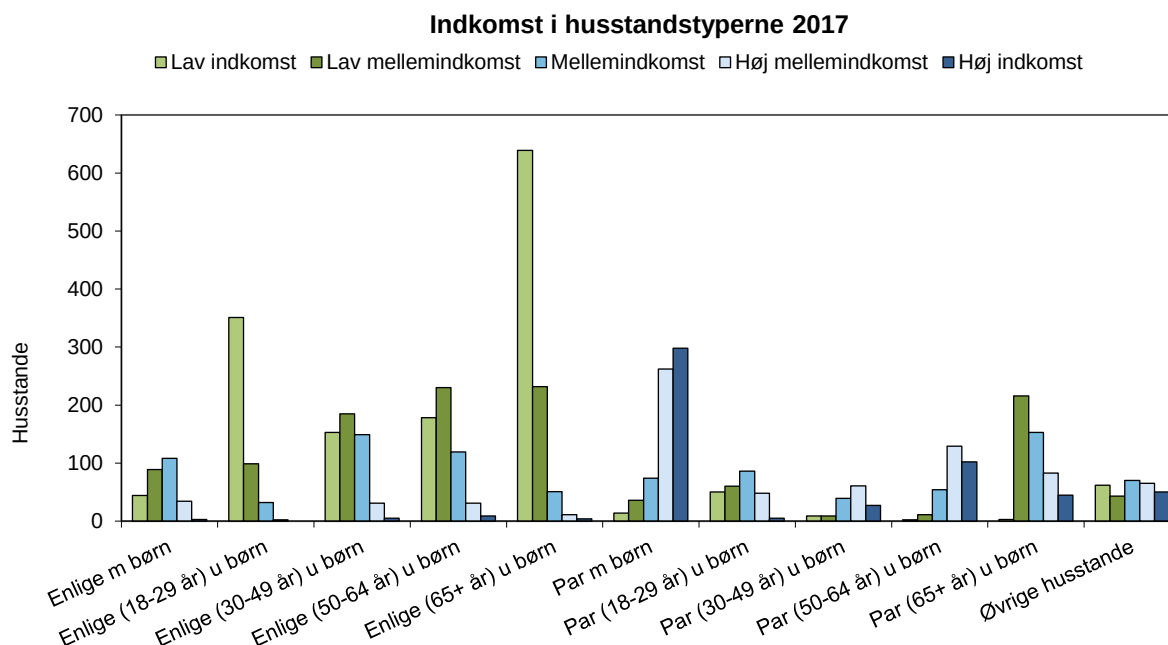

Det mest iøjnefaldende ved indkomstdiagrammet er, at X-sted Sogn har hele 30 % af husstandene i indkomstgruppen *Lav indkomst*, hvilket er 10 % flere end på landsplan og 25 % husstande i indkomstgruppen *Lav mellemindkomst*, hvilket er 5 % mere end gennemsnittet. Det store overskud af lavindkomsthushold afspejles i væsentlig lavere andele af husstande højtindkomstskategorierne. Således har kun 11 % af husstandene i X-sted Sogn *Høj indkomst* og 15 % har *Høj mellemindkomst*. Samlet set ligger 26 % af sognets husstande dermed i højtindkomstgrupper og 55 % ligger i lavindkomstgrupper.

De 4.955 husstande i X-sted Sogn fordeler sig i 2017 således i indkomstgrupperne:

Husstandsindkomst	Øvre grænse for indkomst	Antal	Andel
Lav indkomst	kr. 231.209	1.505 stk.	30 %
Lav mellemindkomst	kr. 347.149	1.210 stk.	25 %
Mellemindkomst	kr. 522.112	935 stk.	19 %
Høj mellemindkomst	kr. 797.822	757 stk.	15 %
Høj indkomst	over kr. 797.822	548 stk.	11 %
Total		4.955 stk.	100 %

Når man kigger på fordelingen af husstandsindkomster, skal man huske at tage højde for fordelingen af husstandstyper i sognet. En stor andel af parhusstande giver forventeligt en større andel af husstande i de højere indkomstgrupper, da der i parhusstandene ofte vil være to indkomster. En stor andel af singlehusstande vil forventeligt give større andele af husstande i de lavere indkomstgrupper. En høj andel af unge indbyggere eller en stor ældregruppe vil ofte give en overvægt af husstande med lav indkomst, da indkomsten typisk udgøres af SU, lavere lønniveau for nyuddannede eller pension af en eller anden slags. Desuden spiller den geografiske placering af sognet også ind på lønniveauet.

Går man nærmere ind i indkomstfordelingen, ses det af ovenstående diagram, at det ikke overraskende er singlehusstandene, der fylder mest i de to laveste indkomstgrupper. De husstandstyper, som især vejer tungt i indkomstgruppen *Lav indkomst* er 73 % af alle husstande med *Enlige (18-29 år) u børn* og 68 % af alle husstande med *Enlige (+65) u børn*, der altså har en bruttoindkomst på maksimalt kr. 231.209. En del af forklaringen er formentlig, at de to husstandstyper blandt andet rummer unge studerende og nyuddannede samt enlige pensionister. Det er kun et fåtal af parhusstandene, som befinder sig i lavindkomstgruppen, men de som gør, må forventes at have særlige udfordringer med at få enderne til at mødes.

I alt 82 % af alle husstande med *Par med børn* ligger i indkomstkategoriene *Høj mellemindkomst* eller *Høj indkomst*, og heraf udgør husstande i den højeste indkomstgruppe de 44 %. I de to højeste indkomstgrupper finder man desuden 61 % af alle *Par (30-49 år) u.*

børn, 77 % af Par (50-64 år) u. børn, 26 % af Par (65+ år) u. børn samt 40 % af de Øvrige husstande. Samlet set har i alt 26 % af sognets husstande en indkomst på mindst kr. 522.113 årligt.

I indkomstgruppen *Mellemindkomst* har husstandene en indkomst på mellem kr. 347.150-522.112, herunder bl.a. 39 % af alle *Enlige m. børn*, 28 % af alle *Enlige (30-49 år) u. børn*, 21 % af alle *Enlige (50-64 år) u. børn* samt 31 % af alle *Par (65+ år) u. børn*.

De to laveste indkomstgrupper rummer tilsammen 48 % af alle *Enlige med børn*, 93 % af alle *Enlige (18-29 år) u. børn*, 65 % af alle *Enlige (30-49 år) u. børn*, 72 % af alle *Enlige (50-64 år) u. børn* og 93 % af alle *Enlige (65+ år) u. børn*. Dertil kommer 36 % af alle *Øvrige husstande*, der har mere end 2 myndige personer i samme husstand, samt 44 % af alle *Par (65+ år) u. børn*. De øvrige husstandstyper er kun marginalt repræsenteret i de to lavindkomstgrupper. Samlet set har i alt 55 % af alle husstande i X-sted Sogn svarende til 2.715 husstande en årlig bruttoindkomst på max kr. 347.149.

I X-sted Sogn er der i alt 1.505 husstande, som har *Lav indkomst*, dvs. en bruttoindkomst på maksimalt 231.209 kr. om året. Det er bl.a. her, man eventuelt vil finde et diakonalt behov. Manglende økonomisk råderum er ofte en meget stor belastning især for pensionister og børnefamilier, ikke mindst de enlige forsørgere. I tabellen nedenfor fremgår en oversigt over antal af husstande i sognet med lav indkomst fordelt efter husstandstype.

Husstandstype	Lav indkomst
Enlige med børn	44
Enlige (18-29 år) uden børn	351
Enlige (30-49 år) uden børn	153
Enlige (50-64 år) uden børn	178
Enlige (65+ år) uden børn	639
Par med børn	14
Par (18-29 år) uden børn	50
Par (30-49 år) uden børn	9
Par (50-64 år) uden børn	2
Par (65+ år) uden børn	3
Øvrige husstande	62
Total	1.505

Bruttomedianindkomst

Bruttomedianindkomsten er den indkomst, der deler en række af husstandsindtægter i to lige store dele, hvor den ene halvdel ligger under tallet og den anden halvdel ligger over tallet. Bruttomedianen er altså sognets midterste bruttohusstandsindkomst. I modsætning til et almindeligt gennemsnitstal påvirkes det ikke af enkelte husstandes store indtægter. Tallet kan især bruges til at give et indtryk af indkomstniveauet i sognet som helhed og for de enkelte husstandstyper.

Medianindkomsten er også en anvendt måde at beregne relativ fattigdom på. Følger man den, er mennesker fattige, hvis de tjener under 50 procent af, hvad medianindkomsten er i det land, de lever i. Hvis medianindkomsten i en befolkning fx er kr. 300.000 om året, er man altså fattig, hvis man tjener under kr. 150.000.

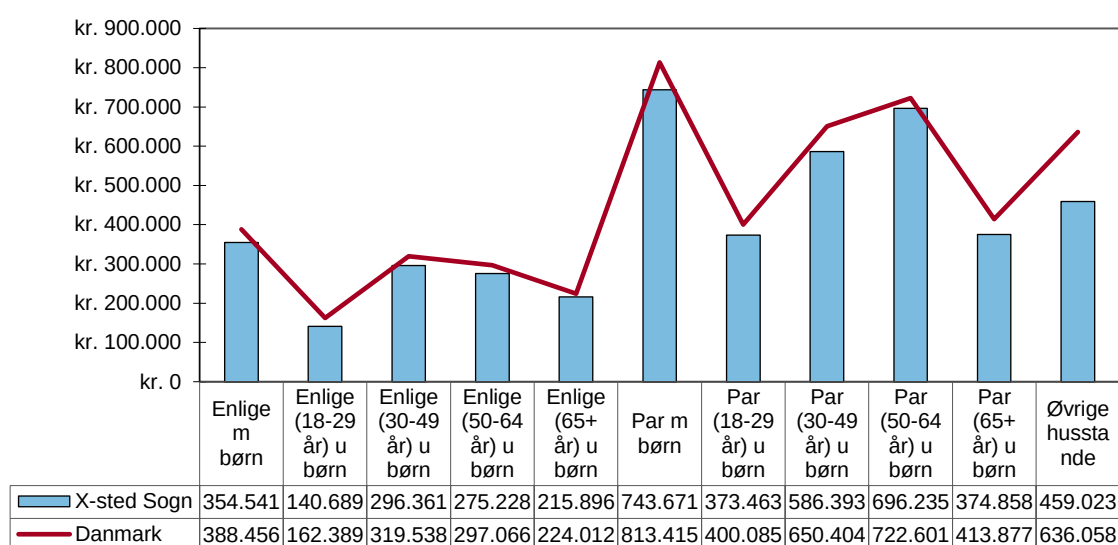
I Danmark er bruttomedianindkomsten i 2017 på kr. 422.148. Det vil altså sige, at man kan betragtes som fattig, hvis man tjener under kr. 211.074 om året. I de danske sogne svinger medianindkomsten i 2017 på mellem cirka kr. 200.000-700.000.

Bruttomedianindkomsten i X-sted Sogn i 2017 er kr. 322.225 og er dermed meget lavere end på landsplan.

I 2008 var bruttomedianindkomsten i X-sted Sogn kr. 246.639, og det var også dengang meget lavere end den daværende bruttomedianindkomst på landsplan på kr. 337.903.

Diagrammet nedenfor sammenligner medianindkomsterne i sognets husstandstyper med landsgennemsnittet. Tabellen under diagrammet angiver bruttomedianindkomsten i kroner i de forskellige husstandstyper hhv. i sognet og på landsplan i 2017.

Medianindkomster i sognet og i Danmark 2017

Den lavere samlede bruttomedianindkomst i sognet afspejler sig primært i parhusstandene, hvor især de *Øvrige husstande* har en markant lavere bruttomedianindkomst end gennemsnitlig. I alle øvrige husstandstyper i X-sted Sogn er bruttomedianindkomsten også lavere end på landsplan og dette særligt blandt *Par (30-49 år) u børn* og *Par med børn*, mens alle singlehusstandstyper blot har lidt lavere bruttomedianindkomst end gennemsnittet.

Selv om sognet har en lavere bruttomedianindkomst end landstallet, er der dog kun et par af husstandstyperne, som er fattige i henhold til den på foregående nævnte definition, hvor grænsen for fattigdom i Danmark ligger på kr. 211.074. I husstandstyperne *Enlige (18-29 år) u børn* er medianindkomsten på blot kr. 140.689 og blandt *Enlige (65+ år) u børn* er den på kr. 215.896. Det er altså især i disse to husstandstyper, at man finder husstande med meget lave indkomster.

Husstande med bil

I statistikken er det også anført, hvor mange husstande, der har bil. På landsplan har 63 % af samtlige husstande bil. I X-sted Sogn har 58 % af husstandene bil. Normalt kan man forvente, at procentandelen af husstande med bil stiger i takt med indtægten, og i X-sted Sogn er det da også 98 % af husstandene i den højeste indkomstgruppe, der har egen bil, mens kun 20 % af husstandene med lav indkomst har egen bil.

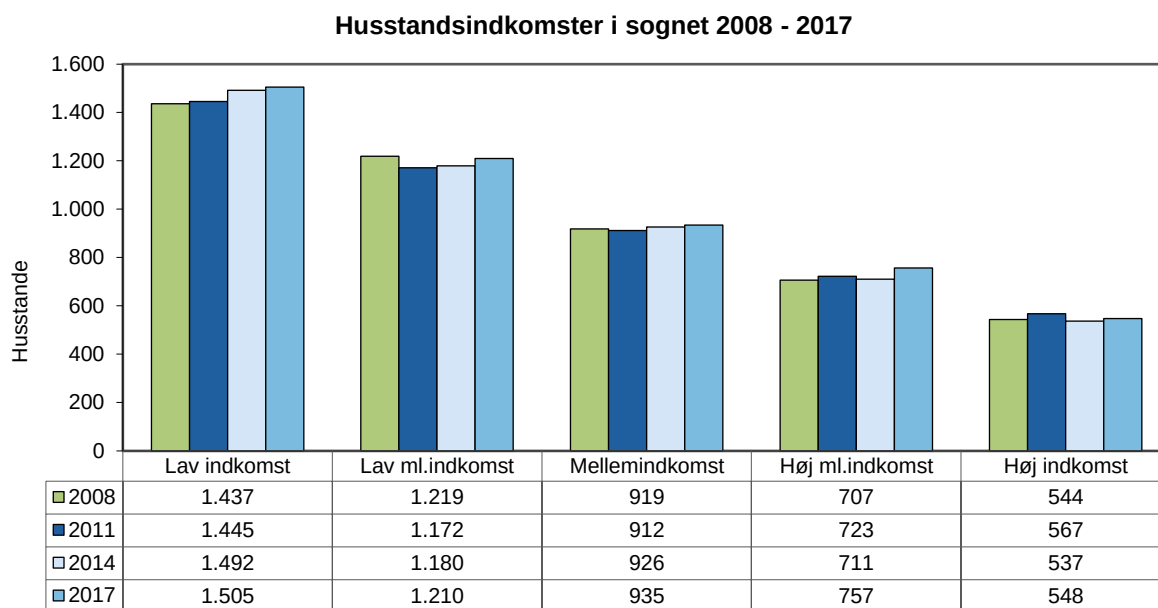
Man kan overveje, hvorvidt adgangen til egen bil medfører, at disse grupper af indbyggere er væk i weekenderne for f.eks. at gøre brug af kultur-, shopping- og fritidstilbud andre steder eller for at besøge familie og venner. I kirkeligt perspektiv kan det overvejes, at disse grupper af indbyggere er meget mobile og derfor har mulighed for at deltage i arrangementer også uden for eget sogn fx i en nabokirke eller i en af provstiets øvrige kirker.

Antallet af biler i forhold til kirkelivet har mest betydning i landområder, hvor adgangen til bil kan være betingelsen for at deltage i kirkens arrangementer. Men også i byområder kan gratis kirkebil være afgørende især for ældre eller handicappede indbyggers deltagelse i kirkens arrangementer. X-sted Sogn tilbyder gratis kirkebil til alle gudstjenester og arrangementer. Et alternativ til kirke bilen, som samtidig skaber relationer, kunne være at etablere følgeven-ordninger, så eventuelt interesserede uden mulighed for selv at komme til kirken kan blive hentet og følges med en frivillig til og fra kirken.

Udviklingen i husstandsindkomster

I de tidlige sognestatistikker er der anvendt andre indkomstkategorier samt andre husstandstyp kategorier, og det er derfor kun muligt at sammenligne udviklingen i antallet af husstande i indkomstkategorierne for perioden 2008-2017, mens udviklingen i indkomster i husstandstyperne ikke er mulig at følge.

Det ses af diagrammet, at der i perioden 2008-2017 er sket mindre stigninger i antallet af husstande med *Lav indkomst*, *Mellemindkomst*, *Høj ml.indkomst* og *Høj indkomst*. Antallet af husstande med *Lav ml. indkomst* er faldet en smule.

Husstandsindkomster 2017

- Husstande fordelt efter husstandsindkomst:

Husstandsindkomst	Øvre grænse for indkomst	Antal		Andel
Lav indkomst	kr. 231.209	1.505	stk.	30 %
Lav mellemindkomst	kr. 347.149	1.210	stk.	25 %
Mellemindkomst	kr. 522.112	935	stk.	19 %
Høj mellemindkomst	kr. 797.822	757	stk.	15 %
Høj indkomst	over kr. 797.822	548	stk.	11 %
Total		4.955	stk.	100 %

- Blandt de 1.505 husstande med lav indkomst vejer singlehusstandene særligt tungt, blandt andet har 73 % af alle husstande med *Enlige (18-29 år) u. børn* og 68 % af alle husstande med *Enlige (+65) u. børn* en bruttoindkomst på maksimalt kr. 231.209. Fordelingen af husstande med lav indkomst er:

Husstandstype	Lav indkomst
Enlige med børn	44
Enlige (18-29 år) uden børn	351
Enlige (30-49 år) uden børn	153
Enlige (50-64 år) uden børn	178
Enlige (65+ år) uden børn	639
Par med børn	14
Par (18-29 år) uden børn	50
Par (30-49 år) uden børn	9
Par (50-64 år) uden børn	2
Par (65+ år) uden børn	3
Øvrige husstande	62
Total	1.505

- Bruttomedianindkomsten er kr. 322.225 og er væsentlig lavere end landstallet (DK kr. 422.148)
- Den lavere samlede bruttomedianindkomst i sognet afspejler sig primært i parhusstandene, hvor især de Øvrige husstande har en markant lavere bruttomedianindkomst end gennemsnitlig. I alle øvrige husstandstyper i X-sted Sogn er bruttomedianindkomsten også lavere end på landsplan og dette særligt blandt Par (30-49 år) u børn og Par med børn, mens alle singlehusstandstyper blot har lidt lavere bruttomedianindkomst end gennemsnittet
- I perioden 2008-2017 er der sket mindre stigninger i antallet af husstande med *Lav indkomst*, *Mellemindkomst*, *Høj ml.indkomst* og *Høj indkomst*. Antallet af husstande med *Lav ml. indkomst* er faldet en smule

Tilknytning til arbejdsmarkedet

Tabel 5 i talmaterialet fortæller om arbejdsstillinger, arbejdsløshed, pension/efterløn og uddannelsessøgende, og forholder sig til befolkningen over 15 år fordelt på køn. Tallene er produceret med talsæt for 2000, 2004, 2008, 2011, 2014 og 2017, men da arbejdsmarkedsstatistikken udgives med 16 måneders forsinkelse, dækker de pågældende opgørelser altid det foregående år. I denne analyse omtales tallene med udgivelsesår, og de nyeste tal omtales som nutid.

Undervejs i sognestatistikernes historie er der sket ændringer i opgørelsesformen hos Danmarks Statistik. Derfor kan tallene fra før 2004 ikke umiddelbart sammenlignes med tallene fra 2004 og fremefter. Forskellen består først og fremmest i, at Danmarks Statistik har valgt at ændre klassifikationer og tælle efterlønsmodtagere med i gruppen af pensionister, ligesom betegnelserne for de forskellige grupper blev ændret undervejs. I denne analyse benyttes kun de nyeste tal fra 2017, men de tidligere års data kan findes i analysens talmateriale.

Danmarks Statistik inddeler *Arbejdsstyrken* i følgende klassifikationer:

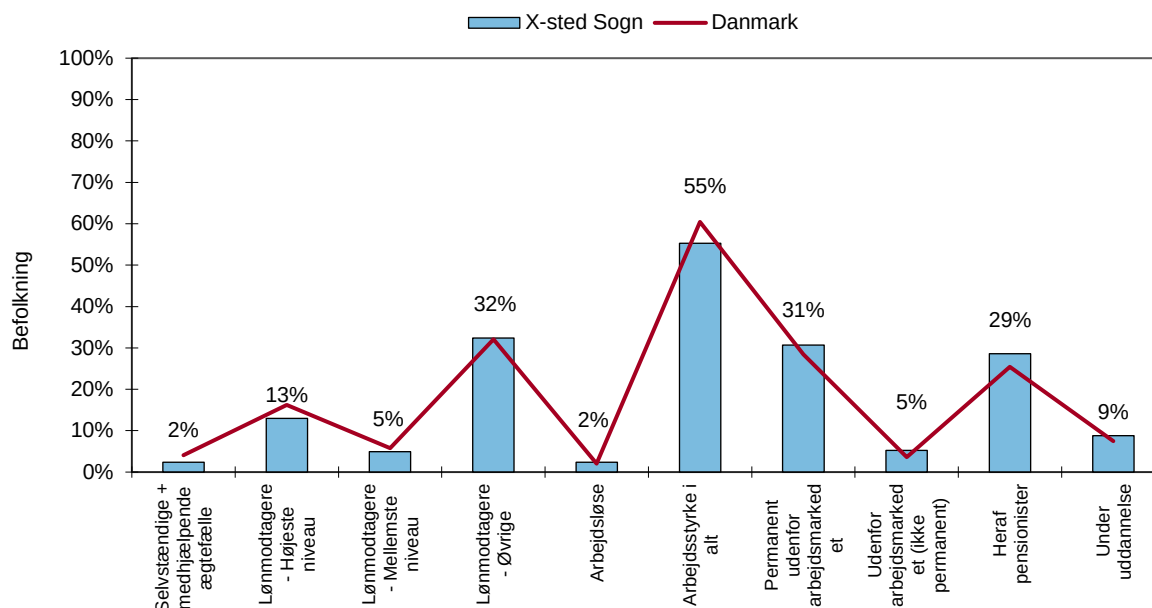
- **Selvstændige og medarbejdende ægtefæller**
- **Lønmodtagere på højeste niveau**
Topledere samt færdighedsniveau svarende til en afsluttet universitetsuddannelse.
- **Lønmodtagere på mellemste niveau**
Færdighedsniveau svarende til afsluttet kort eller mellemlang uddannelse påbegyndt efter det 17. eller 18. leveår.
- **Øvrige lønmodtagere**
Færdighedsniveau svarende til en treårig uddannelse, påbegyndt i en alder af 14 eller 15 år
- **Arbejdsløse**

Arbejdsstillinger

Af diagrammet på næste side ses en sammenligning af befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet i hhv. sognet og på landsplan. Alle kategorier til venstre for kolonnen *Arbejdsstyrke i alt* regnes for at tilhøre arbejdsstyrken. Alle kategorier til højre for kolonnen *Arbejdsstyrke i alt* regnes for at være midlertidigt eller permanent udenfor arbejdsstyrken. Således dækker kategorien *Udenfor arbejdsmarkedet ikke permanent* over personer på midlertidige overførselsindkomster som fx integrationsydelse, barseldagpenge, kontanthjælp, aktiveringsydelse eller lignende. Kategorien *Heraf pensionister* dækker alle personer på pension, førtidspension, invalidepension og efterløn.

Der er 7.776 personer over 15 år i X-sted Sogn. Heraf tilhører 4.299 personer arbejdsstyrken svarende til 55 %. I arbejdsstyrken finder man 60 % af alle sognets mænd over 15 år og 51 % af alle sognets kvinder over 15 år. På landsplan er den samlede arbejdsstyrke på 60 % af alle personer over 15 år, og det er 64 % af alle mænd og 57 % af alle kvinder i Danmark over 15 år, som er en del af landets arbejdsstyrke. Forskellen mellem mænd og kvinder både på landsplan og i sognet skyldes bl.a., at en større del af kvinderne er pensionister, fordi kvinders levealder er højere.

Indbyggernes tilknytning til arbejdsmarkedet 2017

Diagrammet ovenfor viser befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet hhv. på landsplan og i sognet.

Hvis man starter med at kigge på den erhvervsaktive del af indbyggerne i X-sted Sogn, ses, som nævnt på forrige side, en arbejdsstyrke på 59 %, hvilket er lidt lavere end landstallet på 60 %. De fordeler sig med 2 % *Selvstændige og medhjælpende ægtefæller*, 13 % *Lønmodtagere på højeste niveau*, 5 % *Lønmodtagere på mellemste niveau* og endelig er 32 % *Lønmodtagere øvrige*. Sognet har desuden 2 % arbejdsløse, og til sammenligning er andelen på landsplan også 2 %.

I alt 45 % af sognets indbyggere over 15 år står uden for arbejdsstyrken og udgøres af pensionister, efterlønnere m.fl., personer midlertidigt uden for arbejdsstyrken og studerende. Til sammenligning er det 40 % på landsplan.

I X-sted Sogn er 29 % af indbyggerne pensionister, og til sammenligning er det på landsplan 25 % af befolkningen over 15 år, som er pensionister. Disse 29 % pensionister er indeholdt i kategorien *Permanent uden for arbejdsmarkedet*, som også dækker over 2 % indbyggere, der ikke har nogen form for indtægt, hverken løn eller overførselsindkomst. Det kan fx være hjemmegående ægtefæller.

Sognets andel af indbyggere *Uden for arbejdsmarkedet (ikke permanent)* er på 5 % (DK 4 %). Denne kategori dækker over personer, der midlertidigt står uden for arbejdsmarkedet og fx modtager kontanthjælp, integrationsydelse, sygedagpenge, barselsdagpenge eller andre former for midlertidige overførselsindkomster.

Endelig er andelen af personer under uddannelse på 9 % (DK 7 %).

I absolutte tal ser fordelingen sådan ud:

Arbejdsstyrke	4.299 personer
- heraf arbejdsløse	185 personer
Pensionister	2.223 personer
Øvrige permanent u.f. arbejdsstyrken	165 personer
U.f. arbejdsstyrken (ikke permanent)	406 personer
Under uddannelse	683 personer
Total	7.776 personer

Pensionister og efterlønsmodtagere

Når der i dette afsnit tales om pensionister, er folkepensionister, efterlønsmodtagere og førtidspensionister inkluderet. De absolutte tal for pensionister i 2017 er sammenlignelige med tal for 2008, 2011 og 2014.

Diagrammet på side 37 viser andelen af pensionister i X-sted Sogn. Denne gruppe udgør som nævnt 29 % af indbyggerne. På landsplan er 25 % af alle indbyggere pensionister.

I absolutte tal bor der, som det ses ovenfor, 2.223 pensionister i sognet. Antallet af pensionister i sognet er reduceret med 39 personer siden 2008 svarende til et fald på 2 %.

Af tabel 1 for 2017 fremgår det, at der er 1.878 personer over 65 år i X-sted Sogn. Med samlet 2.223 pensionister i sognet siger det lidt om, at sognet også har en del efterlønnere og/ eller førtidspensionister blandt indbyggerne. Det er i forhold til denne beregning værd at huske, at der i sognet kan være indbyggere over 65 år, der fortsat er i arbejde.

I forhold til eventuelle førtidspensionister i sognet bemærkes, at de kan have fysiske og psykiske handicap, som gør det svært uden hjælp at benytte kirkens tilbud, og de kan måske have gavn af en eventuel diakonal indsats fra kirkens side.

Arbejdsløshed

Arbejdsløshedstallet i X-sted Sogn er beregnet til 2 % svarende til 185 personer. På landsplan er arbejdsløsheden også på 2 %. Siden 2008 er der blevet 81 flere arbejdsløse i sognet, og dermed er der tale om et let stigende arbejdsløshedstal i sognet, siden 2008.

Lægges antallet af arbejdsløse og antallet af personer uden for arbejdsstyrken sammen (undtagen studerende), når man frem til, at 2.979 personer, dvs. 38 % af alle borgere over 15 år i sognet, pt. ikke har nogen erhvervsmæssig eller uddannelsesmæssig beskæftigelse i dagtimerne.

Personer under uddannelse

Tallene for uddannelsessøgende i 2017 er kun sammenlignelige med tallene fra 2008, 2011 og 2014, da beregningsmetoderne fra tidligere statistikker er ændrede.

Der er 683 personer i kategorien *Under uddannelse* bosiddende i sognet i 2017. Det svarer til 9 % af alle personer over 15 år. Andelen er 7 % på landsplan. I 2008 var der 363 personer under uddannelse i sognet svarende til 5 % af den daværende befolkning over 15 år. Der er

altså sket en meget stor stigning i antallet af personer under uddannelse i X-sted Sogn frem til 2017. Stigningen svarer til 320 personer eller 88 %. Det kræver lokalkendskab at vide, om forøgelsen fx skyldes opførelse af et kollegium, ungdomsboliger eller andre forhold.

Folkekirkemedlemskab og tilknytning til arbejdsmarkedet

Landstal for indbyggernes tilknytning til arbejdsmarkedet og medlemskab af folkekirken blev senest opgjort i 2016 og viste, at medlemsprocenten blandt arbejdsløse og indbyggere udenfor arbejdsstyrken er lavere end blandt dem, som er under uddannelse, beskæftigede eller pensionister. Nedenfor ses landstallene for medlemskab af folkekirken efter tilknytning til arbejdsmarkedet i Danmark 2016.

Under uddannelse	73,6 %
Beskæftigede	79,1 %
Pensionister	85,7 %
Arbejdsløse	67,4 %
Øvrige u.f. arb.styrken	60,3 %

Tilknytning til arbejdsmarkedet 2017 (personer over 15 år)

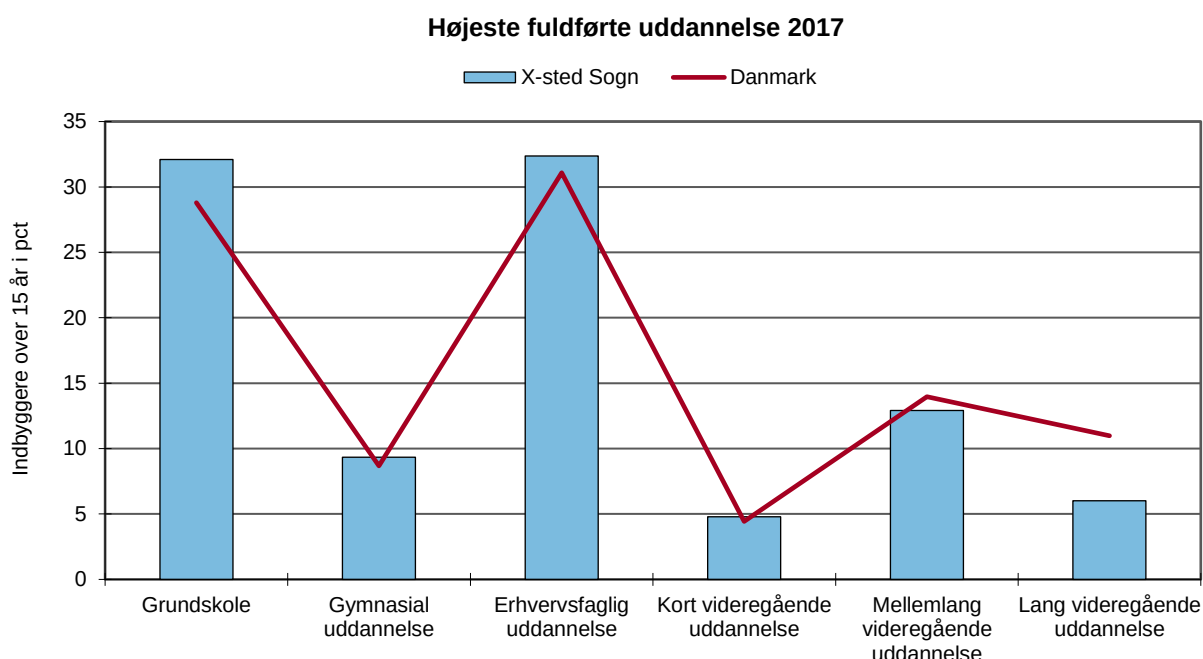
- Der bor 7.776 personer over 15 år i X-sted Sogn
- 55 % af indbyggerne over 15 år i sognet er en del af arbejdsstyrken (DK 60 %). I absolutte tal er der 4.299 personer i sognets arbejdsstyrke
- Der er 2 % selvstændige, 13 % lønmodtagere på højeste niveau, 5 % lønmodtagere på mellemste niveau og 32 % øvrige lønmodtagere
- Arbejdsløshedsprocenten er 2 % (DK 2 %) svarende til 185 personer. Arbejdsløsheden i sognet har været let stigende siden 2008
- 9 % under uddannelse (DK 7 %) svarende til 683 personer, og at det er en stigning på 320 personer svarende til 88 % siden 2008
- 5 % står ikke-permanent udenfor arbejdsstyrken (DK 4 %)
- 29 % pensionister (DK 25 %) svarende til 2.223 personer. Det er et fald på 39 personer svarende til 2 % siden 2008
- 38 % af befolkningen over 15 år ikke har nogen erhvervs- eller uddannelsesmæssig beskæftigelse i dagtimerne svarende til 2.979 personer
- at folkekirkemedlemskabet på landsplan i 2016 var lavere blandt arbejdsløse og øvrige personer udenfor arbejdsstyrken end blandt de beskæftigede, de uddannelsessøgende og pensionisterne

Uddannelse

Tabel 6 fortæller om den uddannelsesmæssige baggrund hos befolkningen over 15 år, fordelt på køn, senest opgjort pr. 1. januar 2017. Der findes også tal på sognets uddannelsesprofil fra 2000, 2004, 2008, 2011 og 2014 i analysens talmateriale. Tabellen angiver både absolutte tal og den procentvise fordeling.

Det bemærkes, at tabel 6 angiver den højeste fuldførte uddannelse. Det vil sige, at man først tæller med i en given uddannelseskategori, når man har afsluttet uddannelsen. I infoboksen på næste side ses nogle typiske eksempler på, hvilke typer uddannelser kategorierne dækker over.

Uddannelsesniveau

Ovenstående diagram dækker 7.776 indbyggere over 15 år i X-sted Sogn pr. 1.1.2017. I sognet har 32 % af alle indbyggere over 15 år en grundskoleuddannelse som højeste fuldførte uddannelse (DK 29 %), 9 % har en gymnasial uddannelse (DK 9 %) og 32 % har en erhvervsfaglig uddannelse (DK 31 %).

I alt 24 % af indbyggerne i X-sted Sogn har gennemført en videregående uddannelse. På landsplan er andelen 29 %, og dermed er andelen af personer med en videregående uddannelse i sognet noget lavere end gennemsnittet. Der er tale omtrent gennemsnitlige andele af indbyggere med korte eller mellemlange videregående uddannelser samt et større underskud af indbyggere med en lang videregående uddannelse. Det kan dermed konkluderes, at der er et lidt lavere uddannelsesniveau i X-sted Sogn end gennemsnitligt.

Typiske eksempler på de forskellige uddannelser:

Erhvervsfaglig: SOSU-uddannelser, kontor, handel, elektriker, mekaniker, advokatsekretær, lægesekretær, tømrer m.fl.

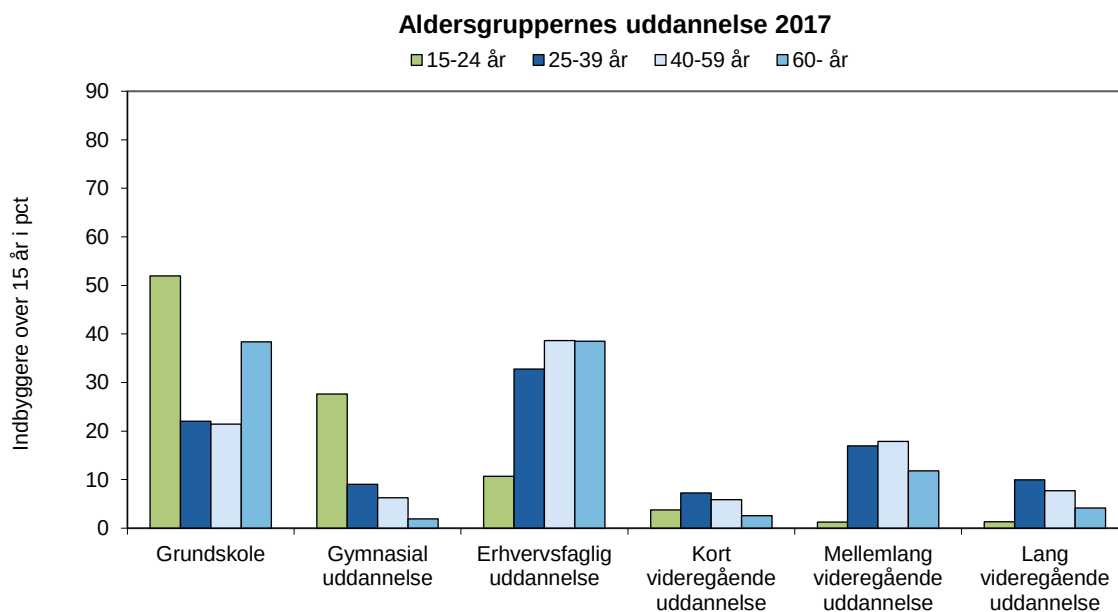
Adgangsgivende uddannelser: Div. adgangsgivende eksamener til fx ingeniøruddannelsen, videregående uddannelser m.fl.

Kort videregående (2 år): tandplejer, datamatiker, farmakonom, handelsøkonom, laborant, multimediedesigner, finansøkonom og byggetekniker

Mellemlang videregående (3-4½ år): lærer, pædagog, socialrådgiver, politibetjent, sygeplejerske, journalist, professionsbacheloruddannelser i øvrigt inden for sundhed, sprog, pædagogik, teknik, samfundsfag og økonomi.

Nedenstående diagram viser uddannelsesfordelingen i de forskellige aldersgrupper i procent.

Blandt sognets 15-24 årige har 52 % en grundskoleuddannelse som højest fuldførte uddannelse og andre 28 % har en gymnasial uddannelse. Nogle har deres unge alder til trods gennemført en videregående uddannelse, nemlig 6 % og andre 11 % har gennemført en erhvervsfaglig uddannelse.

Af de 25-39-årige indbyggere har 22 % en grundskoleuddannelse, mens 9 % har en gymnasial uddannelse og 34 % har afsluttet en videregående uddannelse, heraf har langt de fleste en mellemlang videregående uddannelse. De med erhvervsfaglige uddannelser tegner sig for 33 % af aldersgruppen.

Blandt sognets 40-59-årige har 21 % en grundskoleuddannelse, mens 6 % har en gymnasial uddannelse. Dertil kommer 39 %, som har en erhvervsfaglig uddannelse, og desuden har 31 % af alle 40-59 årige taget en eller anden form for videregående uddannelse, heraf har de fleste en mellemlang videregående uddannelse.

Blandt de over 60-årige har 38 % en grundskoleuddannelse, 38 % har en erhvervsfaglig uddannelse og 19 % har videregående uddannelser, heraf har de fleste en mellemlang

videregående uddannelse. Relativt få af de over 60-årige, nemlig 2 %, har en gymnasial uddannelse som højeste uddannelse.

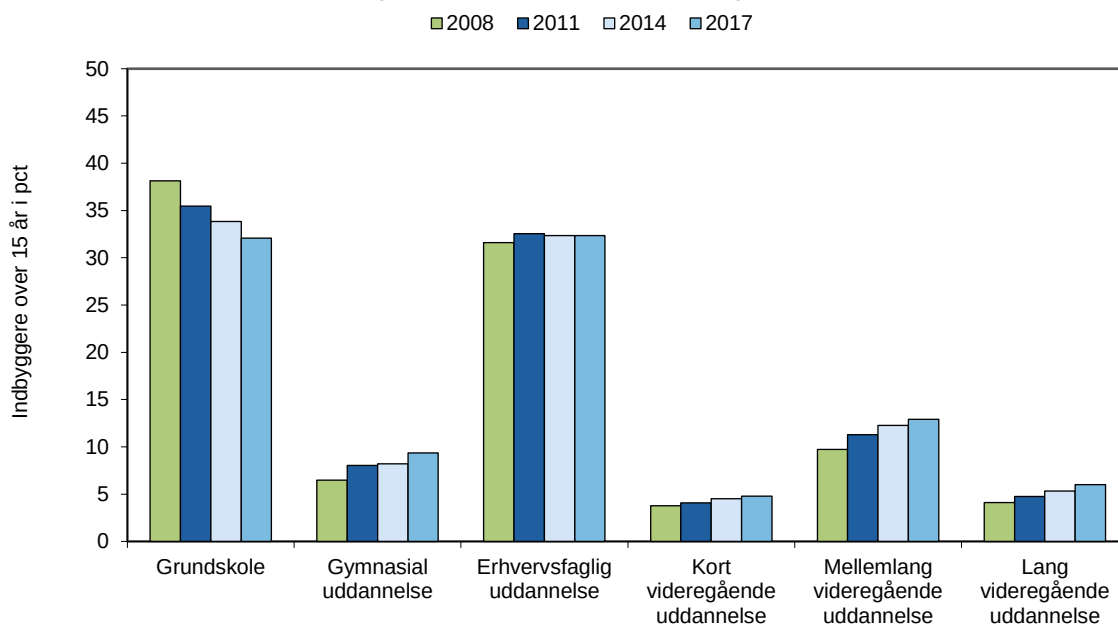
I tabellen nedenfor ses uddannelsesniveaut for personer over 15 år i Danmark samlet set og i de enkelte aldersgrupper i procent.

Danmark 2017

	Grundskole	Gymnasiale	Erhv.fag.	Kort videregående	Mellemlang videregående	Lang videregående
I alt	28,8	8,7	31,1	4,4	14,0	11,0
15-24 år	57,1	27,9	6,8	1,6	1,5	2,5
25-39 år	15,9	8,4	28,2	5,6	17,5	22,1
40-59 år	18,9	5,5	38,7	6,1	17,0	12,1
60+ år	34,4	2,3	37,4	3,3	14,5	6,0

Et kig på data siden 2008 viser, at der er en tendens til et svagt stigende uddannelsesniveau i Danmark. Blandt indbyggerne i X-sted Sogn er uddannelsesniveaut klart stigende jf. diagrammet nedenfor, som bl.a. viser et større fald i andelen af indbyggere med grundskolen som højeste fuldførte uddannelse og fremgang i andelen af indbyggere med videregående uddannelser.

Udviklingen i uddannelsesniveau i sognet 2008 - 2017

Uddannelse 2017 (personer over 15 år)

- 32 % har en grundskoleuddannelse (DK 29 %)
- 9 % har en gymnasial uddannelse (DK 9 %)
- 32 % har en erhvervsfaglig uddannelse (DK 31 %)
- 24 % har en videregående uddannelse (DK 29 %)
- Uddannelsesniveauet i sognet er lidt lavere end landsgennemsnittet
- Blandt 15-24 årige har 52 % en grundskoleuddannelse og 28 % har en gymnasial uddannelse, 11 % har en erhvervsfaglig uddannelse og 6 % har en videregående uddannelse
- Blandt 25-39 årige har 22 % en grundskoleuddannelse, 9 % en gymnasial uddannelse, 33 % en erhvervsfaglig uddannelse og 34 % en videregående uddannelse
- Blandt 40-59 årige har 21 % en grundskoleuddannelse, 6 % en gymnasial uddannelse, 39 % en erhvervsfaglig uddannelse og 31 % en videregående uddannelse
- Blandt 60+ årige har 38 % en grundskoleuddannelse, 2 % en gymnasial uddannelse, 38 % en erhvervsfaglig uddannelse og 19 % en videregående uddannelse
- I perioden 2008-2017 på landsplan er en tendens til et svagt stigende uddannelsesniveau, men i X-sted Sogn er uddannelsesniveauet klart stigende jf. diagrammet på side 42

Erhverv og pendling

Tabel 7 i tabelmaterialet viser antallet af beskæftigede personer over 15 år pr. 1. januar i optællingsårene fordelt på 10 erhvervsgrupper samt uoplyste. Tabellen findes opgjort for årene 2011, 2014 og 2017.

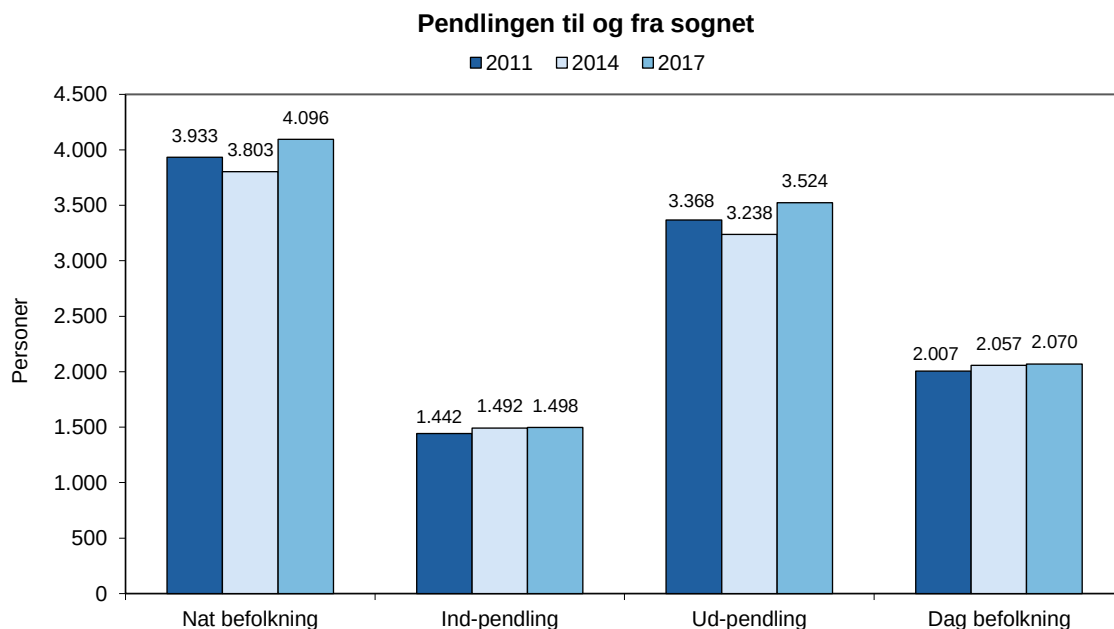
Der opereres i denne tabel med grundkategorierne *Dagbefolkning* og *Natbefolkning*. *Natbefolkning* dækker alle erhvervsmæssigt beskæftigede personer over 15 år, der har bopæl i sognet. *Dagbefolkning* dækker alle erhvervsmæssigt beskæftigede personer over 15 år, der opholder sig i sognet i dagtimerne, uanset om de bor der eller ej.

Pendling

Natbefolkningen i X-sted Sogn pr. 1.1.2017 udgøres af 4.096 personer. Af disse er 3.524 udpendlere, dvs. de krydser sognegrænserne på vej til og fra arbejde og arbejder udenfor sognet. Således er det 86 % af de beskæftigede indbyggere, der arbejder udensogns. Der er dermed 572 personer, som både bor og arbejder i sognet svarende til 14 % af de erhvervsaktive indbyggere.

Samtidig pendler nogle også ind i sognet, og dette gælder 1.498 personer, som altså arbejder i sognet, men bor udenfor sognegrænsen.

Dagbefolkningen udgøres i alt af 2.070 personer og er dermed godt halvt så stor som natbefolkningen. Det fortæller os, at X-sted Sogn har et underskud af arbejdspladser i forhold til, hvor mange erhvervsaktive indbyggere, som bor der.

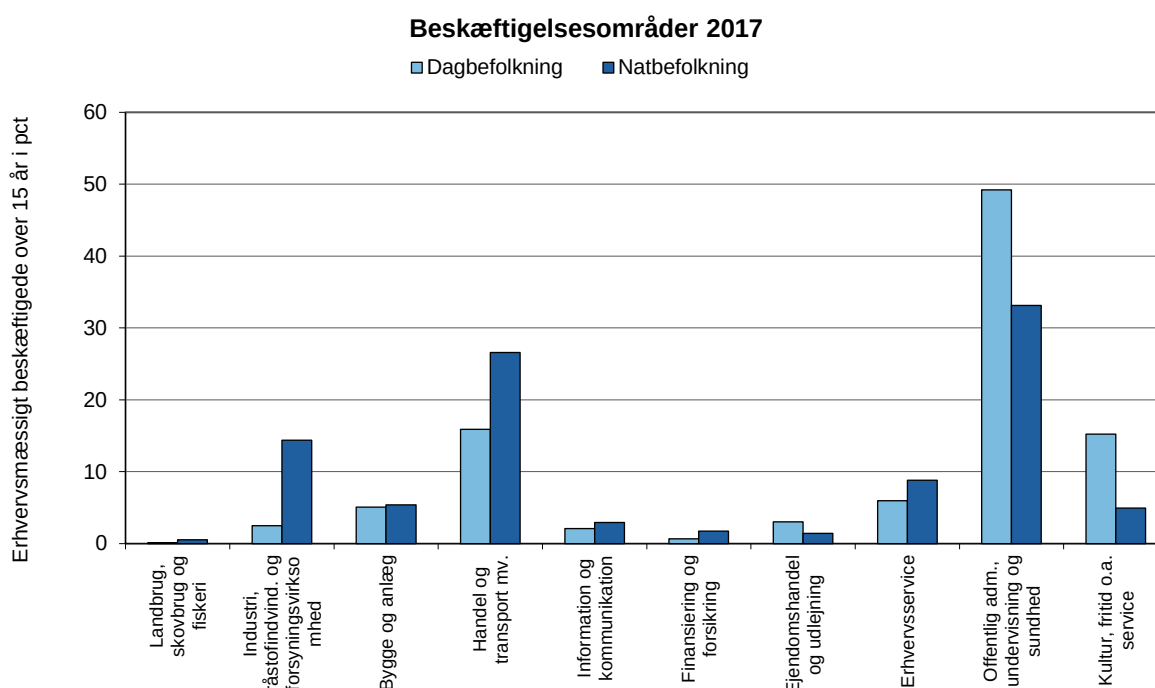

Ovenstående diagram viser pendlingshistorik for X-sted Sogn for perioden 2011-2017. Som det fremgår, har der været en stigning i natbefolkningen i perioden, hvilket tyder på, at der er blevet opført flere boliger i sognet. Der har også været fremgang i udpendlingen i løbet af perioden, og der er en klar sammenhæng til den samtidige stigning i natbefolkningen. Antallet af indpendlere er også steget lidt i perioden, og det afspejler sig også i en lidt større dagbefolkning.

Beskæftigelse blandt indbyggerne

I dette afsnit inkluderes udelukkende tallene pr. 1.1.2017. Tallene for beskæftigelse i sognet og i Danmark er opgjort i følgende grupper:

- Landbrug, skovbrug og fiskeri
- Industri, råstofudvind. og forsyningsvirksomhed
- Bygge og anlæg
- Handel og transport m.v.
- Information og kommunikation
- Finansiering og forsikring
- Ejendomshandel og udlejning
- Erhvervsservice
- Offentlig adm., undervisning og sundhed
- Kultur, fritid og anden service
- Uoplyst aktivitet

I diagrammet ovenfor ses fordelingen af erhvervsaktive personer over 15 år i de forskellige erhvervskategorier i hhv. natbefolkningen og dagbefolkningen.

I dagbefolkningen (sognets arbejdspladser) arbejder flest indenfor kategorien *Offentlig adm., undervisning og sundhed* med hele 49 % af de beskæftigede. Herefter følger beskæftigede indenfor *Handel og transport m.v.* med 16 % af de beskæftigede og *Kultur, fritid o.a. service* med 15 %. Andelene af beskæftigede udenfor disse områder er begrænset til 5 % eller derunder.

For natbefolkningens vedkommende (sognets indbyggere) ses et lidt anderledes mønster med 33 % beskæftiget indenfor kategorien *Offentlig adm., undervisning og sundhed*, mens andre 27 % er beskæftigede indenfor *Handel og transport m.v.* og 14 % er beskæftigede med *Industri, råstofudvind. og forsyningsvirksomheder*. Dertil kommer 9 % beskæftigede indenfor *Erhvervsservice*. Andelene af beskæftigede udenfor disse områder er begrænset til 5 % eller derunder.

Langt de fleste steder i Danmark er *Offentlig adm., undervisning og sundhed* med 32 % af de beskæftigede det største beskæftigelsesområde, fordi det er en meget omfattende kategori, der f.eks. dækker både sundhedsvæsen, socialvæsen, uddannelsessektor, bibliotek og andre kommunale serviceområder. I X-sted Sogn er det som nævnt 49 % af arbejdspladserne, som er indenfor denne kategori, og langt de fleste af disse, nemlig 79 % varetages af indpendlere.

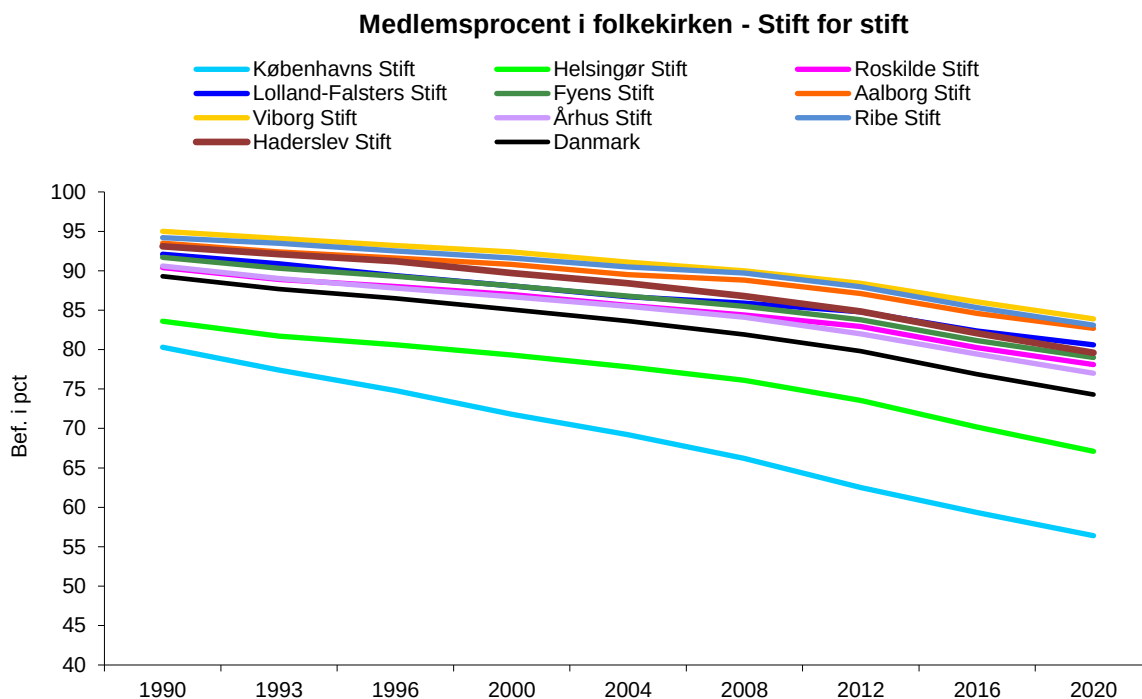
Pendling og beskæftigelse 2017

- Natbefolkning = 4.096 personer. Heraf er 86 % udpendlere, mens 14 % arbejder indenfor sognets grænser
- Indpendlere = 1.498 personer, som arbejder i sognet, men er bosat andetsteds
- Dagbefolkning = 2.070 personer. Heraf er de 572 bosat i sognet
- Der er underskud af arbejdspladser i forhold til antallet af erhvervsaktive indbyggere
- De største beskæftigelsesområder for dagbefolkningen er *Offentlig adm., undervisning og sundhed* (49 %), *Handel og transport m.v.* (16 %) og *Kultur, fritid o.a. service* (15 %)
- De største beskæftigelsesområder for natbefolkningen er *Offentlig adm., undervisning og sundhed* (33 %), *Handel og transport m.v.* (27 %), *Industri, råstofudvind. og forsyningsvirksomhed* (14 %) og *Erhvervsservice* (9 %)
- 49 % af alle arbejdspladser i sognet er indenfor kategorien *Offentlig adm., undervisning og sundhed*, som generelt er landets største beskæftigelsesområde, og at 79 % af disse arbejdspladser varetages af indpendlere
- Natbefolkning og udpendling har i perioden 2011-2017 været stigende og med sammenhæng mellem de to. Indpendlingen har været svagt stigende i perioden, hvilket også gælder for dagbefolkningen.

Medlemskab af folkekirken

Folkekirkemedlemskabet i Danmark pr. 1.1.2020 er på 74,3 %. Det absolutte medlemstal er p.t. på 4.327.018 personer ud af et samlet befolkningstal på 5.822.763 indbyggere. I 1990 var 89,3 % af befolkningen medlem af folkekirken svarende til i alt 4.571.119 personer. Det vil altså sige, at medlemsprocenten er faldet 15 % på 30 år, og det dækker i absolutte tal over, at folkekirken i dag skal betjene 244.101 færre folkekirkemedlemmer end i 1990. Fra 1. januar 2019 til 1. januar 2020 er der blevet 12.493 færre folkekirkemedlemmer. Nedgangen i antallet af folkekirkemedlemmer dækker over forskellen mellem antallet af døbte og antallet af døde folkekirkemedlemmer samt forskellen mellem antallet af genindmeldelser og udmeldelser.

Siden 1.1.2000 er medlemsprocenten i Danmark faldet fra 85,1 % til 74,3 % i 2020. Det er et gennemsnitligt årligt fald på 0,54 %. I de seneste fem år har det gennemsnitlige årlige fald i medlemsprocenten dog været på 0,70 %, og dermed falder medlemsprocenten i dag hurtigere end tidligere.

Af diagrammet ovenfor ses udviklingen i folkekirkemedlemskabet i samtlige danske stifter og på landsplan siden 1990. Som det fremgår, falder medlemsprocenten hurtigere i nogle stifter end i andre.

I Københavns Stift er folkekirkemedlemskabet pr. 1.1.2020 på 56 %. Stiftet har det hastigst dalende medlemstal af alle med et gennemsnitsfald på 0,77 procentpoint om året i de seneste 20 år. Fortsætter udvikling, vil over halvdelen af stiftets befolkning i løbet af 8 år stå udenfor folkekirken.

Til sammenligning har Viborg Stift p.t. landets højeste medlemsandel med 83,9 % og har gennem de seneste 20 år oplevet et gennemsnitligt årligt fald i folkekirkemedlemskabet på 0,43 procentpoint. I Lolland-Falster Stift er medlemsprocenten pr. 1.1.2020 på 80,6 %, og stiftet har det laveste gennemsnitlige årlige fald i medlemsprocenten med 0,38 procentpoint pr. år siden 2000.

Århus Stift, hvor X-sted Sogn hører hjemme, har pr. 1.1.2020 en medlemsprocent på 77,0 %. Det er et fald på 9,7 % siden 2000, hvor medlemsprocenten var på 86,7 %, svarende til et gennemsnitligt årligt fald i medlemsprocenten på 0,49 procentpoint. De seneste fem år er medlemsprocenten i stiftet dog faldet med gennemsnitligt 0,65 procentpoint pr. år.

Folkekirkemedlemskab i Danmark og stiftet

- Folkekirkemedlemskabet i Danmark er pr. 1.1.2020 på 74,3 % svarende til 4.327.018 personer
- Medlemskabet er faldet fra 89,3 % i 1990 svarende til 4.571.119 personer.
- I perioden 2000-2020 er medlemsprocenten faldet gennemsnitligt med 0,54 pct. point årligt, men i perioden 2015-2020 er det gennemsnitlige årlige fald på 0,70 pct. point
- Folkekirkemedlemskabet i Århus Stift er på 77,0 % og er i perioden 2000-2020 gennemsnitligt faldet med 0,49 pct. point årligt, men i de seneste 5 år er det gennemsnitlige årlige fald øget til 0,65 pct. point

Folkekirkemedlemskab i X-sted Sogn

I dette afsnit benyttes sognestatistiske tal fra hhv. 2017, 2014, 2011, 2008, 2004, 2000 fra talmaterialets tabel 1 samt tal fra tillægsbilaget for 2020.

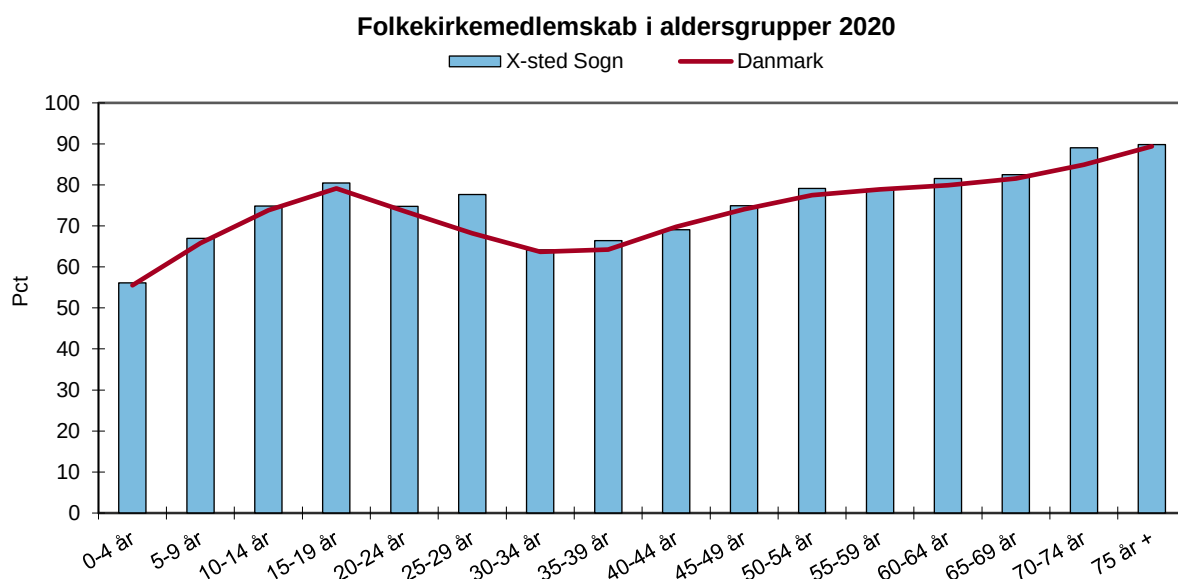
Ifølge de nyeste oplysninger fra Danmarks Statistik bor der pr. 1.1.2020 i alt 8.930 personer i X-sted Sogn, hvoraf de 6.845 er medlem af folkekirken. Det giver en medlemsprocent på 76,7 %. I 2000 lå medlemsandelen i X-sted Sogn på 89,1 %, og der var 7.776 medlemmer af folkekirken. Dermed er medlemsandelen faldet med 12,4 pct. point siden 2000 svarende til et gennemsnitligt årligt fald på 0,62 pct. point, mens der er blevet 931 færre medlemmer at være kirke for svarende til et fald på 12 %.

Som det blev nævnt på foregående side, er der på landsplan en tendens til, at faldet i medlemsprocenten i dag sker hurtigere end tidligere. I X-sted Sogn var det gennemsnitlige årlige fald i perioden 2015-2020 på 0,64 pct. point, og dermed falder medlemskabet altså kun en smule hurtigere i dag end tidligere i X-sted Sogn.

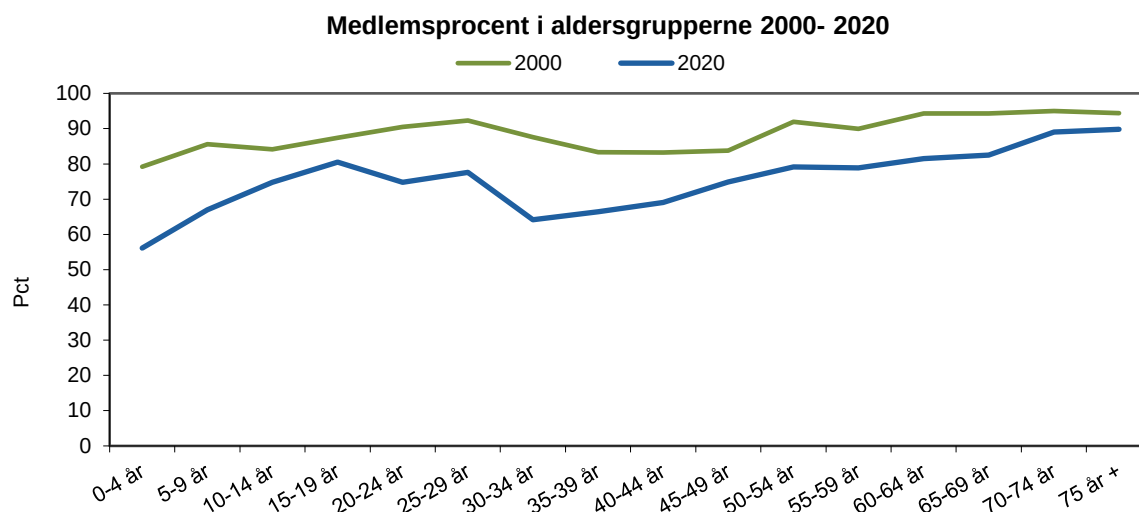
I nedenstående diagram illustreres medlemsprocenten i X-sted Sogn i hver af aldersgrupperne pr. 1.1.2020 sammenholdt med niveauet på landsplan. Som det fremgår, ligger medlemsprocenten i X-sted Sogn omtrent på niveau med landstallene i samtlige aldersgrupper.

På landsplan finder man den laveste medlemsprocent blandt de 0-4 årige med 55,5 %, og den højeste blandt de 75+ årige med 89,4 %. I X-sted Sogn finder man også den laveste medlemsprocent blandt de 0-4 årige med 56,1 % og den højeste medlemsprocent blandt de 75+ årige med 89,8 %.

Det er interessant at se lidt nærmere på medlemskabet i børnegruppen, dels fordi det fortæller os noget om forældregenerationens tilknytning til folkekirken og dels fordi børnene er fremtidens forældre. I X-sted Sogns børnegruppe ses et medlemskab blandt de 0-19 årige på mellem 56-81 %, og det er omtrent på niveau med landstallene (DK 55-79 %). Det fortæller, at børnefamilierne i X-sted Sogn i stort set samme omfang som gennemsnitligt vælger folkekirken til på deres børns vegne.

Diagrammet nedenfor viser udviklingen i medlemsprocenten i X-sted Sogn i perioden 2000-2020 i de 16 aldersgrupper. Generelt må man sige, at medlemsandelen ikke overraskende ligger lavere i 2020 end i 2000 i alle aldersgrupper. Perioden har budt på markante fald i medlemsprocenten blandt 0-9 årige, 20-24 årige og 30-39 årige (16-23 pct. point), der er sket større fald i medlemsprocenten blandt 10-14 årige, 25-29 årige og 40-69 årige (9-15 pct. point) og mindre fald blandt 15-19 årige 70+ årige (5-7 pct. point).

I Danmark som helhed har der i perioden 2000-2020 været en udvikling med markante fald i medlemsprocenten blandt 0-4 årige og 25-39 årige (ml. 16-21 procentpoint), større fald blandt 5-9 årige, 20-24 årige, 40-44 årige og 55-69 årige (ml. 9-14 procentpoint), mens der er mindre fald blandt 10-19 årige, 45-54 årige og 70+ årige (ml. 5-8 procentpoint).

I tabellen nedenfor fremgår medlemsprocentens udvikling hhv. i Danmark og i sognet målt i pct. point.

Alders-gruppe	Sognet 2000-2020	Danmark 2000-2020
00-04 år	-23,1	-19,4
05-09 år	-18,6	-14,3
10-14 år	-9,3	-6,9
15-19 år	-6,9	-5,1
20-24 år	-15,8	-9,9
25-29 år	-14,7	-15,6
30-34 år	-23,4	-21,4
35-39 år	-16,9	-20,4
40-44 år	-14,1	-13,9
45-49 år	-8,9	-9,6
50-54 år	-12,7	-8,5
55-59 år	-11,0	-9,0
60-64 år	-12,8	-10,4
65-69 år	-11,8	-10,1
70-74 år	-5,9	-7,9
75--> år	-4,6	-4,7
Total	-12,4	-10,8

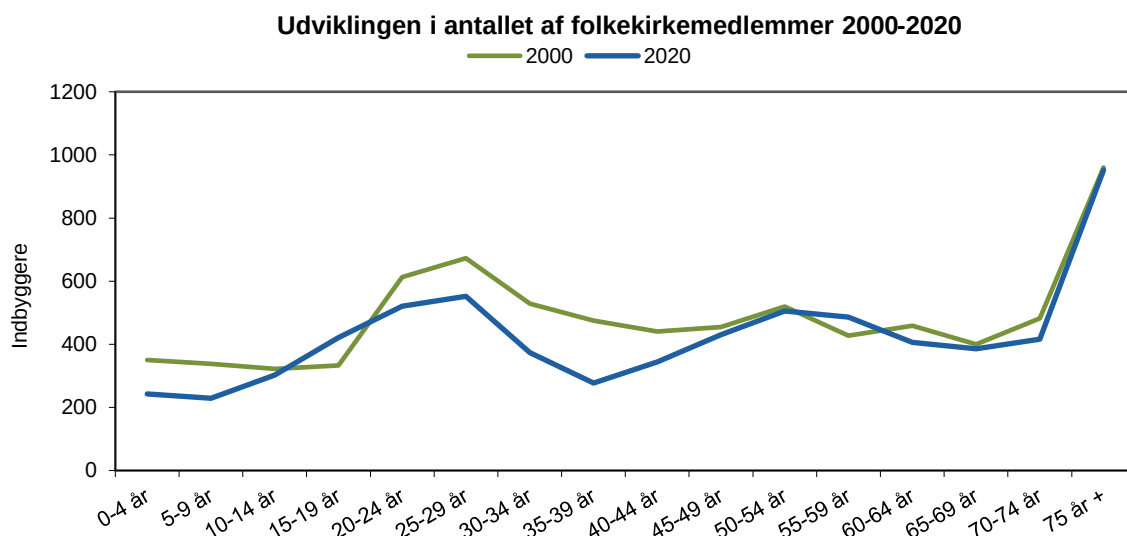
Det er særlig interessant at kigge på udviklingen i folkekirkemedlemskabet blandt sognets yngste indbyggere, fordi det kan give en indikation af fremtidens medlemsniveau.

Folkekirkemedlemskabet blandt de 0-4 årige i X-sted Sogn ligger som nævnt på 56,1 %, hvilket er et fald på 23,1 pct. point siden 2000 svarende til et gennemsnitligt årligt fald på 1,15 pct. point. Til sammenligning er medlemsandelen i 2020 blandt 0-4 årige på landsplan 55,5 %, og er faldet med 19,4 pct. point siden 2000 svarende til et gennemsnitligt årligt fald på 0,97 pct. point. Det vil altså sige, at medlemsprocenten blandt de 0-4 årige i X-sted Sogn falder lidt hurtigere end på landsplan. Til sammenligning er det årlige gennemsnitlige fald i medlemsandelen for den samlede befolkning i X-sted Sogn på 0,62 % i samme periode. Dermed er den hastighed hvormed medlemskabet falder blandt 0-4 årige væsentligt højere end den tilsvarende udvikling i medlemskabet i den brede befolkning.

I perioden 2015-2020 er det gennemsnitligt årlige fald i medlemsprocenten blandt 0-4 årige på 1,26 pct. point på landsplan, men i X-sted Sogn er medlemsprocenten blandt de 0-4 årige indbyggere er faldet med 7,6 pct. point i perioden 2015-2020 svarende til et gennemsnitligt årligt fald på 1,52 pct. point. Dermed kan det konstateres, at medlemsprocenten blandt sognets mindste indbyggere i de seneste fem år falder hurtigere end før og noget mere end gennemsnittet.

I diagrammet nedenfor ses udviklingen i antallet af folkekirkemedlemmer i de forskellige aldersgrupper i X-sted Sogn i perioden 2000-2020. Det fremgår heraf, at den samlede reduktion i medlemstallet på 931 personer dækker over følgende udsving i alderssammensætningen blandt folkekirkemedlemmerne:

Antallet af medlemmer mellem 0-19 år er reduceret med 147 personer fordelt med fald i aldersgrupperne 0-9 år, stabilitet blandt 10-14 årige og fremgang i antallet af 15-19 årige medlemmer. Antallet af unge voksne medlemmer mellem 20-29 år er reduceret med 213 personer fordelt på begge aldersgrupper. Antallet af voksne medlemmer mellem 30-49 år er reduceret med 473 personer særligt gældende blandt 30-44 årige. Gruppen af midaldrende medlemmer mellem 50-64 år er reduceret med 9 personer og præget af stabilitet. Antallet af ældre medlemmer på over 65 år er reduceret med 88 personer og der er tale om fald i antallet af 70-74 årige medlemmer. Ændringer i alderssammensætningen i medlemsgruppen kan meget vel betyde ændringer i de behov, som den lokale folkekirke skal dække for medlemmerne i form af kirkelige handlinger og de opgaver, som ligger i forlængelse deraf, men også en ændring i efterspørgslen/ønsket om øvrige tilbud fra kirkens side.

I tabellen nedenfor fremgår antallet af folkekirkemedlemmer og medlemsprocent i befolkningsgrupperne i hhv. 2000 og 2020.

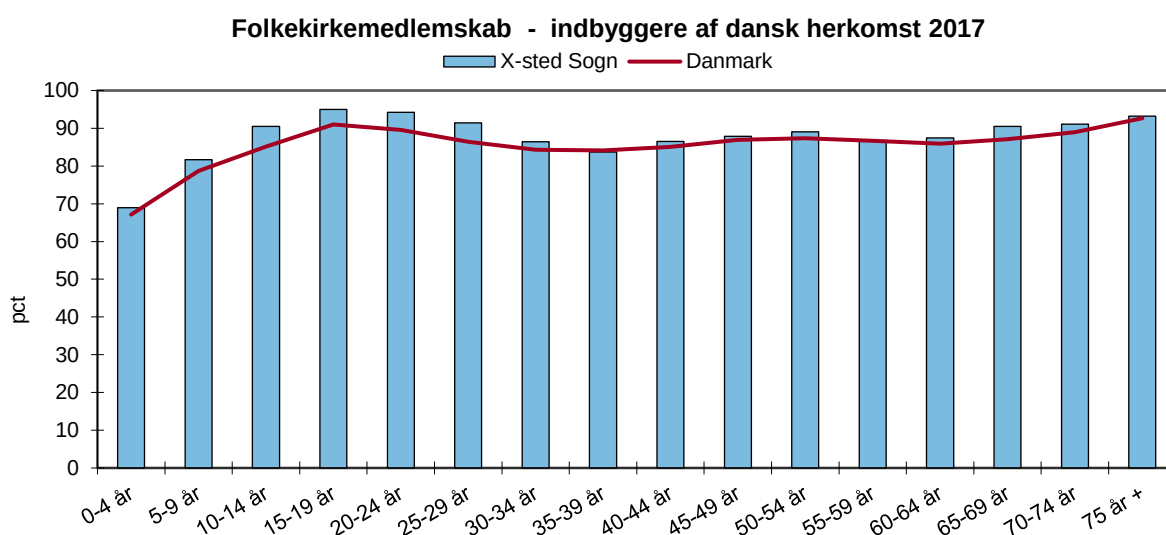
		Sognet 2000	Sognet 2020	Danmark 2020
FK-mdl i alt	pers. pct.	7.776 89,1	6.845 76,7	74,3
Børn (0-19 år)	pers. pct.	1.343 83,9	1.196 70,2	69,0
Unge voksne (20-29 år)	pers. pct.	1.286 91,4	1.073 76,2	70,8
Voksne (30-49 år)	pers. pct.	1.898 84,6	1.425 68,8	68,2
Midaldrende (50-64 år)	pers. pct.	1.406 92,0	1.397 79,7	78,7
Ældre (65+ år)	pers. pct.	1.842 94,5	1.754 87,9	86,0

Folkekirkemedlemskab pr. herkomst

Medlemskab af folkekirken afhænger naturligvis også af, hvilken baggrund, man har. Derfor er det aktuelt at kigge på medlemskabet blandt indbyggere af dansk herkomst og blandt indbyggerne af udenlandsk herkomst. Definitionen for dansk herkomst er personer, hvor mindst én forælder er dansk statsborger og født i Danmark. Indvandrere er personer født i udlandet, hvis forældre begge er udenlandske statsborgere. Efterkommere er personer født i Danmark af forældre, hvoraf ingen er danske statsborgere og født i Danmark.

Pr. 1.1.2020 ligger folkekirkemedlemskabet blandt sognets etniske danske indbyggere på 89,1 %, og der er 6.792 danske indbyggere, som er medlem af folkekirken ud af de i alt 7.626 danske indbyggere i sognet. Til sammenligning er folkekirkemedlemskabet blandt indbyggere af dansk herkomst på landsplan på 85 %.

Oplysninger om folkekirkemedlemskab fordelt på aldersgrupper og efter herkomst er senest opgjort pr. 1.1.2017. Diagrammet nedenfor viser, at folkekirkemedlemskabet blandt sognets danske indbyggere ligger lidt højere end landstallene i aldersgrupperne fra 0-34 år og blandt 65-69 årige, mens de øvrige aldersgrupper omtrent ligger på niveau med landstallene.

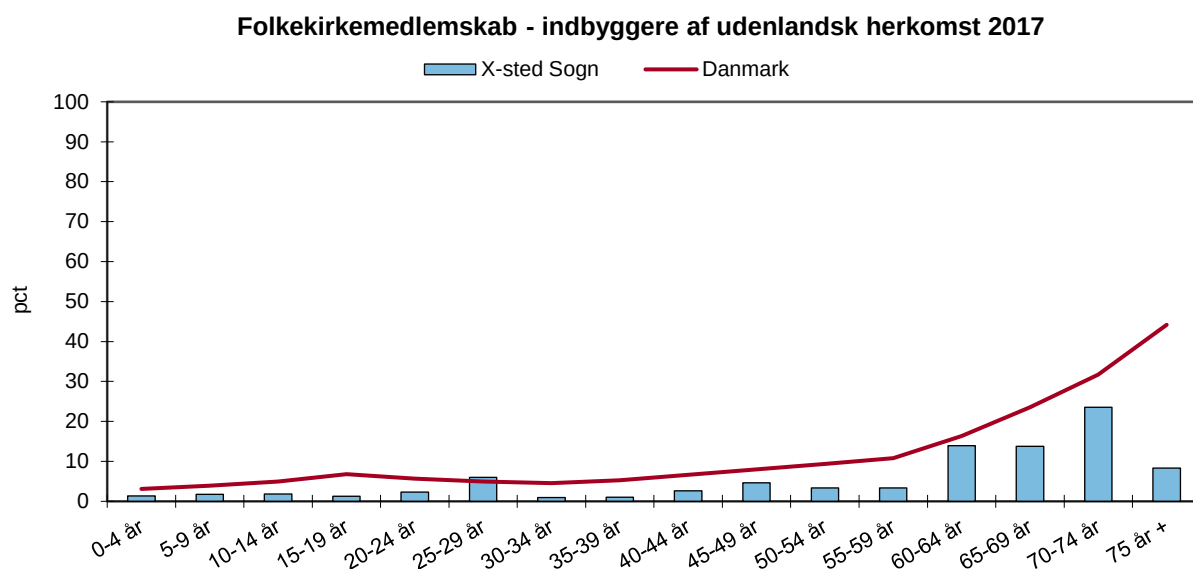
Medlemskabet blandt danske børn mellem 0-4 år i X-sted Sogn er på 69 % mod 67,1 % på landsplan. Det fortæller os, at mange danske småbørnsforældre vælger folkekirkemedlemskabet til på deres børns vegne, og således er lidt mere end 2/3 af sognets 0-4 årige danske børn medlem af folkekirken.

Det betyder dog også, at 31 % af alle danske børn mellem 0-4 år ikke er medlem af folkekirken. Dette kan ikke ubetinget forklares med, at et antal børn, klassificeret som danskere, kan have forældre med baggrund i en anden kultur, fx børn af efterkommere med dansk statsborgerskab. I X-sted Sogn er 20 % af den forventede forældregeneration, de 20-39 årige, udlændinge, og af disse er de 7 % mellem 20-24 år og dermed meget unge til at være forældre endnu. Det betyder, at det potentielt er 13 % af den forventede forældregeneration, som har anden herkomst end dansk. Af disse er nogle indvandrere – forventeligt størstedelen - og nogle er efterkommere af indvandrere. Kun sidstnævnte børn kan potentielt være klassificeret som danske i statistikken. Med andre ord vil det være relativt få af de registrerede danske 0-4 årige, som reelt har baggrund i en anden kultur end den danske. Dermed må det være hævet over enhver tvivl, at en del reelt danske børn i X-sted Sogn ikke er indmeldt i folkekirken.

På landsplan er 7,6 % af alle indvandrere og efterkommere medlemmer af folkekirken pr. 1. januar 2020. I X-sted Sogn er samlet set 4,1 % af alle udlændinge medlem af folkekirken, og i absolutte tal er 53 ud af sognets 1.304 udlændinge medlem af folkekirken.

Tabel 1 giver ingen oplysninger om udlændingenes herkomstlande, men Danmarks Statistik oplyser, at 36 % af alle udlændinge i Danmark har baggrund i en vestlig og dermed overvejende kristen kultur. I X-sted Sogn har 26 % af alle udlændinge baggrund i en vestlig kultur. Det betyder, at der bag tallene kan skjule sig et antal kristne udlændinge, som ikke medlem af den danske folkekirke, men som kan have et tilhørsforhold til andre kristne kirkesamfund i eller udenfor sognet.

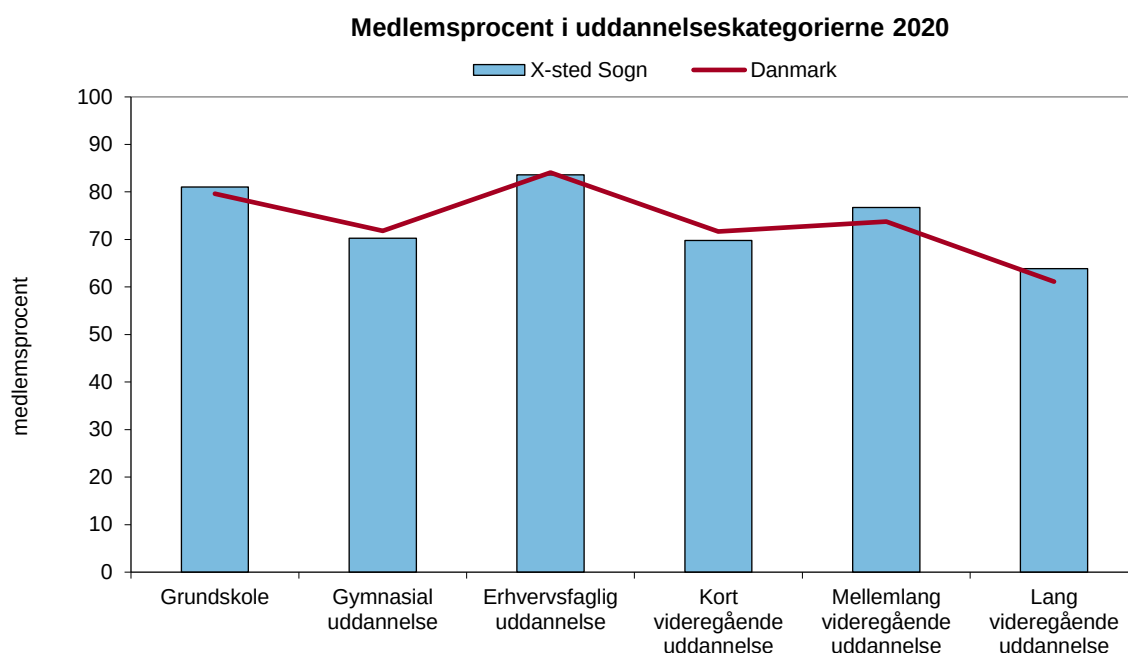
Diagrammet nedenfor viser, fordelt på aldersgrupper, hvor stor en andel af sognets indvandrere og efterkommere af indvandrere, der pr. 1. januar 2017 var medlem af folkekirken sammenholdt med tallene på landsplan. Som det fremgår, medlemsprocenten blandt udenlandske indbyggere generelt lavere i X-sted Sogn end på landsplan og er højest blandt udlændinge over 60 år.

Folkekirkemedlemskab efter uddannelsesniveau

Tal for indbyggernes uddannelsesniveau i kombination med medlemskab af folkekirken er senest opgjort pr. 1.1.2019, og af diagrammet nedenfor fremgår medlemsprocenten i de forskellige uddannelseskategorier i Danmark som helhed og i X-sted Sogn. Her viser det sig, at medlemsprocenten på landsplan er højest blandt personer med grundskoleuddannelse eller erhvervsfaglig uddannelse og lavest blandt personer med en lang videregående uddannelse. Medlemsprocenten blandt personer med enten gymnasial uddannelse og korte eller mellemlange videregående uddannelser ligger omtrent midt mellem de to yderpunkter.

I X-sted Sogn ligger medlemsprocenten omtrent på niveau med landstallene på alle uddannelsesniveauer. Blandt indbyggere med en grundskoleuddannelse eller erhvervsfaglig uddannelse er folkekirkemedlemskabet højest, og den laveste medlemsprocent finder blandt indbyggere med en lang videregående uddannelse.

I tabellen nedenfor fremgår oplysningerne, som ovenstående diagram er baseret på.

Medlemsprocent efter uddannelsesniveau - 2019

	Grundskole	Gym	Erhvfag.	KVU	MLVU	LVU
Danmark	79,6	71,8	84,1	71,7	73,8	61,1
X-sted Sogn	81,1	70,3	83,6	69,8	76,7	63,9

Folkekirkemedlemskab i X-sted Sogn

- Folkekirkemedlemskabet er på 76,7 % svarende til 6.845 personer
- Medlemsprocenten er omtrent på niveau med landstallene i samtlige aldersgrupper
- Med medlemsprocenter på mellem 56-81 % er der et nogenlunde gennemsnitligt medlemskab blandt sognets 0-19 årige (DK 55-79 %), og det fortæller, at børnefamilierne i X-sted Sogn i stort set samme omfang som på landsplan vælger folkekirken til på deres børns vegne
- De 0-4 årige har sognets laveste medlemsandel med 56,1 % (DK 55,5 %)
- De 75+ årige har sognets højeste medlemsandel med 89,8 % (DK 89,4 %)
- Folkekirkemedlemskabet blandt sognets indbyggere af *dansk* herkomst ligger på 89,1 % (DK 85 %)
- Folkekirkemedlemskabet blandt *danske* børn mellem 0-4 år i sognet pr. 1.1.2017 var på 69 % (DK 67,1 %). Således er lidt over 2/3 af sognets danske småbørn medlem af folkekirken
- 31 % af alle danske 0-4 årige er ikke medlem af folkekirken
- Folkekirkemedlemskabet blandt sognets indbyggere af *udenlandsk* herkomst ligger på 4,1 % (DK 7,6 %)

Udviklingen i folkekirkemedlemskabet i perioden 2000-2020

- Medlemsprocenten i 2000 var 89,1 % dækkende over 7.776 personer
- Medlemsprocenten er samlet set faldet med 12,4 pct. point og medlemstallet er reduceret med 931 personer
- Det gennemsnitlige årlige fald i medlemsprocenten fra 2000-2020 er på 0,62 pct. point (DK 0,54 pct. point), men perioden 2015-2020 var faldet på 0,64 pct. point, og dermed falder medlemsprocenten lidt hurtigere nu end tidligere (DK 0,70 pct. point)
- Medlemsprocenten blandt 0-4 årige indbyggere er i perioden 2000-2020 faldet med gennemsnitligt 1,15 pct. point årligt (DK 0,97 pct. point pr. år), men i perioden 2015-2020 er den faldet med 7,6 pct.point i alt svarende til gennemsnitligt -1,52 pct.point om året de seneste 5 år (DK -1,26 pct. point pr. år). Dermed kan det konstateres, at medlemsprocenten blandt sognets mindste indbyggere i de seneste fem år er faldet hurtigere end før og også hurtigere end gennemsnittet på landsplan

(fortsættes)

- Udvikling i medlemsprocent og medlemstal i befolkningsgrupperne i perioden 2000-2020:

		Sognet 2000	Sognet 2020	Danmark 2020
FK-mdl i alt	pers. pct.	7.776 89,1	6.845 76,7	74,3
Børn (0-19 år)	pers. pct.	1.343 83,9	1.196 70,2	69,0
Unge voksne (20-29 år)	pers. pct.	1.286 91,4	1.073 76,2	70,8
Voksne (30-49 år)	pers. pct.	1.898 84,6	1.425 68,8	68,2
Midaldrende (50-64 år)	pers. pct.	1.406 92,0	1.397 79,7	78,7
Ældre (65+ år)	pers. pct.	1.842 94,5	1.754 87,9	86,0

- Udvikling i medlemsprocenten i aldersgrupper målt i pct. point (rød markering = store fald):

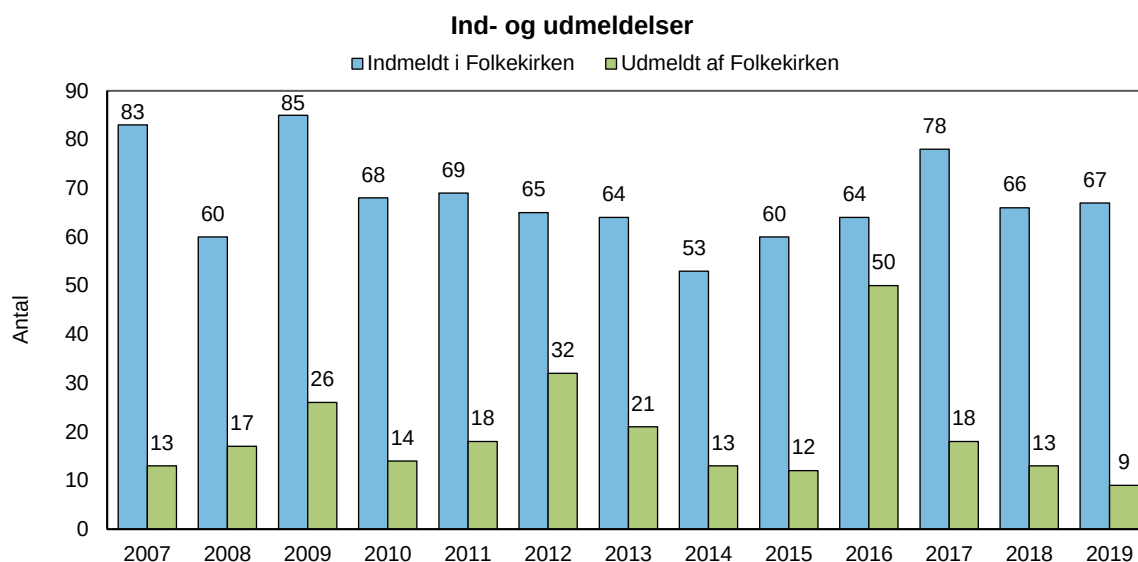
Alders- gruppe	Sognet 2000-2020	Danmark 2000-2020
00-04 år	-23,1	-19,4
05-09 år	-18,6	-14,3
10-14 år	-9,3	-6,9
15-19 år	-6,9	-5,1
20-24 år	-15,8	-9,9
25-29 år	-14,7	-15,6
30-34 år	-23,4	-21,4
35-39 år	-16,9	-20,4
40-44 år	-14,1	-13,9
45-49 år	-8,9	-9,6
50-54 år	-12,7	-8,5
55-59 år	-11,0	-9,0
60-64 år	-12,8	-10,4
65-69 år	-11,8	-10,1
70-74 år	-5,9	-7,9
75--> år	-4,6	-4,7
Total	-12,4	-10,8

Folkekirkemedlemskab efter uddannelsesniveau

- Medlemsprocenten ligger omtrent på niveau med landstallene på alle uddannelsesniveauer. Blandt indbyggere med en grundskoleuddannelse eller erhvervsfaglig uddannelse er folkekirkemedlemskabet højest, og den laveste medlemsprocent finder blandt indbyggere med en lang videregående uddannelse

Ind- og udmeldelser af folkekirken

Hvert år sker der ind- og udmeldelser af folkekirken. Nedenstående diagram viser udviklingen i antallet af ind- og udmeldelser af folkekirken i X-sted Sogn i perioden 2007-2019. Tallene er hentet i statistikbanken, hvor de opgøres kvartalsvis. Her er tallene samlet pr. hele år. Det bemærkes, at antallet af indmeldelser dækker samtlige indmeldelser, herunder ved barnedåb, dåb i forbindelse med fx konfirmation eller senere i livet samt genindmeldelser. Udmeldelser omfatter kun aktive udmeldelser og ikke frafald på grund af dødsfald.

Antallet af indmeldelser svinger mellem 53-85 pr. år i perioden 2007-2019. Dette skyldes ikke nødvendigvis forældres fravalg af dåb, men er naturligvis afhængig af fødselstallene i samme år. I 2009 var der periodens højeste antal indmeldte med 85 personer, og i 2014 var der det laveste antal indmeldte med 53 personer.

I X-sted Sogn sker langt de fleste indmeldelser i forbindelse med dåb af de 0-4 årige. Der er relativt få indmeldelser omkring konfirmationsalderen og senere. Eksempelvis var 58 af de 67 indmeldte i 2019 i alderen 0-4 år og 5 indmeldte var mellem 10-14 år.

Antallet af udmeldelser svinger mellem 9-50 årligt i perioden 2007-2019 i X-sted Sogn, og foretages oftest af 20-49 årige. Sognets udmeldelsestal synes at være en del af den landsdækkende tendens til et større antal udmeldelser i 2009, 2012 og 2016 end i øvrige år. Forklaringerne på enkelte års udsving med mange udmeldelser skal formentlig findes i medieårne diskussioner om folkekirken.

Ind- og udmeldelser af folkekirken 2007-2019

- Mellem 53-85 personer er årligt blevet indmeldt i folkekirken, de fleste ved barnedåb
- Mellem 9-50 personer har årligt meldt sig ud af folkekirken, heraf især personer mellem 20-49 år
- Udmeldelsestallene synes at følge den landsdækkende tendens til et større antal udmeldelser i 2009, 2012 og 2016 end i øvrige år

Kirkelige handlinger

Dette afsnit bygger på oplysninger om fødte og døde, indmeldte 0-4 årige, folkekirke-medlemmer 0-4 år samt kirkelige handlinger i perioden 2006-2019 hentet i www.statistikbanken.dk.

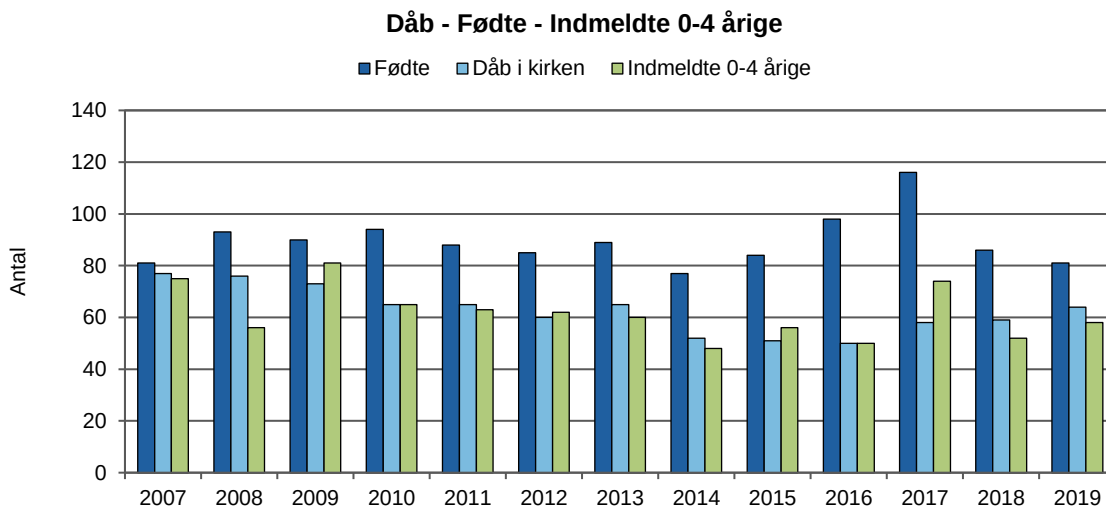
Dåb

I første omgang skal vi i diagrammet nedenfor kigge nærmere på antallet af dåb i sognet sammenholdt med fødselstal og indmeldte 0-4 årige samme år for perioden 2007-2019. Følgende bemærkes om definitionerne:

Dåb i kirken: Dækker alle dåb foretaget ved sognets kirke(r) i det pågældende år, herunder barnedåb, konfirmanddåb, voksendåb samt dåb af udensognsbørn

Fødte: Alle indbyggere, der pr. 31.12 det pågældende år er blevet født dette år. Dvs. at barnet kan have været bosiddende i et andet sogn ved fødslen og være tilflyttet sognet i løbet af sit første leveår

Indmeldte 0-4 år: Alle 0-4 årige indbyggere, som er indmeldt i folkekirken i det pågældende år, uanset hvor dåben er foretaget. Danmarks Statistik lukkede i oktober 2018 for oplysninger om indmeldelser pr. årgang og nu fås oplysningerne kun for 5 års aldersgrupper. Det er derfor desværre ikke muligt at få oplysninger på antallet af indmeldte 0 årige i sognet år for år. Erfaringsmæssigt bliver langt de fleste småbørn dog døbt i løbet af deres første fødeår eller som 12-15 årige i nær sammenhæng med konfirmationen. Derfor kan vi gå ud fra, at tallet for 0-4 årige især er udtryk for indmeldte 0 årige.

Af diagrammet ovenfor fremgår det, at fødselstallet i X-sted Sogn ligger på mellem 77-116 i perioden 2007-2019, antallet af dåb i sognekirken ligger på mellem 50-77 årligt, og antallet af indmeldte 0-4 årige indbyggere ligger på mellem 48-81 årligt.

Som det fremgår af de mørkeblå søjler, er antallet af dåb i sognets kirke højest i 2007 samt 2009 og er lavest i 2014-2016 og 2018.

Fødselstallet er i alle årene højere end antallet af indmeldte 0-4 årige indbyggere det samme år. Det betyder, at forældre til småbørn i X-sted Sogn i et vist omfang vælger folkekirken fra på deres børns vegne. Som det fremgår af tabellen nedenfor, svinger andelen af indmeldte 0-4 årige i forhold til årets fødte på mellem 64-93 % i perioden 2008-2019 og er klart højest i de tidlige år. Der kan være mange årsager til, at små nye borgere ikke meldes ind i folkekirken fx herkomst, andet religiøst tilhørsforhold eller mangel på religiøst tilhørsforhold.

Det er værd at bemærke, at der i 2009, 2012, 2015 og 2017 er foretaget færre dåb i sognets kirke, end der er indmeldte 0-4 årige indbyggere. Det tyder på, at småbørnsforældrene i et vist omfang vælger at få døbt deres børn et andet sted end i den lokale kirke.

Sognets yngste børn er interessante i forhold til den samtidige udvikling i folkekirkemedlemskabet blandt disse. Tabellen nedenfor giver et overblik over denne udvikling. Følgende kommentarer skal knyttes til tabellen:

- Formålet med skemaet er at give et fingerpeg om udviklingen i folkekirkens fundering blandt småbørnsforældre i sognet
- I skemaet benyttes tal for indmeldte 0-4 årige indbyggere i sognets og ikke dåbstal for det pågældende år. Det skyldes, at dåbstallet dækker over samtlige dåb foretaget i og ved sognets kirke herunder også nøddåb, hjemmedåb, konfirmanddåb og voksendåb samt dåb af udensognsbørn. Ved at sammenligne antallet af indmeldte 0-4 årige indbyggere med fødselstallet får vi derfor et bedre billede af folkekirkens fundering hos småbørnsforældrene i sognet end sammenligning til dåbstallet vil give os.
- Antallet af indmeldte 0-4 årige er ikke et udtryk for, at de alle er døbt i sognets kirke.
- Beregningen af andelen af fødte i forhold til indmeldte 0-4 årige må ikke tages for en faktisk oplysning om, at de faktisk fødte i fx 2007 også er dem, som blev indmeldt i 2007. I antallet af indmeldelser i det anførte år, kan nogle af de indmeldte børn være født sent i det foregående år, men først indmeldt i det pågældende år. Desuden kan en del af de børn, som er født fx i 2007 hende først at blive indmeldt i 2008.
- De nederste to rækker angiver hhv. medlemsprocent og antal medlemmer blandt provstiets 0-4 årige. Disse to rækker giver et helt faktisk billede af medlemssituationen i småbørnsgruppen i sognet.

	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019
Fødte	81	90	88	89	84	116	81
Indmeldte 0-4 årige	75	81	63	60	56	74	58
% indmeldte ift. fødte	93%	90%	72%	67%	67%	64%	72%
FK-mdl % 0-4 årige	72,4%	71,0%	71,1%	67,1%	63,7%	56,2%	53,8%
FK-mdl antal 0-4 årige	310	269	298	289	244	221	236

Som allerede nævnt, ligger fødselstallet i X-sted Sogn i perioden 2007-2019 på mellem 77-116 fødte årligt. Antallet af indmeldte 0-4 årige i sognet ligger mellem 48-81 uden nogen klar sammenhæng med udviklingen i fødselstallet i samme periode. Andelen af indmeldte 0-4 årige i forhold til antallet af fødte ligger mellem 64-93 % i perioden. Det er dog kun i 2007 og 2009, at andelen er relativt høj, og langt de fleste år ligger andelen på mellem 64-72 %. Kigger man på medlemsprocenten blandt de 0-4 årige, er der sket et fald i perioden 2007-2019 på samlet set 18,6 pct. point, hvilket svarer til et gennemsnitligt årligt fald på 1,55 pct. point. På landsplan er medlemsprocenten i aldersgruppen i samme periode faldet med

gennemsnitligt 0,98 pct. point. I X-sted Sogn er medlemskabet blandt de 0-4 årige således faldet væsentligt hurtigere end på landsplan i de seneste 12 år.

Antallet af 0-4 årige folkekirkemedlemmer i sognet er i samme periode faldet fra 310 børn i 2007 til 236 børn i 2019, hvilket er en reduktion på 74 børn svarende til 24 %. I den mellemliggende periode har medlemstallet været nede på 221 børn, men er altså steget lidt siden 2017.

Dåbsprocent

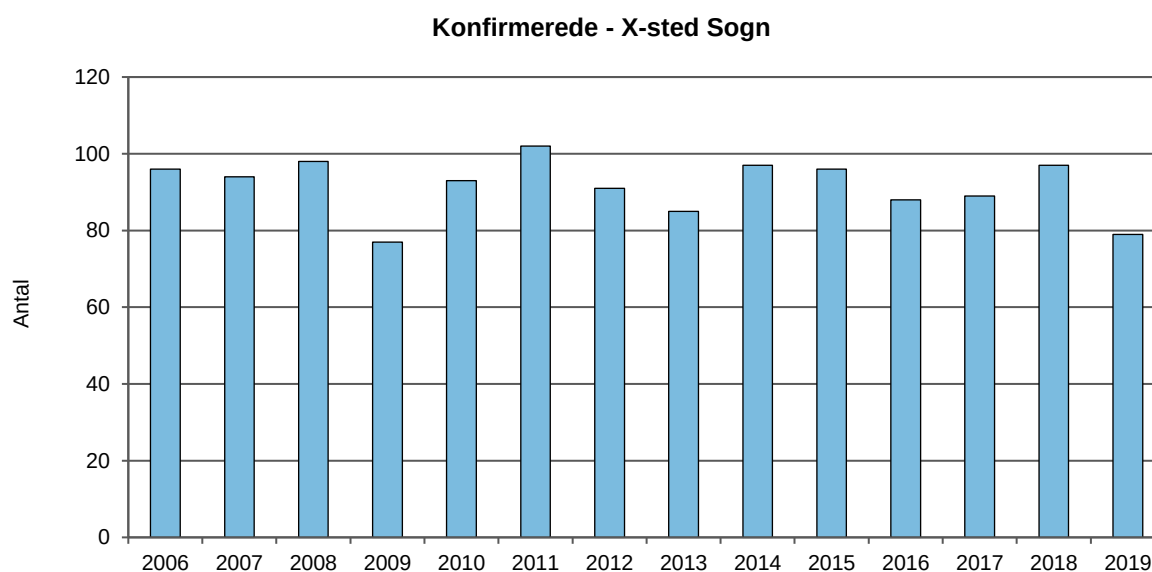
Dåbsprocenten er et mål for, hvor mange spædbørn fra en årgang, der er døbt og dermed er blevet medlem af folkekirken i løbet af deres første leveår. Dåbsprocenten fremkommer ved at beregne, hvor mange procent af alle 1 årige (alle børn mellem 12-23 måneder) i et givent år, som er medlem af folkekirken. Resultatet er lig med dåbsprocenten for det år, hvor de 1 årige blev født. Dåbsprocenten kan altså kun beregnes med vis forsinkelse, og praksis betyder det, at man bruger 2020 tallene til at beregne dåbsprocenten for dem, som blev født i 2018. Dette er den mest præcise måde at udregne dåbsprocenten, da den kun inkluderer børn, som er født i et givent år, og den inkluderer ikke døbte, som ikke er spædbørn.

Senest opgjorte dåbsprocent for Danmark er derfor gældende for børn født i 2018 og er på 58,7 %. Det er et fald på 16,7 procentpoint siden 2007, hvor dåbsprocenten var 75,4 %.

Det er ikke muligt at beregne dåbsprocenten på sogneplan, fordi Danmarks Statistik ikke leverer oplysninger om folkekirkemedlemskab pr. årgang. Men det kan dog lade sig høre på provstiplan, og i XX Provsti er dåbsprocenten for 2018 på 68,8 %. For Århus Stift som helhed er dåbsprocenten 63,0 %.

Konfirmationer

Antallet af konfirmerede unge i X-sted Sogn ligger på 77-102 årligt i perioden 2006-2019 og svinger kun lidt fra år til år, som det fremgår af diagrammet nedenfor. Konfirmationstallet afhænger i høj grad af den enkelte årgangs størrelse, de unge menneskers herkomst og tilhørsforhold til folkekirken samt til- og fravalg af konfirmationen.

Konfirmationsprocent kan ikke beregnes på sogneplan på grund af manglende data fra Danmarks Statistik. Men man kan beregne den på provstiplan.

Konfirmationsforberedelse og konfirmation kan foregå på 7. eller 8. klassetrin. Derfor er konfirmationsprocenten beregnet ud fra, hvor mange unge der gennemsnitligt var i de tre årgange 13 år, 14 år og 15 år, hvor konfirmation kan finde sted. Resultatet kalder vi i tabellen herunder for *Konfirmandårgangen*. Med den kan vi beregne en estimeret konfirmationsprocent.

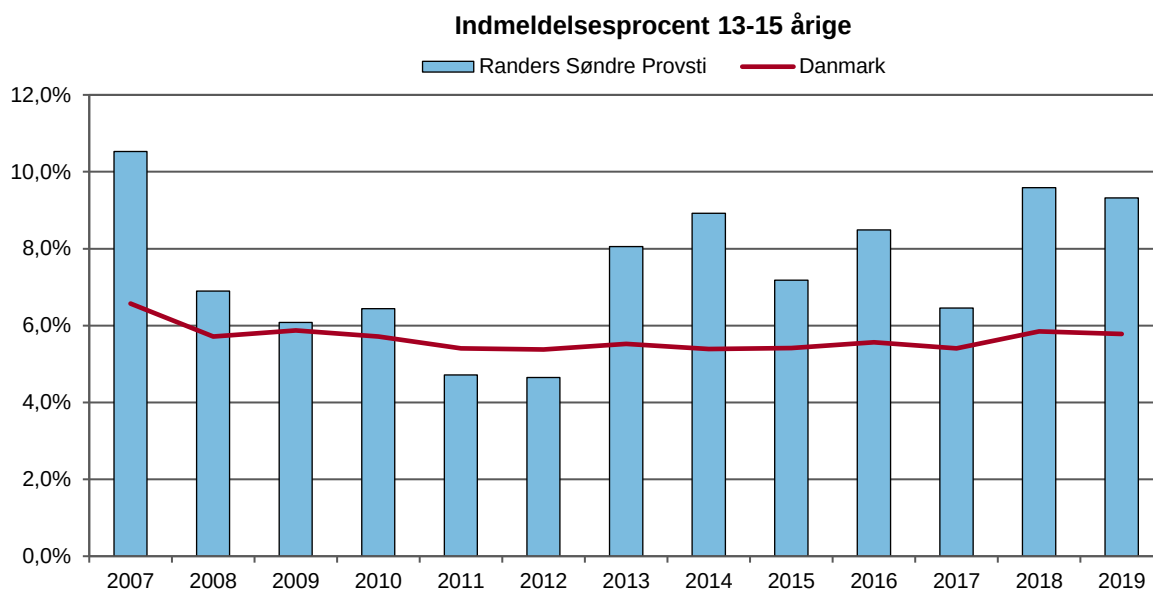
Af tabellen fremgår det, at konfirmationsprocenten i XX Provsti i årene 2007-2019 svinger mellem 58,9-80,4 %. Ser man dog isoleret på antallet af folkekirkemedlemmer i konfirmandårgangen, ligger konfirmationsprocenten dog noget højere, nemlig mellem 73,9-91,5 %.

	Konfirmerede i % af konfirmandårgangen	Konfirmerede i % af FK-mdl i konfirmandårgangen	Antal indmeldte 13-15 årige	Indmeldte 13-15 årige i % af årets konfirmander
2007	84,9%	91,5%	18	10,5%
2008	69,1%	73,9%	12	6,9%
2009	75,9%	82,4%	11	6,1%
2010	79,5%	86,1%	13	6,4%
2011	78,2%	86,6%	10	4,7%
2012	80,4%	89,2%	10	4,7%
2013	73,1%	80,0%	17	8,1%
2014	67,0%	74,6%	19	8,9%
2015	72,3%	79,8%	14	7,2%
2016	75,8%	84,0%	18	8,5%
2017	71,4%	78,5%	14	6,5%
2018	80,1%	90,1%	21	9,6%
2019	58,9%		22	9,3%

Konfirmationsprocenten på landsplan lå i 2019 på 68,5 %, og i alt blev 46.181 unge mennesker konfirmeret i folkekirken. I 2004 var konfirmationsprocenten på landsplan 73 %.

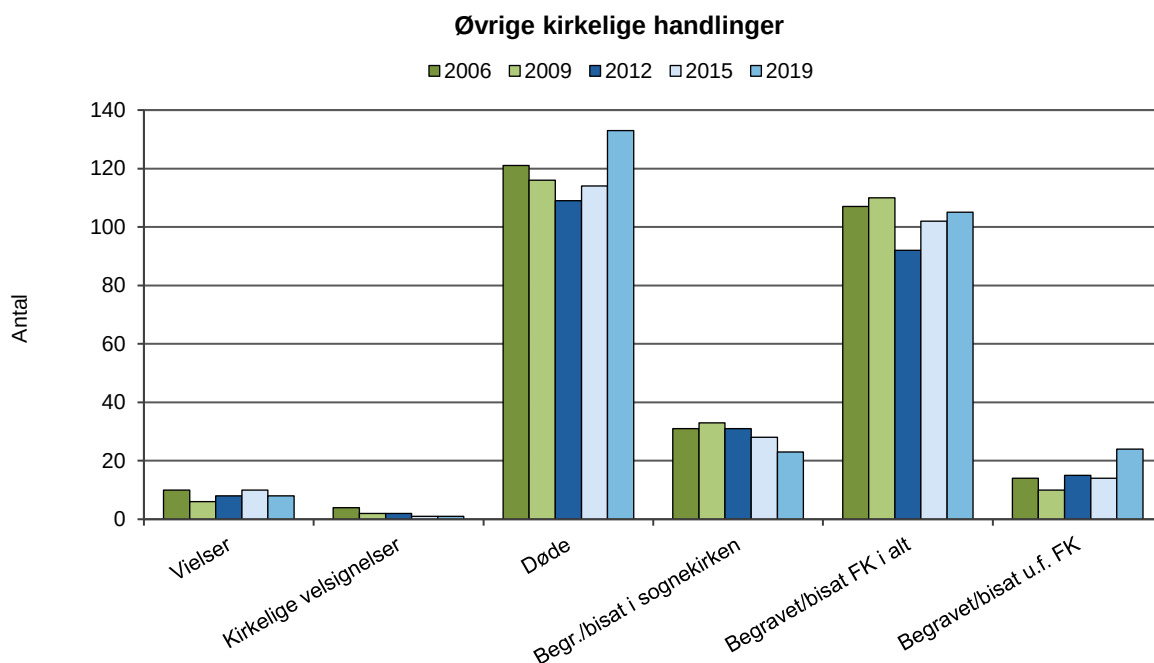
I disse tider med faldende dåbstal blandt Danmarks småbørn, er det interessant at følge, om flere så døbes senere i livet fx i nær sammenhæng med konfirmationen. Af kolonnen yderst til højre ovenfor fremgår det, at der hvert år døbes (indmeldes) en del 13-15 årige i XX Provsti. Antallet af indmeldte svinger mellem 10-22 årligt, og den andel, de indmeldte 13-15 årige udgør af årets konfirmander svinger mellem 4,7-10,5 %.

Som det fremgår af diagrammet nedenfor, ligger andelen af indmeldte 13-15 årige i XX Provsti højere end landstallene i langt de fleste år undtagen i 2011 og 2012, hvilket altså vil sige, at det er mere almindeligt for 13-15 årige i XX Provsti at blive døbt i forbindelse med konfirmationen end gennemsnitligt.

Øvrige kirkelige handlinger

Nedenstående diagram viser udviklingen i øvrige kirkelige handlinger for udvalgte år i perioden 2006-2019. Tal for samtlige år fremgår af tabellen på side 68.

I 2006 blev der foretaget 10 vielser X-sted Sogn. Det tal har svinget meget år for år i perioden frem mod 2019, hvor der blev viet 8 par i sognets kirke. I de mellemliggende år svinger antallet af vielser mellem 5-16 årligt. På landsplan er der en klar nedgang i antallet af par, der bliver viet i en kirke, og således udgjorde kirkelige vielser 42 % af samtlige vielser i Danmark

i 2007, og i 2019 var andelen faldet til 33 %. Der blev i alt foretaget 9.969 vielser i den danske folkekirke i 2019, og i 2007 var det 15.255 vielser.

Antallet af kirkelige velsignelser af borgerlige vielser i X-sted Sogn har i alle årene være begrænset til mellem 0-4. På landsplan blev der i alt foretaget 1.383 kirkelige velsignelser i 2019.

Andelen af personer, der på dødstidspunktet havde bopæl i X-sted Sogn og som valgte at få en folkekirkelig begravelse/bisættelse svinger i perioden 2007-2019 på mellem 79-95 %, og dermed er det langt den overvejende del af befolkningen, som vælger en afsked med livet i folkekirkeligt regi. I 2019 blev 105 afdøde indbyggere bisat eller begravet i kirkeligt regi ud af i alt 133 døde det år. Det svarer til 78,9 %. På landsplan blev 82,7 % af alle døde i 2019 begravet eller bisat i folkekirkeligt regi, og der blev i alt foretaget 44.271 begravelser/bisættelser i folkekirken. Til sammenligning var antallet af begravelser/bisættelser i folkekirken 49.479 i 2007, og det svarede til 89 % af de døde.

Andelen af afdøde indbyggere, som begravnes eller bisættes fra sognets kirke svinger mellem 22-33 % i perioden 2006-2019. Det fortæller, at en mange afdøde indbyggere begravnes eller bisættes fra en anden kirke end egen sognekirke.

Kirkestatistikken giver desværre ingen oplysninger om faktiske antal begravelser/bisættelser foretaget fra sognets kirke og dermed kan der være foretaget flere begravelser/bisættelser ved kirkerne end statistikken her viser fx af afdøde, der på dødstidspunktet havde bopæl i et andet sogn.

Det bemærkes desuden, at antallet af afdøde, som ikke begravnes eller bisættes i folkekirken er stigende både i X-sted Sogn og på landsplan.

	Døb i kirken	Konfirmerede	Vielser	Velsignelser	Begr./Bisat i sognekirken	Begr./Bisat FK i alt	Begr./Bisat u.f. FK	Døde
2006	83	96	10	4	31	107	14	121
2007	77	94	12	1	38	119	7	125
2008	76	98	17	4	28	117	10	129
2009	73	77	6	2	33	110	10	116
2010	65	93	8	3	26	118	16	135
2011	65	102	5	0	22	87	16	101
2012	60	91	8	2	31	92	15	109
2013	65	85	11	0	24	91	15	109
2014	52	97	10	1	28	102	14	114
2015	51	96	11	1	26	82	10	90
2016	50	88	16	0	37	113	13	126
2017	58	89	9	1	21	90	17	106
2018	59	97	8	0	38	133	13	146
2019	64	79	8	1	23	105	24	133

I X-sted Sogn afholdes der - foruden de kirkelige handlinger og højmesser og andre gudstjenester - adskillige forskellige aktiviteter rettet mod såvel børn, unge, voksne og ældre. På analysens side 66-67 findes en skematisk oversigt over alle de aktiviteter, som foregår i sognets regi jf. hjemmesiden.

Dåb, konfirmationer og kirkelige handlinger 2006-2019

- Fødselstallet ligger på mellem 77-116 fødte årligt i perioden, dåbstallet ligger på mellem 50-77, og antallet af indmeldte 0-4 årige indbyggere ligger på mellem 48-81 personer
- Der er alle år flere fødte end indmeldte 0-4 årige indbyggere samt tendens til, at andelen af indmeldte 0-4 årige ift. antallet af fødte falder. Dåbsprocenten i XX Søndre Provsti i 2018 var 68,8 % (DK 58,7 %)
- I 2009, 2012, 2015 og 2017 er der færre dåb i sognets kirke end indmeldte 0-4 årige indbyggere. Det tyder på, at sognets småbørnsforældre i et vist omfang vælger at få døbt deres børn et andet sted end i den lokale folkekirke
- Der bliver årligt konfirmeret mellem 77-102 unge i sognet
- Konfirmandprocenten i XX Provsti i perioden har svinget mellem 59-80 %. I 2019 var konfirmationsprocenten på 58,9 % (DK 68,5 %)
- Konfirmandprocenten i XX Provsti målt kun på medlemmer af folkekirken i konfirmandårgangen i 2018 var på 90,1 % (DK 87,7 %)
- I XX Provsti indmeldes (døbes) der årligt mellem 10-22 børn og unge mellem 13-15 år. Det giver en indmeldelsesprocent på mellem 5-11 % af ikke-medlemmerne i disse årgange (DK 5-6 %)
- Der foretages årligt mellem 5-17 vielser i sognets kirke
- Det årlige antal kirkelige velsignelser af borgerlige ægteskaber ligger mellem 0-4
- Den folkekirkelige afsked med livet fortsat er den foretrukne. I 2019 blev 78,9 % af alle afdøde indbyggere kirkeligt begravet/bisat (DK 83 %), og i hele perioden ligger andelen mellem 79-95 %
- Mellem 22-33 % af de afdøde indbyggere, som valgte en folkekirkelig afsked med livet, blev begravet/bisat fra den lokale sognekirke
- at der beklageligvis ikke findes offentligt tilgængelige tal for faktisk gennemførte antal begravelser/bisættelser i sognets kirke. Ligesom nogle af sognets indbyggere begraves/bisættes andetsteds end hjemsognet, lægger X-sted Sogns kirke sikkert rum til begravelser/bisættelser af personer, der ikke havde bopæl i sognet

Kirkeligt arbejde i og ud fra X-sted Sogn

Nedenstående informationer er hentet fra hjemmesiden og kirkebladet. Det er muligt, at listen ikke er komplet. Oversigten er en enkel opstilling, og den tjener først og fremmest til at give et samlet overblik over den nuværende situation. Billedet af aktiviteterne kan I bruge til klarhed over kirkens nuværende arbejde, fx ved at fylde ud med manglende aktiviteter og drøfte, hvor vigtige de er – og hvor der er områder, der skal prioriteres anderledes.

At være kirke for alle aldersfaser i livet

De yngste:	Dåb Babysalmesang
Børnene:	Musikalsk legestue Minikonfirmander Snartkonfirmander Børnekor (2.-3. klasse) Juniorkor (4.-7. klasse)? Pigekor (5.-8. klasse) Club Clemens Børne- og familiegudstjenester
De unge:	Konfirmationsundervisning Konfirmation Ungdomskor (15-25 år) - ansatte Konfirmandgudstjenester
De voksne:	Vielser og andre kirkelige handlinger Højmesser o.a. gudstjenester Diverse anledningsgudstjenester jul, nytår, Allehelgens Koncerter Folkekor Alsang Højskoledage Foredrag Litteraturkreds Torsdagscafe Computercafe Strikkecafe Cafe Hjerterum Mandeklub Filmklub Udflugter
De ældre:	Samme som voksne samt: Plejehjemsgudstjenester på Kollektivhuset og Huset Nyvang Besøgstjeneste
Turister:	Rundvisning på bestilling, salg af postkort m.v.
Tværkulturelt:	?
Tværeligiøst:	?
Diakonalt:	Sjælesorg generelt, besøgstjeneste, Foodbank Sogneindsamling?
Andet:	FDF, De grønne pigespejdere og KFUM-spejderne

Kirkens grundstruktur

Med kirkens rum som ramme: Gudstjeneste- og musiklivet	Dåb, konfirmation, vielse, begravelse. Højmesse, gudstjenester Særlige gudstjenester Koncerter
Undervisning / forkyndende arbejde:	Minikonfirmand Snartkonfirmand Konfirmander Foredrag Højskoledage
Diakoni / kirkens hjælpearbejde:	Sjælesorg, besøgstjeneste, Foodbank Sogneindsamling?

Organisation og lederskab

Kommunikation / Offentlighedsarbejde:	Hjemmeside Nyhedsbrev? andet?
Forvaltningsopgaver / Kommunikation indadtil	Menighedsrådsarbejdet Udvalg og arbejdsgrupper Ansatte og medarbejdermøder Frivillige – og pleje heraf Kirkebygningen m.m. Samarbejde i og med provstiet?

Sognene i XX Provsti

I talmaterialet findes også nøgletal for XX Provsti og dets 24 sogne for 2017. De kan i hovedtræk give et indtryk af lokalområdet. I det følgende trækkes nogle af sognenes forskelle frem, og vi forsøger at finde sogne, som i befolkningssammensætning ligner X-sted Sogn. Oversigten med nøgletal for 2017 kan være et godt redskab, hvis sognet gerne vil hente inspiration udefra eller skal bruge en sparringspartner. Der er markeret med blå på hvilke områder, de forskellige sogne i provstiet ligner X-sted Sogn.

Provstiet udgøres af 24 sogne, som størrelsesmæssigt er meget forskellige. De to største sogne er Sogn 1 med 9.207 indbyggere og X-sted Sogn med 8.991 indbyggere. Øvrige sogne er mellemstore med hhv. ca. 7.000 indbyggere og 6.800 indbyggere, fire sogne har mellem 2.350-3.650 indbyggere, og tre sogne har mellem 1.000-1.400 indbyggere. Dertil kommer tretten små sogne med mellem 180-680 indbyggere. Det er værd at bemærke, at de små sogne er meget statistisk følsomme over selv små udsving i befolkningssammensætningen. Så har et lille sogn fx et meget lavt folkekirkemedlemskab blandt 0-4 årige, skyldes det måske, at der faktisk kun bor 2 børn i den aldersgruppe, hvoraf kun en er døbt.

Alderssammensætningen i sognene varierer en del. Der er ret store udsving i andelen af børn mellem 0-15 år, som udgør 27 % af befolkningen i Sogn 2, 25 % i Sogn 3, 24 % i Sogn 4 og 23 % i Sogn 5, Sogn 6 og Sogn 7, mens der blot er 15 % børn i Sogn 8 og X-sted Sogn og 17 % i Sogn 9. I de øvrige sogne er der mellem 19-22 % børn i befolkningen (DK 18 %). Der er generelt lave andele af unge voksne (20-29 år) i provstiets sogne undtagen i X-sted Sogn, hvor andelen af unge voksne er på 18 %. I alle provstiets øvrige sogne udgør de unge voksne mellem 5-10 % af befolkningen og det er noget lavere end landstallet (DK 13 %). Andelen af indbyggere over 65 år svinger meget i provstiets sogne med mellem 11-22 % (DK 19 %). Højeste andele finder man i Sogn 5 med 22 %, mens syv øvrige sogne har 21 % ældre i befolkningen. Færrest ældre er der i Sogn 4 med 11 %, i Sogn 3 med 13 % og Sogn 6 med 14 %.

Provstiet som helhed har meget lav andel af indbyggere med anden etnisk baggrund end dansk med 7,1 % mod 12,9 % på landsplan, hvilket afspejler sig i de fleste sogne. Højeste andel af udlændinge findes i Sogn 8, hvor 14,3 % af befolkningen har anden etnisk baggrund end dansk. Herefter følger Sogn 10 med 13,5 % og X-sted med 13,3 %. De laveste andele af udlændinge i befolkningen finder man i Sogn 11, Sogn 5, Sogn 2 og Sogn 12, hvor blot mellem 1-3 % af indbyggerne har udenlandsk baggrund. De øvrige sogne har mellem 3-7 % udlændinge blandt indbyggerne.

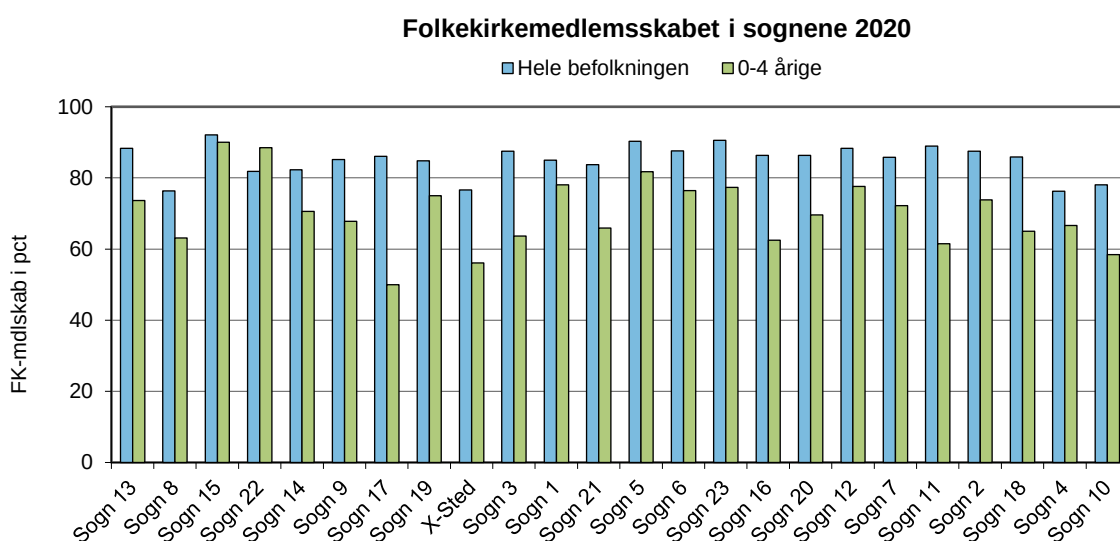
I kolonnen *Dagbefolkning i pct.* ses det, at kun tre af provstiets sogne har en dagbefolkning på over 100 % og dermed har flere arbejdspladser end antallet af erhvervsaktive indbyggere. Dagbefolkningen i Sogn 13 er på 182 %, i Sogn 1 113 % og i Sogn 9 112 %. I de øvrige sogne svinger dagbefolkningen mellem 18-72 %. Det vil sige, at provstiet generelt har væsentligt færre arbejdspladser end erhvervsaktive indbyggere, og der vil derfor være stor udpendling fra provstiet og dets sogne i dagtimerne.

I Danmark ligger bruttomedianindkomsten på 422.148 kroner. I provstiets sogne ligger kun to sogne under det niveau, mens alle øvrige sogne ligger over. Laveste bruttomedianindkomst findes i X-sted Sogn, som skiller sig ud med en ret lav bruttomedianindkomst på kr. 322.225, mens Sogn 9 ligger næstlavest med kr. 422.121. Højeste bruttomedianindkomst findes i Sogn

12 med kr. 694.937 fulgt af Sogn 12 med kr. 674.647, Sogn 2 med kr. 643.922 og Sogn 14 med kr. 620.541. De øvrige sogne har bruttomedianindkomster på mellem kr. 428.366-588.143.

Generelt set ligger folkekirkemedlemskabet i provstiets sogne langt over landstallet på 75,9 %. Selv i Sogn 8, som har provstiets laveste medlemskab med 76,9 %, ligger folkekirkemedlemskabet altså højere end på landsplan. Næstlaveste medlemsprocent findes i X-sted Sogn med 77,4 % og Sogn 10 med 79,6 %. Blandt disse sognes 0-4 årige er folkekirkemedlemskabet på hhv. 62,5 %, 56,2 % og 63,8 %. Det højeste folkekirkemedlemskab i provstiet findes i Sogn 15 og Sogn 11 begge med 92,5 %, og her er medlemsprocenten blandt de 0-4 årige på hhv. 94,1 % og 71,4 %. Yderligere tre sogne har medlemsprocenter på over 90 %, mens resten af provstiets sogne har medlemsprocenter på mellem 81-89,4 % og blandt de 0-4 årige på mellem 54-86 %.

Medlemsprocenter generelt og i småbørnsgrupperne i sognene ses i diagrammet nedenfor.

Ved en nøjere gennemgang af nøgletallene for 2017 viser det sig, at X-sted Sogn i demografisk henseende har mest til fælles med Sogn 10 med 8 demografisk sammenfaldende punkter ud af 22 mulige. Men generelt er der ikke umiddelbart meget tilfælles mellem X-sted Sogn og de øvrige sogne i provstiet, hvor der for de flestes vedkommende blot er mellem 0-4 sammenfaldende demografiske punkter. På den måde kan man sige, at X-sted Sogn måske skal søge på tværs af provstigrænser og mod andre større bysogne i stiftet for sparring. Der kan dog trods lighed eller forskelle være stor gavn af sparring på tværs af provstiet, så der deles erfaringer og udfordringer og måske endda ressourcer med de nærliggende sogne.

Der er mange oplysninger at hente ud af nøgletalsarket, både som et hurtigt overblik over eget sogn, men også om provstiets øvrige sogne og tallene for stift og landsplan. Man skal dog altid huske på, at statistik er tal om virkeligheden, men de giver først mening, når man blander dem med lokalkendskab og sund fornuft.

Til overvejelse

I langt de fleste sogne i Danmark er de grundlæggende forudsætninger for en god kontakt mellem befolkningen og kirken til stede i form af et relativt højt folkekirkemedlemskab. I forhold til den lokale kirkes liv og vækst kan man bl.a. rejse følgende spørgsmål til sognet:

- I hvor høj grad nås sognets befolkning med det, som arrangeres og gøres fra kirkens side?
- Afspejler kirkens gudstjenesteliv, undervisning og øvrige virksomhed de behov, der er i mødet med den faktiske befolkning?
- Er der relevante opgaver, som kirken ikke har øje for i dag i sognet? Og er der grupper i sognet, som kirken ikke er opmærksom på?
- Er der overensstemmelse mellem den profil, som kirkens aktiviteter har, aldersmæssigt og på anden vis, og den profil, som sognets befolkningssammensætning kunne lægge op til?
- Taler man det rigtige ”sprog” i kirkens kommunikation såvel i kirkerummet som i den udadrettede kommunikation i forhold til indbyggernes uddannelsesmæssige og erhvervsmæssige baggrund?
- Hvilke muligheder og udfordringer giver udviklingen i alderssammensætningen i sognet?
- Giver herkomstsammensætningen i sognet kirken anledning til at overveje tværkulturelt/tværreligiøst samarbejde fx i samarbejde med omkringliggende sogne?
- Giver ind- og udpendling sognet anledning at overveje et samarbejde med omkringliggende sogne fx på tværs af provstiet?

Mobilitet, pendling og tilknytning til lokalområdet

Der er relativt stor forskel fra sogn til sogn på, hvor tæt knyttet befolkningen er til lokalområdet. For alle sogne gælder det, at en del af befolkningen er meget stabil og nært knyttet til området i mange år, og som kirken derfor har mulighed for at knytte langvarige bånd og skabe traditioner med. Andre er måske blot i sognet på kort ophold, og her er der formentlig især tale om de unge voksne, som generelt er mere mobile end den øvrige befolkning. Kirken har derfor kun mulighed for at byde ind i de unges liv i en meget kort periode, og behøver at være meget mere synlig i ordets bredeste forstand end i forhold til den øvrige befolkning, hvis den ønsker at byde ind i de unge voksnes liv.

Mobiliteten er ikke kun udtrykt i flyttehyppighed. Vi er i dag på mange andre måder særdeles mobile. Pendlerstrukturen er også en del af vores mobilitet. Udskiftningen af befolkningen i hhv. dag- og nattetimer stiller følgende spørgsmål til kirken:

- Er kirken kun kirke for dem, der har postadresse i sognet - natbefolkningen? Eller har kirken også en opgave for dem, der færdes i sognet i dagtimerne; på arbejde som besøgende eller turister?

Mange faktorer har indflydelse på udviklingen, f.eks. boligudbud, uddannelsesmuligheder, jobmuligheder, men også menneskers livsformer – og forandringerne i dem ikke mindst! Det er derfor meget svært at forudsige bevægelser i befolkningsprofilen - især på afstand - men hvad tror I, som bor i sognet? Kunne I selv tænke jer at flytte? Og hvem, tror I, kunne tænke sig at flytte til sognet? Hvor længe, tror I, at de unge børnefamilier bliver boende i området? Hvor meget kommer der i fremtiden af nye boliger i form af nybyggerier eller andet?

Mange fremtidsforskere spekulerer i disse år bl.a. over udviklingen i de ældres livsformer. Spørgsmålet er, om de ældre vælger at blive boende i de nærmiljøer, de måske igennem et langt liv har etableret netværk i eller de i højere grad vil lade tilbuddene til deres aldersgruppe være afgørende. Der vil i fremtiden være flere og flere ældre i Danmark, og deres adfærd kan få stor indflydelse både på boligmarkedet, men også bl.a. på det frivillige arbejde i lokalsamfundene. De ældre kan f.eks. i stadig højere grad blive en ressource, man som kirke vil kunne nyde godt af, men der kan samtidig også blive behov for et større diakonalt omsorgsarbejde.

De forskellige aldersgrupper har måske et forskelligt forhold til det at bo og være i lokalområdet. Børnefamilier kan være meget væk hjemmefra, på ferie og weekends og i forbindelse med fritidsaktiviteter. Midaldrende og ældre rejser langt mere end tidligere og tager på højskoleophold og er på anden måde aktive, også uden for de lokale rammer. Og unge – ikke mindst uddannelsessøgende – forholder sig ofte langt mindre til det lokalområde, som de bor i, end de forholder sig til city-kulturen og til deres uddannelsesinstitutioner. Indbyggerne i et sogn tænker ikke nødvendigvis kun lokalt, hverken når de har fritidsinteresser, handler, bruger institutioner eller forholder sig til deres tro.

Diakonale behov

Der kan altid være grund til at have opmærksomhed på, om der er områder i sognet, hvor der er behov for en særlig diakonal indsats. Måske kan ensomhed blandt sognets enlige være et mærkbart problem - både for unge og ældre. Enlige forsørgere kan ofte mangle netværk. Enlige ældre har ofte familien på lang afstand, og mange kommer som nævnt i analysen af tallene meget sjældent ud. Spørgsmålet er, om de folkelige fællesskaber fungerer, eller der er behov for yderligere netværk, fællesskaber og steder at samles? Det kan være en udfordring for kirken enten at gå ind i de allerede eksisterende folkelige fællesskaber ved et opsøgende arbejde, eller ved selv at tilbyde fællesskaber. Dertil kommer spørgsmålet, om ensomheden er geografisk ujævnt fordelt. Er der områder, som overvejende bebos af børnefamilier og par, mens andre områder af sognet bebos af de enlige?

Udlændinge i sognet

Forholdet til andre religioner og kulturer optager ikke kun mennesker i områder med mange udlændinge, men er blevet et tema, som er på mediernes dagsorden hele tiden. Det kan derfor også være relevant, at kirken overvejer sin med at gå i dialog med og møde mennesker af anden religion og kultur samt viljen til at modtage udlændinge på en medmenneskelig måde i Danmark. En del af indvandrerne i de fleste områder har en kristen baggrund, men er ikke nødvendigvis medlem af den danske folkekirke, men andre kristne trossamfund. Det stiller spørgsmålet, om den lokale kirke har en opgave i at opsøge og have kontakt med kristne indvandrere, enten for at hjælpe dem med at finde menigheder, der svarer til deres egen kristne trosbaggrund, eller for at integrere dem på en positiv måde i sognets folkekirkelige liv.

Ønsker man inspiration til arbejdet med denne udfordring, kan det bl.a. findes hos det folkekirkelige samarbejde "Folkekirke og religionsmøde", som bl.a. driver hjemmesiden www.religionsmoede.dk, der også indeholder inspirationsmateriale til lokalt arbejde. Tværkulturelt Center med hjemmesiden www.tvaerkulturelt-center.dk kan ligeledes være til hjælp og inspiration for arbejdet med udfordringen.

Uddannelse og erhverv

Uddannelser og valg af erhverv er i høj grad med til at karakterisere os som mennesker, og profilen af et sogn på dette område kan fortælle meget om dets indbyggers tilgange og forventninger til kirken. Kirken kan f.eks. opleves på nogle af følgende måder:

- som et sted, hvor der tales meget, og hvor man mest forholder sig til abstrakte begreber
- som et sted, hvor man sidder i en elev-position og skal lære noget af præsten
- som et sted, hvor man er med til at udføre en traditionel ceremoni
- som et sted, hvor der er brug for en hånd til at få løst forskellige opgaver
- som et sted, hvor man finder ro til eftertanke
- som et sted, hvor man kan komme som man er, eller omvendt
- som et sted med en særlig kultur og omgangsform, man skal tilpasse sig
- som et sted, hvor der er rum for samtale om livets store spørgsmål
- som et sted, hvor der tilbydes gode rammer for markering af de afgørende overgangsfaser i liv og død

Det er værd at overveje, hvordan sognets indbyggere oplever kirken set i lyset af sognets uddannelsesniveau.

I en situation, hvor menighedsrådet har behov for at kommunikere et budskab ud, kan man f.eks. vælge at vægte en sproglig (abstrakt/intellektuel) formidling eller man kan vælge at lave arrangementer, hvor budskabet bliver formidlet gennem en oplevelse, så folk i stedet får en praktisk erfaring at forholde sig til. Det er en grundregel i alle former for kommunikation, at vi som mennesker er mest åbne for nye indtryk, når vi føler os imødekommet. I forhold til en målsætning, der har med mennesker at gøre, er disse overvejelser derfor helt afgørende.

Kommunikation

Måden at kommunikere med omverdenen på betyder mere og mere også for kirken. Det er stadig en vigtig indsigt, at det personlige møde og den personlige kontakt er den vigtigste form for kommunikation, der findes.

I dag er det uomgængeligt at arbejde med andre former for kommunikation end den papirbårne med sognets beboere og med offentligheden. Til de kommende udfordringer hører måske en prioritering af de forskellige medier: kirkeblad, hjemmeside, annoncering mv. i forhold til de forskellige alders- og andre grupper.

I den forbindelse er det værd at overveje, om man kan gøre mere ud af den elektroniske kommunikation. En meget stor andel af befolkningen er vant til elektronisk kommunikation via hjemmesider mv., særligt børn, unge og en stor del af voksengruppen. Mange sogne har introduceret kommunikation via mail- og sms-lister, nogle steder med kategorier, så folk kan melde sig til, hvilke områder af kirkens liv, de er særlig interesserede i at få nyheder om samt sociale elektroniske medier som f.eks. Facebook, Twitter og MSN. En systematisk brug af denne kommunikationsform kan blive vigtig som hurtigt kommunikationsmiddel i fremtiden, og det vil kunne give en betydelig højere grad af fleksibilitet, målrettethed og direkte i kommunikationen og dermed også muliggøre en mindre stiv planlægning, end vi har været vant til i kirkens arbejde.

De fleste sogne har i dag meget høje økonomiske udgifter til kommunikation, blandt andet på grund af øgede krav til kvaliteten af såvel kirkeblad som hjemmeside, og evt. portoudgifter til udsendelse af kirkebladet i papirform. Det kræver også store arbejdsmæssige ressourcer at fylde både kirkeblad og hjemmeside med interessante artikler og skabe et grafisk overblik. I store sogne har man måske både økonomiske og menneskelige ressourcer til dette arbejde, mens mindre sogne måske vil have gavn af at gå sammen med nabosogne eller via provstiet for fællesansættelse af en kommunikations-medarbejder. I forhold til minimering af kan man udover at have kirkebladet i pdf-form på hjemmesiden fx lave en ordning med automatisk fremsendelse af kirkebladet pr. pdf ved tilmelding til præst, kordegn eller lign.

Samarbejde på tværs

Sognet er ikke en isoleret størrelse. Hvad der er sagt om mobilitet, nomade-tilværelse og moderne livsformer antyder, at den almindelige beboer i sognet i sin hverdag har en langt større radius for sin livsudfoldelse end sognet, og at rigtig mange mennesker, der ikke bor i sognet, færdes der fx i forbindelse med arbejde eller studie. Det understreger, at det er en væsentlig dimension for alle sogne at overveje den lokale sammenhæng med andre: nabosognene, provstiet, beslægtede sogne andre steder. En lang række kirkelige opgaver kan ikke løses af et sogn alene, men må tages op i et større fællesskab, som det også er blevet understreget i "Den grønne Betænkning" 1491 om folkekirkens lokale økonomi, der indeholder en lang række gode forslag til samarbejde både om praktiske forhold og om det kirkelige liv.

I de fleste provstier sker i disse år en udvikling i retning af øget samarbejde. Denne udvikling kan alle spille ind i og bidrage til, både til gavn for helheden, og således at hvert enkelt sogn særlige profil fastholdes og udvikles. En væsentlig overvejelse i den sammenhæng er forholdet mellem sognets egen identitet og de opgaver, som menighedsråd og ansatte satser på som deres egne kerneopgaver, og opgaver, som løses bedre i samarbejde enten i sognet eller med andre nabosogne, eller som det slet ikke er muligt at løse, med mindre man indgår i et samarbejde f.eks. på provstiplan.

Midlertidige fællesskaber

Mobiliteten er kendetegnende for det moderne samfund, hvor det er blevet økonomisk muligt og samtidig attraktivt at leve som en nomade, der tilbringer sine forskellige livsfaser forskellige steder. Derfor spiller såkaldte *midlertidige fællesskaber* i dag en stor rolle.

Mange af indbyggerne i sognet er givetvis ikke vokset op i området og har derfor ikke et naturligt tilhørsforhold til kirken, og slet ikke, hvis der er tale om en person af udenlandsk herkomst. De kender den muligvis slet ikke. Måske bør man i kirken ikke alene bygge på kontinuitet, men overveje også at vægte det, som fungerer ved midlertidigheden.

Det kan være engangsbegivenheder eller oplevelser, der kan stå alene, fejring af højtider - også verdslige, småbørnsaktiviteter, åben kirke, koncerter, tværreligiøse arrangementer osv. Man kunne også overveje at have færre arrangementer, der til gengæld er mere slag i. Man kan overveje hvordan disse aktiviteter og deres indhold – og tidspunkter for dem harmoner med den ind- og udpendling, der foregår i sognet.

Mobiliteten i dagligdagen er også en vigtig udfordring:

- Har vi arrangementer og gudstjenester på tidspunkter, hvor de mennesker, vi gerne vil nå, rent faktisk er hjemme, så vi kan nå dem? Eller kan vi møde dem undervejs?

En af de senere års største folkekirkelige succeser er *spaghettigudstjenesten*, som netop tager den mobile livsform alvorligt ved at tilbyde familierne en oase ved fyraften og børneafhentning fra institutioner i stedet for ulvetimen med indkøb og madlavning og trætte børn og voksne. Denne tænkning kunne godt inspirere mere bredt.

En anden følge af mobiliteten er fokus på kirkens åbenhed, så mennesker kan komme ind i den, når de har ønske om det, og ikke kun, når der fejres gudstjeneste. Kirken kan på forskellig vis inspirere de besøgende til at brug kirkerummets særlige ro som åndehul i en travl hverdag, fx ved at give mulighed for at tænde lys, bede en personlig bøn, læse i biblen eller måske blot sidde der lidt i stilhed. Det giver kirkens brugere en nærhed til kirkerummet, som er anderledes, end når man er der i forbindelse med gudstjenester eller andre arrangementer. Mange kirker holder dørene åbne for besøgende i dagtimerne, og det giver god mening at gøre opmærksom på de åbne døre fx med skiltning udenfor kirken, og der er også muligheden for at være med i den landsomdelte brochure ”Vejkirker og andre åbne kirker”, hvor bl.a. kirkens særlige kendetegn og åbningstider annonceres, så det er nemt for interesserede at vide, hvornår de kan bruge kirkens rum uden for gudstjenesterne.

Bløde faktorer

Nu er der givet et overblik over de håndgribelige facts, det der hedder en kvantitativ analyse, alene baseret på talmaterialet, på det der kan måles og veje. Kirkefondet kan ikke på afstand levere en komplet analyse, som ville kræve meget dybere indsigt i de lokale strukturer i sognet, men her er nogle igangsatte spørgsmål, der kan åbne for de supplerende overvejelser:

- Hvad er forholdet mellem folk og kirke i jeres sogn?
- Hvad er stedets folkelige tradition og kultur?
- Er der naturlige mødesteder i sognet? Hvor handler man f.eks., hvilke fritidsinteresser dyrkes, og hvilke kulturelle arrangementer besøges?
- Hvordan fungerer foreningslivet i sognet, og hvordan fungerer f.eks. læger, bibliotek og sundhedsplejersker i lokalsamfundet? Er det aktive, synlige kræfter, kirken kunne have kontakt med?
- Hvordan er forholdet til de offentlige institutioner? Er der kommunikation mellem kirke og hhv. skole, uddannelsessteder og evt. socialcentre?
- Hvilken rolle spiller sognegrænserne for mennesker i jeres sogn?

- Har sognet f.eks. som geografisk størrelse en egen identitet og i givet fald hvilken?
- Hvilket retningspræg har kirken? Er der særlige traditioner forbundet med stedets kirkelige liv?
- Genererer kirkens ”sprog” tilskuere eller deltagere?
- Hvordan er kirken synlig i den brede befolkning? Bruger I alle tilgængelige kilder?
- Hvordan er samarbejdet med de andre folkekirker i provstiet/området? Kunne dette arbejde med fordel intensiveres?
- Hvordan er samarbejdet med eventuelle andre trossamfund i sognet evt. andre religioner – f.eks. om diakonale opgaver?

Kirke hos os

Samtale om og arbejde med kirkens liv og vækst er en kontinuerlig del menighedsrådets og menighedens fokus. For at styrke og stimulere dette arbejde har Kirkefondet, Folkekirkens Mission og Areopagos i samarbejde med Landsforeningen af Menighedsråd og Folkekirken.dk produceret et materiale med temaet ”Kirke hos os”. Det kan ses på fkm.interchurch.dk/arbejdsomraader/kirke-hos-os/. Der er bl.a. fire små video'er til igangsætning af ”liv og vækst-samtaler” i menighedsråd og menighed. Emnerne for de fire videoer er 1. Folkekirkens formål: Hvorfor er vi her? 2. Danskernes tro. 3. Den lyttende kirke. 4. Fremtidens drømme. Til hver af video er der en vejledning til samtale og debat. På hjemmesiden finder man også et online-materiale lige til at printe ud, hvor der fokuseres på kirkens grundopgaver:

Gudstjeneste hos os - for hvem og hvordan

Undervisning hos os - oplæring i hvad og hvordan

Diakoni hos os - handling, hvorfor, hvad og hvordan

Mission hos os - sendt med hvad til hvem?

Menigheden

Som supplement til ovenstående kan man også tilføje nogle overvejelser, som har med selve kirken og gøre, og til en begyndelse spørge:

- Hvad forstår vi ved menighed?

Vi ved jo, at teologisk set er menigheden alle døbte. Men hvad vil det sige i praksis, og hvordan får menigheden form og krop? Center for SamtidsReligion på Aarhus Universitet udgav i efteråret 2010 en publikation ”Religion 2.0”, hvor professor Viggo Mortensen i artiklen ”Fra firhjuls-kristne til fejrings-kristne” beskriver en række menighedstyper.

Publikationen kan findes i sin fulde længde på

<http://samtidsreligion.au.dk/religion-2.0/>

Fejrings-kristne

Et nyt begreb er opstået i forståelsen af menigheden; ”fejrings-kristne”. Det er dem, der kommer til kirken, når der er en særlig anledning til det, f.eks. barnedåb, konfirmation, bryllup eller begravelse. Men det er kun én type af de kirkemedlemmer, som befolker folkekirken i dag, og ved siden af fejrings-kristne kan der identificeres fire andre typer af menigheder, der hver især har sit eget tilhørsforhold og forventninger til kirken.

Kernemenigheden

Kernemenigheden består af den gruppe mennesker, der enten pr. tradition eller gennem et klart og meget bevidst valg identificerer sig så meget med kirken og dens budskab, at det præger deres liv og de derfor også kommer jævnligt til kirken. De er meget trofaste og lægger vægt på deres kirkemedlemskab, men gruppen bliver mindre og mindre, fordi den i forhold til befolkningen som helhed består af en klar overvægt af ældre. Derfor er denne menighedstype også uddøende, og det er et stort – og indtil videre uløst – spørgsmål, hvordan man fremover kan tænke kirke uden kernemenighed.

Servicemenigheden

Servicemenigheden består af den gruppe, der fortrinsvist bruger kirken ved overgangssituationer i livet, dvs. som oftest barnedåb, konfirmation, bryllup og begravelse. De møder op med en række forventninger om, at kirken tilbyder passende rammer for de vigtige begivenheder, de står over for. Blandt ansatte i kirken og kernemenigheden oplever man ofte et noget ambivalent forhold til servicemenigheden. På den ene side er man naturligvis glad for, at nogen vil gøre brug af kirkens tilbud og kirken får muligheden for at vise, at den er vedkommende også i livets overgangsritualer, og på den anden side viger man tilbage for at tage servicemenighedens behov helt seriøst. Det ses f.eks. i diskussionen om barnedåbens plads i højmesse, hvor man kan opleve, at det er vanskeligt at holde en højmesse, der på samme tid tager både servicemenighedens udgangspunkt, forventninger og ønsker alvorligt og har plads til den fordybelse og ro, kernemenigheden måske forventer.

Den associerede menighed (eller trofaste kirkefremmede)

Den associerede menighed består af en gruppe mennesker, der nok er forankret som medlemmer af kirken, men som ikke har kirken som deres første loyalitet. De er ikke regelmæssige kirkegængere og er ikke fortrolige med gudstjenestens liturgi og sprog, men kunne alligevel ikke drømme om at melde sig ud af folkekirken. I dansk sammenhæng har man tidligere ofte oplevet denne holdning inden for arbejderbevægelsen, og Socialdemokratiet er et af de få politiske partier, der stiller op på partiliste til menighedsrådsvalget. Denne tendens er dog på tilbagegang, og gruppen af trofaste kirkefremmede, der udgør den associerede menighed, dækker over en bredere gruppe.

Patchworkmenigheden

I patchworkmenigheden forbeholder den enkelte sig ret til at udvælge og sammensætte sin helt egen religiøse opfattelser, og dermed også sammensætte sin helt egen form for religion. Det er den hastigt voksende religion i Danmark, og individualiseringen og pluralismen i samfundet har betydet, at alle religiøse opfattelser er til stede over alt og på samme tid. Opfattelsen af, at man sammensætter sin helt egen religiøse forståelse betyder dog ikke nødvendigvis, at man melder sig ud af folkekirken og slet ikke kommer i den, idet man også i folkekirken kan finde elementer, der passer ind i ens eget religiøse billede.

Hvad stiller vi op med den viden?

Kan de forskellige menighedstyper alle finde sig til rette inden for samme kirke? Ja, sådan ser det jo umiddelbart ud når man ser på folkekirken, hvor rummeligheden altid har givet plads til en hvis grad af mangfoldighed. Men man må naturligvis tage alvorligt, at så forskellige typer af menigheder også efterspørger helt forskellige ting, og lokalt må man arbejde lidt mere med forståelsen af de forskellige menighedstyper. Derfor kunne X-sted Sogn med fordel spørge sig selv:

- Hvordan ser billedet ud her i vores område? Er det de samme menighedstyper, der gør sig gældende, eller ser virkeligheden anderledes ud netop her?

Det er vigtigt at arbejde med undervisningstilbud for folk udenfor folkekirken. Det gælder både folk, der overvejer voksendåb, folk fra andre religioner, og folk, der blot er almindeligt interesserede. Men derudover er der også et behov for, at der folkekirkeligt arbejdes meget mere bevidst med offentlighedsarbejde. Det er afgørende at vise kirkens ansigt udadtil i lokalsamfundet og at forsøge at formulere kristne grundtræk ind i den almindelige, ikke særligt kirkelige offentlighed for at få sagt højere og klarere, hvad kristendom er. Hermed får man også afbødet virkningerne af almindelige fordomme, misforståelser og almenreligiøsitet på markedet.

Handlingsforslag

I det følgende præsenteres nogle forslag og ideer, der er tænkt som oplæg til jeres videre samtale og bearbejdelse af det statistiske materiale. Handlingsforslagene i det følgende tager udgangspunkt i de forskellige aldersgrupper. Dette afsnit er en standardtekst, og derfor vil det muligvis også indeholde forslag til initiativer, I allerede har taget.

Med dette fokus på forskellige tiltag og aktiviteter er det vigtigt at minde om, at det ikke er mængden, som er afgørende. Derimod kan der nogle gange være behov for at nedlægge gamle initiativer, hvis de f.eks. er blevet uaktuelle eller hvis kirkens ressourcer i form af frivillige, personale, økonomi m.m. reelt ikke rækker til en hel masse. Overvejelserne, som dette afsnit lægger op til, må i første omgang være tanker om, hvad der er rigtigt og godt for netop jeres kirke og menighedsliv.

At være kirke for alle aldersfaser i livet

De yngste

“Kirken er altid én generation fra at uddø” – hedder det med rette, og derfor må børnearbejdet, både det organisations-organiserede samt de initiativer, der måtte komme fra præst og menighedsråd i form af børnegudstjenester og kirkelig undervisning for børn og unge, altid ligge kirken på sinde. Det er vigtigt at styrke dette arbejde, så man kan komme den generation af børn i møde, der måske aldrig er blevet præsenteret for det kristne budskab.

Der er mange muligheder. Nedenfor blot nogle enkelte, der netop retter sig mod de yngste og har til formål at give dem og deres forældre eller bedsteforældre muligheden for at indleve sig i og lære om den kristne tro og tradition:

- Dåbshilsner på årsdagene, f.eks. Folkekirkens Dåbshilsen
- Dåbs-”jubilæums”-gudstjenester på 2., 3. eller/og 4. årsdåbsdag
- Forældre-med-børn-initiativer, som en slags dåbsopfølgende arbejde
- Baby-salmesang og rytmik for småbørn
- Baby-træf eller legestue for sognets hjemmegående børn og forældre og evt. dagplejemødre. Det er for det første en måde, hvorpå kirken kan skabe netværk og formidle folkelige fællesskaber, og for det andet kan det være med til at sænke tærsklen for indgangen til kirken.

I den forbindelse skal man ikke glemme, at forældrene til de mindste i dag er 68-generationens børn. Det vil sige, at de ofte har meget lille fortrolighed med kirke og kristendom. Imidlertid har de ofte et stort ønske om både at give deres børn den fortrolighed, de ikke selv har, og at indhente noget af det forsømte for sig selv. Det åbner mulighed for kontakt med og oplevelser for forældrene gennem initiativer for børnene.

Børnene

Børn i et sogn giver basis for en masse aktivitet og liv i og omkring kirken, men det kan også være et vilkår, at forholdet til kirken bliver nedprioriteret af travle forældre. Eftersom par med børn generelt er den husstandstype med det højeste indkomstniveau, kan man regne ud, hvor hurtigt de må løbe for både at tjene penge og samtidig få familielivet til at fungere.

Spørgsmålet er, hvordan man kan støtte den moderne familie og hjælpe til med at styrke ikke blot børnenes, men også forældrenes/ aleneforsørgerens bånd til kirken. Kirkens rum står måske i manges bevidsthed netop som et sted, hvor man kan finde den tiltrængte, dybe ro imellem alt det, man skal eller gerne vil nå f.eks. i en familie. Måske kunne man påvirke de travle børnefamilier i deres prioriteringer, så de lidt oftere vælger at "tage på en udflugt" til kirken frem for til et andet sted? Her nogle få eksempler:

Børnekor og dramagruppe

En form for børne- og ungdomsarbejde kunne være f.eks. at etablere et børnekor eller en dramagruppe. Dette forudsætter, at der i sognet er en faglig kapacitet, der kan forestå et sådant arbejde. Gennem et børnekor i kirken indlever børnene sig både i salmebogen og gudstjenesten. Mange steder får børnene lidt løn/lommepenge for at medvirke ved gudstjenesterne. Med en dramagruppe, der – ligesom børnekoret - kan medvirke ved særlige gudstjenester, lader man børn og unge opleve evangeliet på en ny måde, samtidig med at de måske får en lidt større fortrolighed med gudstjenesten.

Børnekonfirmandundervisning

Den indledende konfirmandforberedelse finder sted i folkeskolens 3. eller 4. klasse. Menighedsrådet har ansvar for, at det tilbydes i sognet – evt. i samarbejde med andre sogne. Der kan ansættes undervisningsmedhjælp til at varetage den indledende konfirmandforberedelse, dog har præsten det teologiske og pædagogiske ansvar for undervisningen.

Bibelhistoriske rollespil

Er en idé, der er ved at vinde indpas i børne- og ungdomsarbejdet under inspiration fra rollespillenes generelle popularitet blandt børn.

Samarbejde med lokale kræfter

Det er også en mulighed at samarbejde med folkelige fællesskaber i lokalmiljøet, som arrangerer aktiviteter for sognets børn, f.eks. indenfor sport, musik og teater m.m., og lade børnene møde kirken ad den vej. Man kunne f.eks. arrangere en gudstjeneste i forbindelse med et idrætsstævne eller lignende. I det hele taget er det vigtigt at kirken sørger for at knytte til ved de folkelige "anledninger".

Styrke og samarbejde med det frivillige arbejde

Det frivillige, kirkelige børne- og ungdomsarbejde må betragtes som en del af kirkens arbejde, selvom tråden mellem kirke og dette arbejde muligvis i perioder kan synes tynd eller næsten usynlig. Samarbejdet mellem kirke og foreninger kan lokalt styrkes ved at kirken f.eks. stiller lokaler til rådighed, giver kursusstøtte til ledernes videreuddannelse, giver hjælp til indkøb af materialer, udstyr osv. Vigtigst af alt er, at man fra kirkens side lader lederne forstå, at man værdsætter deres arbejde. Det kan gøres på mange måder: Kontaktmøder, hjælp til forkyndelsen, hyggeligt samvær, et sæt biografbilletter til en relevant forestilling osv. En anden måde at knytte kirkens børnearbejde tættere til kroppen kunne være at tilbyde hjælp og

uddannelse af lederne, så de dygtiggøres til den del, der har at gøre med arbejdets undervisende og forkyndende virksomhed.

Et børne- og ungdomsudvalg i menighedsrådet er en god ide som udgangspunkt for støtten til de forskellige initiativer.

Skole-kirke-samarbejde

Mange steder er der efterhånden et veletableret skole-kirke-samarbejde i form af skole-kirke-tjenester på provsti- eller stiftsplan. De folkekirkelige skoletjenester udbyder undervisningsprojekter i relation til skolernes læseplaner og årsplanlægning. Typisk er projekterne bygget op over et centralt almenmenneskeligt tema som med udgangspunkt i religionsundervisningen belyses tværfagligt, og ikke sjældent vil der i projekterne indgå et besøg i en lokal kirke, hvor eleverne møder repræsentanter for den levende kirke i form af præster, organister o.a. med relation til kirken.

Man bør også lokalt i det enkelte sogn være opmærksom på de mange muligheder, der er for at samarbejde med skolen. F.eks. kan man lokalt sætte sig det mål, at kirken skal have tilbud til børn på alle klassetrin.

De unge

Konfirmander

Med den nye skolereform er der åbnet for en stor ændring af konfirmationsforberedelsen, der ellers i mange år har ligget som en sikker, forudsigelig og tilbagevendende begivenhed i præsternes kalendere i form af 2 ugentlige ”morgentimer”. Nu ser det ud til at konfirmationsforberedelsen vil foregå på andre tidspunkter end om morgenen – f.eks. om eftermiddagen – eller som hele dage. Det åbner for nye muligheder for at lave en undervisning, der er langt mere fleksibel og ikke så ensartet. Det vil f.eks. være nemmere at invitere gæster udefra med til undervisningen, og man kan lave større projekter og for eksempel tage ud af huset.

Generelt har konfirmationsforberedelsen udviklet sig med nye former de seneste år. Menighedsrådet har mulighed for at drøfte nye former med præsterne, hvor man f.eks. inddrager konfirmandlejr, konfirmandweekend, weekendundervisning eller konfirmandklub i helheden. Her er det en mulighed at inddrage de ”gamle” konfirmander i forberedelsen af arrangementerne - ligesom de i et vist omfang kunne inddrages i undervisningen af nye konfirmandhold, hvis det ellers er praktisk muligt.

Det er generelt vigtigt at overveje at inddrage andre end præsten i konfirmationsforberedelsen, så konfirmanderne møder flere mulige rollemodeller, for hvem kristendommen gør en forskel i deres liv.

I flere stifter og provstier (f.eks. Århus Stift) har man i en del år haft gode erfaringer med et stort konfirmandevent for alle stiftets konfirmander. I mindre målestok (f.eks. provsti) praktiseres sådanne events flere steder i landet.

Konfirmationsforberedelsen er den største samlede kontakt mellem kirken og de unge. Det er utrolig vigtigt, at den ikke tabes på gulvet, så de unges kontakt med kirken bliver styrket og ikke svækket af konfirmationstiden. I den forbindelse savner de fleste sogne en strategi for at bevare kontakten med konfirmanderne efter konfirmationen. Nye ideer kan findes på Folkekirkens Konfirmandcenter på www.konfirmandcenter.dk.

De unge voksne

De 20-34 årige har i mange sogne i Danmark et lavere medlemstal i folkekirken end gennemsnittet. På den baggrund er det vigtigt at undersøge, hvad er de unges forventninger til kirken, og imødekommes disse af kirken? Det er vigtige overvejelser, eftersom de unge i ringe grad opsøger kirken i dag.

Ungdomsforsker Thomas Willer og teologen Søren Østergaard har udgivet bogen ”Generation Search”, der handler om unges (særligt 18 – 24-åriges) livsstrategier, værdier og livstolkninger i et kirkeligt perspektiv. En af bogens konklusioner er, at de unge i dag er meget søgende og reflekterende og at de savner forbilleder, der kan vise dem, hvordan livet leves på en tilfredsstillende måde. I den unges bevidsthed kan kirken være et godt alternativ så længe den reelt praktiserer det fællesskab og den søgen efter værdier, som den står for.

I den forbindelse er det også vigtigt at inddrage de unge selv, når man vil forsøge at tage initiativer rettet til de unge. Ungdomskulturer er mange forskellige ting, og de skifter hurtigt. Ingen nok så velmenende voksen kan følge med og skabe ”kirke for unge”. Det kan de unge bedst selv.

Midlertidige fællesskaber

Generelt kan det i forhold til unge være en god ide at skabe et arbejde og tilbyde oplevelser, der kan stå alene og fungere ved midlertidigheden, f.eks. en Halloween-gudstjeneste efterfulgt af en fest eller nogle engangsbegivenheder i sognets og kirkens liv. Man kunne også arrangere rock-gudstjenester, free-style-gudstjenester, koncerter mv. med unge som direkte målgruppe og generelt overveje færre arrangementer, der til gengæld giver eftertryk. Nogle steder vil det være oplagt at samarbejde med unge fra den lokale kommunale musikskole.

Endelig er det hvad angår de unge vigtigt at huske deres mobilitet og ofte manglende rodfæstethed i deres bopælsogn. Det kalder på kontakt til og samarbejde med f.eks. city-initiativer som natkirke og gadepræst, som i høj grad bruges af de unge.

Hjemmeside og mailing

De unges fortrolighed med de elektroniske medier er så stor, at det er indlysende at skabe kontaktholder til dem via disse. Det kan ske på mange måder – fra at inddrage hjemmeside-”nørder” blandt de unge i kirkens web-redaktion til interaktive elementer på hjemmesiden, mailinglister med udgangspunkt i konfirmandholdet, webgudstjeneste og brug af mobiltelefon og sociale medier i undervisning og forkyndelse.

De voksne

I ethvert sogn må der nødvendigvis sættes fokus på, om kirkens møde med ”voksen-gruppen” er gennemtænkt og har det indhold, der er behov for. De voksne er naturligvis en bredt sammensat gruppe med meget forskellige tilgange til kirken. Traditionelt har der ikke været så meget fokus på særlige målrettede ”voksen-aktiviteter”, fordi disse har været lig med kirkens ”normalaktiviteter”. I de senere år er der imidlertid kommet langt mere opmærksomhed f.eks. på forældregenerationens åbenhed over for kirken i forbindelse med

familiebegivenhederne. Der er også taget en række initiativer til nye former for kirkelig voksenundervisning, kirkehøjskole, sognerejser, debataftener som ”åben filosofisk salon” o.l.

Hvor vægten tidligere ud over søndagsgudstjenesten har ligget på undervisning og ”kulturelle” arrangementer som foredrag, studiekredse og koncerter, er viften i de senere år blevet langt bredere. Ikke mindst er der i mange sogne udviklet gudstjenester ved forskellige anledninger, for særlige målgrupper og med særligt præg. Mødet i gudstjenesten er et mere oplevelsespræget møde end traditionel undervisning, foredrag og kulturelle arrangementer, hvilket umiddelbart appellerer til mange mennesker.

Bibel- og salmemaraton er afprøvet mange steder. Fælles rejser og weekends kan både skabe fællesskaber og være en anden måde at inspirere på end foredrag. Pilgrimsvandringer skaber også kontakt til nye målgrupper. Sværest har sognene nok haft ved at finde former, der appellerer til de mere praktisk orienterede. Men en konkret stor succes har Folkekirkens Nødhjælps Sogneindsamling i marts måned været. Den engagerer hvert år tusinder af frivillige indsamlere, der ad den vej har fået en kontakt med kirken.

Desuden er der flere og flere sogne, som får øjnene op for at det er vigtigt med tilbud målrettet specielt mod mænd – som f.eks. frokostklub med spisning af egen madpakke og derefter et lokalt inspireret foredrag, eller et ”værksted”, hvor man een gang om ugen mødes til snak og lettere arbejde med træ eller lign. små håndværks-ogaver.

Endelig må man ikke glemme kirkens musikliv, som jo ikke blot består af koncerter, men også giver mulighed for aktiv deltagelse i form af kor og musikgrupper. Gospel er i dag ikke blot interessant for unge, men i høj grad også for voksne. Der er en vækst i antallet af gospelkor og rytmiske kor i folkekirkens menigheder, som er tegn på, at denne musikform taler til mange, også mennesker, som ellers ikke har tæt kontakt med kirken.

I det følgende gås lidt dybere i et par af de nævnte områder

De unge forældre

Denne gruppe møder oftest kirken i forbindelse med deres børn, som de ønsker at give fortrolighed med kirke og kristendom. Præster oplever ofte en betydelig åbenhed og interesse i forbindelse med dåben, og der er mange muligheder for at følge denne åbenhed op med aktiviteter, der enten retter sig til både børn og voksne eller går ind i de unges situation som par og forældre. Nogle af dem er nævnt, men her er nogle stikord:

- Babysalmesang og forældre-børn-træf
- Spaghettigudstjeneste og andre aktiviteter, der indeholder gudstjeneste og fællesspisning
- Dåbsopfølgende kurser for forældre
- Ægteskabskurser og –weekends
- Fælles musikaktiviteter for børn og voksne
- Bibelhistorie for børn og voksne

Den voksne ”kirkefremmede”

De, der har valgt kirken fra og/eller tilhører andre trossamfund må man naturligvis respektere i deres valg. Det udelukker dog ikke, at man forsøger at møde dem og give dem en forståelse for, hvad kristendom og kirkeliv er i dag. Det kan f.eks. ske ved:

- ”Begynder”-gudstjenester, som er enkle, hvor der undervejs er forklaringer og samtale
- Introduktionskurser til troen, f.eks. over en weekend eller over en række aftener
- Åbent hus-arrangementer for indbudte med samtale med folk fra menigheden
- Tværkulturelle spisearrangementer (”middag på tværs”)
- Introduktion til Bibelen

På udebane...

- Vi er i kirken langt bedre til at ”spille på hjemmebane” end til at gå uden for kirkens rum og ind i andre rammer. Både generelt og i forhold til mødet med nye grupper kan det være af stor betydning at vove sig uden for kirkerummet på forskellig vis og møde mennesker, der hvor de er:
- Friluftsgudstjenester, gadegudstjenester og gudstjenester ved folkelige fester i lokalområdet
- Café-arrangementer
- Deltagelse i lokale folkelige festivals o.l.
- Film skal ses i biografen! De mange kvalitetsfilm, som i disse år har temaer, der er relevante i forhold til tro og kristendom kunne man måske tage op ved café-arrangementer efter aftale med den lokale biograf – måske i samarbejde med nabosognene.
- Og så er der hele spørgsmålet om kirkens kommunikation...

Diakoni og fællesskab

Det er ikke kun ældre, der kan være ensomme og mangle netværk. Der kan i X-sted Sogn også være yngre voksne, der er udenfor arbejdsmarkedet som arbejdsløse, førtidspensionister mv. Disses største problem er som regel ikke økonomien - det kan det også være - men følelsen af, at der ikke er brug for dem. Det er vigtigt at lægge op til initiativer, der tænker disse aktivt med, så det ikke er ”for dem”, men ”sammen med” dem.

- ”Fristed”: ugentligt åbent morgenkaffe-arrangement med sang, snak og måske planlægning af initiativer
- Væresteder alene - eller i samarbejde med diakonale organisationer (f.eks. Kirkens Korshær)
- Genbrugsbutikker alene – eller i samarbejde med frivillige kirkelige organisationer (f.eks. Danmission, Folkekirkens Nødhjælp mv.)
- Samtale- og sorggrupper, hvor det er et behov

De ældre

Også de ældre er en sammensat gruppe, som både består af ressourcestærke par og enlige, der stadig bor i eget hus, og personer over 75, som må forventes at have færre udfoldelsesmuligheder. Igen her er det vigtigt ikke at betragte gruppen som en målgruppe for andres virksomhed ”for de ældre”, men prøve også at se de ældre selv som en ressource, og som aktive og myndige medlemmer af menigheden, der selv kan tage stilling til, hvordan de skal være kirke.

Traditionelt er det de ældre, der har den bedste tilknytning til kirken. Desværre er kirkens ældrearbejde mange steder overvejende blevet begrænset til et tilbud om underholdning i retning af udflugter og eftermiddagsmøder m.m. Dette er godt i forhold til at opbygge sociale

kontakter, men dels appellerer det ikke i så høj grad til de mange ressourcestærke ældre, dels indebærer det, at den ressource, der ligger i de ældres egen aktivitet, undervurderes.

Kirken må have øje for de ældres ofte ubrugte reserve af engagement og arbejdskraft og lade en stor del af ansvaret for planlægning og initiativer ligge hos dem selv - f.eks. til genbrugsbutikker, værksted for reparation af legetøj, seniorkor, besøgstjeneste osv. Også kirkevagtstjeneste kan med fordel passes af ældre mennesker - dermed kan kirken holdes åben for besøgende i dagtimerne og samtidig give mulighed for samtale, hvis det ønskes.

Der er også god grund til at overveje, om man kan bringe generationerne sammen på tværs i højere grad end i dag. Flere steder har man etableret samvær for børn og ældre - de såkaldte "reservebedsteforældre". Nogle ældre holder meget af børn, men deres børnebørn bor måske i den anden ende af landet. Børnene på deres side vil gerne være sammen med voksne, der har masser af tid til at være nærværende. Kunne kirken være initiativtager til at skabe et sådant netværk mellem børn og ældre? Andre steder forsøger man at inddrage ældre i konfirmationsforberedelse - f.eks. med deres egne erfaringer - eller få konfirmander til at besøge ældre, f.eks. for at lære dem at bruge mobiltelefon og pc.

Hvad forskningen fortæller os

Ud fra ønsket om at udbrede viden fra undersøgelser på det folkekirkelige område bringes i dette afsnit opsummeringer af den seneste forskning videregivet med forskernes egne ord. Vi håber, at dette vil give både oplysning og stof til eftertanke.

Fakta om folkekirkens medlemmer – af Peter Lüchau

Danskeres medlemskab og syn på kirken

Danskerne er primært medlemmer af folkekirken fordi de ønsker at udleve deres kristendom med kirken som ramme. Tre centrale ting for medlemmerne er: 1. at kirken tilbyder ritualer i forbindelse med livets store overgange, fx dåb, bryllup og begravelse, 2. at kirken værner om den danske kulturarv, fx de mange middelalderkirker, og 3. at kirken kan danne ramme om folks religiøsitet. Det vigtige for medlemmerne er, hvad kirken gør, og hvad de som medlemmer kan bruge den til. Selve det trosmæssige klarer medlemmerne helst selv.

Danskerne er åbne over for kristendom generelt og over for kirken som religiøs samtalepartner. De er samtidig meget fjendtligt indstillet over for ethvert forsøg på at udøve religiøs autoritet eller tvang. Danskerne er interesseret i og efterlyser til en vis grad, at folkekirken har holdninger til fx eksistentielle emner. I danskeres øjne besidder kirken en særlig viden og kompetence om menneskelivet mysterier som ingen anden institution har. Derfor skræmmes danskerne heller ikke væk af, at kirken mener noget. Det som derimod kan skræmme dem væk er, hvad de opfatter som religiøst betinget fordømmelse og diskrimination fx af homoseksuelle.

Man kan groft inddele folkekirkens medlemmer i tre grupper: 1. de kollektivt kristne, 2. de individuelt kristne og 3. de identitets kristne. De kollektivt kristne finder man til højmesse på en almindelig søndag. De er traditionelle i deres tro og kommer i kirken for at være en del af et kristent fællesskab. De er enige om, hvad kristendom er, og hvad der er det rigtige at gøre som kristen. De individuelt kristne finder man til jule- eller påskekudstjeneste. De er utraditionelle i deres tro og kommer i kirken for at sætte deres egen eksistens ind i en større sammenhæng. De er på ingen måde enige om, hvad kristendom er eller bør være og de forventer at få lov til at tro på deres egen måde, ligesom de lader andre tro på deres. De identitetskristne finder man sjældent i kirken, og hvis man gør, er det til dåb, bryllup eller begravelse. De er utraditionelle i deres tro og de er medlemmer af kirken, fordi de mener, at det er det naturlige at være, når man er født og opvokset her i landet. De ingen mening om, hvad kristendom er eller bør være og ej heller om, hvad der er det rigtige at gøre som kristen.

Før- og efterkrigsgenerationerne er kristne på hver deres måde. For de generationer som er født før, under og lige efter 2. verdenskrig, er det at være kristen en selvfølgelighed og ikke noget man tænker videre over. At være kristen indebærer for disse generationer at være en del af et kristent fællesskab og dermed også at være kristen på samme måde, som alle andre i fællesskabet altid har været det. For de generationer, som er født efter krigen, er det at være kristen et personligt valg, som man hele tiden tænker over. De bruger deres kristendom til at tolke de skelsættende begivenheder i deres personlige livsfortælling. Det betyder også, at hvert enkelt menneske i disse generationer er kristent på sin egen måde, og at måden de er kristne på, er i konstant forandring.

Kirkegang: Hvor, hvornår og hvorfor

Danskernes kirkegang er steget de sidste 15 år. Andelen af danskerne, som går i kirke juleaften eller påske er steget markant, mens andelen, som går i kirke mindst en gang om måneden har holdt sig stabil. Stigningen hænger sammen med en større efterspørgsel efter eksistentiel mening. Gennem at komme i kirken til højtiderne føler mange, at de får sat sig selv og deres liv ind i en kosmisk ramme. For dem bliver den lejlighedsvis kirkegang en måde at finde mening i et fællesskab på uden dog at være en aktiv del af fællesskabet.

Kirken har det generelt bedre på landet end i byen. På landet er medlemsandelen, kirkegangen og dåbsprocenten højere. Det skyldes, at fællesskaber på landet er bredere og mere forpligtende. I byen vælger man sine naboer, på landet vælger naboerne én. Fordi vi som mennesker har en tendens til at efterligne vores omgivelser, betyder det, at man på landet går i kirke, fordi alle naboerne gør. I byen derimod vælger man de naboer eller rettere de fællesskaber, som ligner én selv. Det betyder også, at disse fællesskaber er mindre forpligtende, og der derfor ikke er nogen til at trække én med i kirke, medmindre man allerede går der af egen lyst.

Myter og fakta om udmeldelser

Det er en myte, at folk melder sig ud af folkekirken for at spare penge. De kommuner, hvor kirkeskatteprocenten er højest og folk derfor betaler mest i kirkeskat, er samtidig der, hvor kirken har de højeste medlemsprocenter. Var folk ude på at spare penge, ville der være flest udmeldelser der, hvor kirkeskatteprocenten er højest, men det er altså ikke tilfældet.

Det er også en myte, at det ofte er manden i et ægteskab, der melder sig ud for at spare penge, mens konen, der betaler mindre i kirkeskat, bliver. Af de folkekirkemedlemmer, som lever i fast parforhold, er det kun omkring en tiendedel, som har en partner, som ikke er medlem. Kun omkring en tiendedel af de, som melder sig ud af folkekirken, lever sammen med et medlem. Hvis mændene i faste parforhold meldte sig ud for at spare penge, ville der være langt flere "blandede" ægteskaber, men det er altså ikke tilfældet.

Fakta er, at de relativt få som melder sig ud af folkekirken, gør det, fordi de ikke længere er kristne. Udmeldelse er en længere proces, som starter med at folk mister kontakten til kirken og senere deres tro. Når det er sket, skal der dog en særlig anledning til, før de rent faktisk melder sig ud. Det kan være en livskrise eller en oplevelse af, at kirken er fordømmende eller diskriminerende fx over for homoseksuelle. Grundlæggende melder folk sig ud af folkekirken, fordi de føler sig beklemt ved at være medlem af en organisation, hvis tro, de ikke deler. Udmeldelse er således en bevidst handling og sjældent produktet af et øjeblikks indskydelse.

Fremtidige udfordringer for folkekirken

Hvad folkekirkens medlemmer tror på vil blive en mere blandet størrelse i fremtiden. I halvtresserne og tresserne var danskerne enige med hinanden og med folkekirken om, hvad den kristne tro indebar. I dag har hvert medlem sin egen udgave af den kristne tro, og den er ikke nødvendigvis i overensstemmelse med, hvad kirken prædiker; folk vælger helt selv, hvad de tror på. De fravælger i stigende grad troen på synd og helved, og kombinerer i stedet troen på Gud og et liv efter døden med buddhafigurer og krystaller. Konsekvensen er, at folkekirkens medlemmer i fremtiden vil være fælles om deres medlemskab, men uenige om, hvad den kristne tro er.

Danskerne flytter i stigende grad fra land til by, og deres kirkegang vil derfor gå fra at være fælles til at være individuel. Folk vil ikke længere gå i kirke, fordi de forventes at gøre det, men kun hvis det taler til dem på et personligt plan. Det betyder også, at kirken skal indstille

sig på, at hverken medlemskab eller kirkegang længere er en selvfølgelighed og at medlemmerne i stigende grad skal gås i møde, fordi deres omgivelser ikke længere trækker dem med i kirke.

Religiositet blandt folkekirkemedlemmer - af Peter B. Andersen, Jakob Erkmén og Peter Gundelach

Omkring $\frac{3}{4}$ af hele den danske befolkning er medlemmer af folkekirken. Det gør folkekirken til den suveræne største forening i Danmark, men der er stor forskel i trosforestillinger blandt medlemmerne. Det viser den danske værdiundersøgelse, hvis resultater kom i bogen "Usikker modernitet – danskernes værdier fra 1981-2017" i foråret 2019.

I kapitlet om religion, der er på side 231-264 i den bog, har vi som noget nyt analyseret danskernes religiositet på basis af klynger af mennesker, som er identificeret på baggrund af deres religion. Disse klynger adskiller sig ikke alene religiøst, men også i deres værdier og socioøkonomiske kendetegn. Denne artikel præsenterer de religiøse klynger, men i modsætning til i bogkapitlet, fokuserer vi her kun på folkekirkens medlemmer, og vi gennemgår ikke undersøgelsens statistiske baggrund. Analyserne viser, at mange af folkekirkens medlemmer ikke tror på ret meget, så det er ikke altid folks religiøse tro, der begrundes deres medlemskab af folkekirken, men derimod andre forhold. Sociologisk set er det næppe overraskende, at der er mange andre grunde til at være medlem af et trossamfund end lige præcis troen, fx nationalt fællesskab, men derfor er det alligevel værd at betone dette fund i forhold til en paulinsk og luthersk tankegang om frelse ved tro.

6 former for religiositet/ikke-religiositet blandt folkekirkemedlemmer

Spørgeskemaundersøgelsen Den danske Værdiundersøgelse er blevet gennemført hvert niende år siden 1981, sidst i 2017. I undersøgelsen fra 2017 har vi fundet seks former for religiositet eller måske snarere ikke-religiositet (Ud over disse seks klynger er der et antal meget små grupper, som ikke vil blive inddraget her). 7 % af folkekirkens medlemmer tilhører klyngen af "traditionelle". De bekender sig til et traditionelt sæt af kristne forestillinger, herunder troen på en personlig Gud og muligheden for straf eller belønning efter døden. Der er 14 % "individualistiske traditionalister" som i et spørgsmål svarer, at de tror på Gud, men i et andet spørgsmål svarer, at de ikke skelner mellem Gud som en personlig Gud eller som en åndelig kraft. 29 % af befolkningen der har et mere åbent gudsbegreb, hvor der er plads til Gud som en åndelig kraft, og mange af dem ser muligheden for videre liv som reinkarnation, vi kalder dem "alternativt gudstroende". Der er 11 % "spirituelle", der tror på en åndelig kraft, men ikke på Gud, og hverken tror på Helvede eller Paradiset. 11 % er "a-religiøse". De afviser langt de fleste religiøse forestillinger, men dog ikke gudsbegrebet stærkere, end at de har ikke har hverken en personlig eller en upersonlig kraftforestilling. Til slut er der 28 % "ir-religiøse" som ikke bekender sig til religiøse forestillinger og er afvisende over for gudsbegrebet i enhver forstand. Sammenfattende er der altså blandt folkekirkemedlemmerne 21 %, som tror på en personlig Gud på en eller anden måde, 40 % der tror på Gud, men ikke en personlig Gud, og 39 % som ikke er religiøse.

Folkekirkemedlemmernes religiositet 2017

(Tal fra Den Danske Værdiundersøgelse 2017)

Klynger og kirkegang

Tabellen over kirkegangen i de forskellige klynger viser, at mere end halvdelen af de traditionelle går i kirke mindst en gang om måneden. De er helt klart de hyppigste kirkegængere. Herefter kommer de "individualistisk gudstroende" og de "alternativt gudstroende", hvor det i hver af grupperne er omkring en tiendedel af individerne, der kommer i kirken hver måned. For de tre sidste grupper, de "spirituelle", de "a-religiøse" og de "ir-religiøse" er det meget få, der går i kirke hver måned.

Bortset fra de "traditionelle" kommer flertallet sjældent i kirke, selvom det varierer fra lige under halvdelen til omkring en tredjedel af dem, der går i kirke en enkelt gang om året. Nogle af dem gør det måske, når de er på ferie og har tid til rådighed, men mange af dem har formodentligt tænkt på spørgsmålet om kirkegang med julegudstjenesten i baghovedet, og den kan ses som en tradition (eller måske en nyopfundet tradition) i forhold til i de forskellige familier.

Kirkegang i klynger af religiøsitet inden for folkekirkens medlemmer

Tabellen på næste side viser alt i alt, at omkring halvdelen af medlemmerne af folkekirken kommer i kirke en gang om året eller mere, men der er altså en anden halvdel, der næsten aldrig kommer i kirken. Disse medlemmer udgør en udfordring for kirken, men vi ved ikke, om de benytter andre tilbud i kirken end netop gudstjenester. For selvom værdiundersøgelsen har et bredt formuleret spørgsmål om kirkegang, vil de fleste adspurgte formodentlig tænke, at det har noget med en gudstjeneste at gøre, og hvor kommer så natgudstjeneste, babysalmesang, foredrag, kirkekoncerter og sociale arrangementer ind? Nogen af dem, der har fortalt, at de praktisk talt aldrig kommer i kirken, vil muligvis benytte dele af disse aktiviteter, men hvor mange og især hvordan, viser undersøgelsen ikke.

	Traditionelle	Individualistisk traditionelle	Alternativt gudstroende	Spirituelle	A-religiøse	Ir-religiøse	Alle
Mindst én gang om måneden	51%	13%	8%	3%	1%	1%	9%
Til højtider	21%	34%	41%	23%	21%	12%	26%
Ca. en gang om året	8%	17%	16%	20%	17%	9%	14%
Aldrig eller næsten aldrig	19%	37%	36%	53%	60%	78%	51%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Generelt kan vi se, at folkekirken har godt fat i de ”traditionelle” og delvis i de ”individualistiske” og ”alternative” gudstroende. Alle tre klynger af medlemmer har en hel del hyppige kirkegængere. Men det er måske særligt interessant, at man finder et betydeligt antal personer i klyngerne med de ikke-religiøse, der er medlemmer af folkekirken, uanset de ikke er troende og meget sjældent kommer til gudstjeneste.

Klynger og præferencer

Klyngerne kan karakteriseres ved andre faktorer end kirkegangen. Der er forskelle i klyngernes socioøkonomiske kendetegn, deres værdier og deres kulturelle præferencer. Det vil føre for vidt at gennemgå dette i detaljer, men det kan kort nævnes, at de ”individualistiske traditionelle” er den klynge, hvor medlemmerne er ældst, og at de traditionelle i særlig grad adskiller sig fra de øvrige klynger ved at være mindre accepterende over for homoseksualitet. Anden forskning har dokumenteret, at de mest traditionelt religiøse klynger er kendetegnet ved finkulturelle præferencer (Steen Marquard Rasmussen 2014). Klyngernes forskellige profiler i forhold til faktorer, der ikke direkte har med tro at gøre, har inspireret tyske religionsforskere (jf. Ahrens og Wegner 2013) til at anlægge en slags markedstankegang i forhold til kirken. På baggrund af viden om klyngernes karakteristika, kan man arbejde mere målrettet i forhold til at få specifikke dele af medlemmerne til at engagere sig i kirkens liv.

Hvad forventer folket af kirken? – af Kirsten Donskov Felter

Et medlemsperspektiv på forandringer i folkekirkens struktur på landet, i forstæderne og i byen.

Kirkens forskellige vilkår på landet og i byen var et af de områder, der i 2014 havde særlig bevågenhed ved uddeling af midler fra Folkekirkens Videnspulje. I den forbindelse fik Center for Kirkeforskning ved Københavns Universitet tildelt midler til dette projekt, som havde til formål at belyse, hvordan danskerne bruger kirken, og om der er forskelle på forventningerne til kirken på landet, i forstæderne og i byen. Undersøgelsesdesignet består i to dele: 1) En landsdækkende spørgeskemaundersøgelse gennemført via internettet i samarbejde med analysefirmaet YouGov, og 2) casestudier og interviews med brugere af kirken i fire udvalgte sogne rundt om i landet.

Spørgeskemaundersøgelsen dokumenterer, at danskernes kirkebrug generelt er knyttet til de kirkelige handlinger. I det omfang, danskerne går i kirke, sker det i høj grad i forbindelse med begravelse, dåb eller konfirmation i familie og vennekreds. Undersøgelsen viser også, at andre måder at bruge kirken på i høj grad hænger sammen med ens personlige livssituation, og at ikke mindst børn i husstanden har stor betydning for kontakten med kirken. Men ud over de resultater, der er fælles på tværs af by og land, peger spørgeskemaundersøgelsen også på, at

der på nogle områder er forskelle. Undersøgelsen viser således, at folkekirken socialt er stærkere forankret i de små bysamfund end i de større byer og de rene landområder. Desuden at deltagelsen i både den almindelige søndagsgudstjeneste og andre kirkelige aktiviteter er markant højere på landet og de små bysamfund end i de større byer.

Når det gælder de faktorer, der har betydning for brugen af kirken, dokumenterer undersøgelsen, at individualiseringen generelt er slået igennem. Topscorerne, både når det gælder deltagelse i gudstjenester og andre former for aktiviteter, er interesse, timing, nyhedsværdi og muligheden for at deltage med sin familie, mens det har mindre betydning, om aktiviteten finder sted i den lokale kirke og ved den lokale præst. Men når det gælder livets højdepunkter, dåb, bryllup og begravelse spiller kendskabet til den lokale præst fortsat en stor rolle. Sammenligner man land og by viser undersøgelsen desuden, at den lokale kirke og den lokale præst er vigtigere i de små bysamfund end i de større byer og de rene landområder.

Ud over spørgeskemaundersøgelsen blev der i forbindelse med projektet foretaget nedslag i fire udvalgte sogne rundt om i landet: landsognene Lihme og Havrebjerg, forstadssognet Avedøre, og bysognet Skt Nicolai (Kolding). For at få et bredt billede af kirkens kontaktflade blev der gennemført interviews med både faste kirkegængere og mere sporadiske deltagere i kirkens aktiviteter, som langt hen ad vejen bekræfter resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen. Interviewene peger således samstemmende på, at hovedparten af de adspurgte fortrinsvist bruger kirken i forbindelse med livets højtider. Men også, at den personlige livssituation og hensynet til familien har afgørende betydning for, om man vælger at deltage i kirkens aktiviteter.

En af de interessante forskelle mellem spørgeskemaundersøgelsen og interviewene handler om de særlige forventninger, der knytter sig til præsten. Interviewene peger entydigt på præstens betydning for informanternes oplevelse af kirken. Både på landet og i byen fremgår det klart, at præstens person og kvaliteten i relationen til vedkommende er vigtig. Der er imidlertid forskel på, hvordan relationen etableres på landet og i en bymæssig kontekst. Interviewene med brugere af folkekirken i Lihme og Havrebjerg viser, at der her findes en forventning til præsten om at tage synligt og aktivt del i livet i lokalsamfundet, sådan at man kan møde ham eller hende ved byfesten og i børnehaven. Anderledes er det for brugerne af kirken i Avedøre og Kolding, for hvem relationen til præsten etableres i det autentiske møde, f.eks. i forbindelse med dåbssamtalen eller julegudstjenesten. Men både på landet og i byen gælder det, at tilhørsforholdet til kirken og præsten skabes ved biografisk tilknytning: Kirken bliver min kirke, og præsten bliver min præst i det øjeblik, kirken og præsten har været til stede i forbindelse med vigtige øjeblikke i mit liv.

Undersøgelsen er gennemført i regi af Center for Kirkeforskning (KU) med støtte fra Folkekirkens Videnspulje 2014 og i samarbejde med Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter af postdoc Kirsten Donskov Felter og forskningsmedarbejder Ruth Sønderskov Bjerrum; projektleder: lektor Hans Raun Iversen. Rapporten kan downloades fra <http://www.fkuv.dk/videnscenter/projekter-undersogelser-og-rapporter/hvad-forventer-folket-af-kirken>. Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til Kirsten D. Felter, kfe@km.dk

Præsten i dag: en relationel autoritet og en god håndværker - af Kirstine H. Johansen

Præstens rolle er under forandring og har været det et stykke tid. Det er langt de fleste enige om, og enkelte gå endda så vidt som til at mene at præsterollen er i krise (Karle 2008), men hvad karakteriserer denne forandring. I en række interviews om deres forventninger til vielsesritualet kommenterer en række brudepar også på deres forventninger til og opfattelse af præsten. Deres opfattelse kan overordnet beskrives som relationel autoritet. Præstens autoritet udspringer af, at præsten indgår i en relation til brudeparret. Idealet er oftest en klassisk langvarig relation: *"Han har døbt og konfirmeret mig ... og det er rart med en præst som kender hele min familie og vi kommer her jo altid til jul"*; men i tilfælde hvor en sådan relation er fraværende ønsker man at opbygge en relation i den konkrete situation: *"Præsten skal ikke bare være en lagkagefigur ... jeg kunne godt lide at vi i ritualet kunne se på hinanden og vide hvordan den anden havde det med det her"*, eller at finde en præst man er enig med. Der er en positiv forventning om at kunne indgå i en relation med præsten, men hvis den relation svigter, mister præsten sin autoritet: *"Jeg er helt sikker på, at hvis vi havde haft den mindste negative oplevelse i forbindelse med dåben, så var vi ikke kommet tilbage for at blive viet."* Den relationelle autoritet er altså ikke en klassisk traditionel autoritet, men skal stå sin prøve i det konkrete møde.

Den relationelle autoritet suppleres af en mere instrumentel autoritet, som primært opfatter præsten som ekspert i det kirkelige rum. Inden for det kirkelige rum tilskrives præsten høj autoritet, som den der styrer slagets gang og kan give tilladelse til afvigelser fra den vante rituelle rytme, men til gengæld er autoriteten begrænset hertil: *"Min tro går ikke gennem præsten ... han er den der styrer og ordner ritualet for os"*.

En mindre kvantitativ undersøgelse ved fastelavnsgudstjenester bekræfter brudeparrenes udtalelser. Folk er både interesseret i en præst, som de kan stå i relation til, og i en præst, som er en god håndværker på sit felt, men de er meget konsistente i at vægte den ene dimension højere end den anden. Nogen vil først og fremmest have en relationel autoritet, andre vil først og fremmest have en rituel ekspert.

Fra artiklen "Choosing a pastor for the day – Representations of the pastor in a contemporary context" booksandjournals.brillonline.com/content/journals/15709256/28/2

Babysalmesang – af Marie Vejrup Nielsen

Babysalmesang er i dag at finde i næsten alle pastorater, hvor størrelsen gør det muligt. Det er en aktivitet, som størstedelen af folkekirken ser som en vigtig del af kirkens fremtid, idet selve formålet med aktiviteten er at nå en gruppe i befolkningen, som ellers er forholdsvis passive medlemmer. Det var den store succes, som babysalmesang har fået på forholdsvis kort tid, som var baggrunden for at se nærmere på aktiviteten. Formålet med undersøgelsen var at få indsigt i, hvorfor deltagerne vælger at komme til babysalmesang og hvordan udbydere og afholdere ser på aktiviteten. Derfor blev to undersøgelser gennemført ud over en generel kortlægning af babysalmesang i folkekirken i hele landet. Der blev gennemført en undersøgelse af udbydere og afholdere, i form af spørgeskemaer og interview og deltagerobservation i ni udvalgte sognekirker i Danmark, og en undersøgelse af deltagere ud fra samme metoder. Detaljerede informationer om metode og tilgange i undersøgelserne findes i rapporten "Når du tager barnet i hånden, tager du moderen ved hjertet"

(<http://samtidsreligion.au.dk/oevrige-projekter/babysalmesang/>).

I rapporten kan man læse alle resultater af undersøgelsen og mere om hvad babysalmesang er. Projektet tog udgangspunkt i spørgsmål som "hvem underviser?", "hvor foregår aktiviteten" og andre konkrete spørgsmål, som er med til at tegne et billede af hvordan aktiviteten ser ud. Rapporten er resultatet af et projekt i udført i samarbejde mellem Danmarks Kirkelige Mediecenter (DKM) og Center for SamtidsReligion ved Aarhus Universitet (CSR). Rapporten og undersøgelseerne i den er del af et større projekt hos Danmarks Kirkelige Mediecenter: "Fokus på børn, familier og kirke gennem fortællinger og forskning". Den konkrete undersøgelse af babysalmesang er finansieret af Den folkekirkelige Udviklingsfond 2013. DKM har derudover modtaget støtte fra Århus Stiftsråd og KFUM og KFUK i Danmark til projektet. Lektor og leder af Center for SamtidsReligion, Marie Vejrup Nielsen, har været forskningsansvarlig for projektet, og projektmedarbejdere Christina Skovgaard Iversen og Gitte Ranfelt Laugesen har stået for udførslen af projektet og rapporten om babysalmesang. På Danmarks Kirkelige Mediecenter har Søren Johan og Rikke Bøgh været tilknyttet.

Hvad vil kirken – og brugerne – med babysalmesang?

Undersøgelsen af udbydere og afholdere viser, at aktiviteten udbydes for at skabe et rum for mennesker, som ikke bruger folkekirken særligt ofte. Det er den gruppe, som man ofte beskriver som kulturkristne, det vil sige, at de kommer til dåb, konfirmation, og begravelser, og traditionelle gudstjenester som juleaftensdagsgudstjenesten. Aktiviteten varierer fra sogn til sogn, men har et fokus på musik og små aktiviteter både mellem mor og barn og forskellige brug af kirkerummet, hvis aktiviteten foregår her. Og så er der typisk et tilbud om kaffe og socialt samvær efter aktiviteten. Men hvorfor kommer så mange mødre med deres små babyer til kirken, når de ellers ikke bruger folkekirken særlig ofte? Hovedresultatet af denne del af undersøgelsen var for det første at mødrene er kulturkristne, som det store flertal af medlemmer af folkekirken. De går ikke i kirke om søndagen, og de tilbyder ikke religiøse aktiviteter i hjemmet for børnene. Til gengæld er de helt utroligt glade for aktiviteten. I alle dele af undersøgelsen skinnede glæden og tilfredsheden igennem. Her lagde mødrene (for der næsten kun mødre!) vægt på, hvordan aktiviteten både gav dem et rum, hvor de kunne være sammen med deres barn og koncentrere sig om barnet, og samtidigt netop var et helt særligt rum, - de satte pris på salmerne, de små ritualer/elementer i aktiviteten.

"Det bedste ved babysalmesang er: Alt! Det har været en fuldkommen fantastisk oplevelse for både min datter og jeg. At opleve hendes reaktion på det der foregik, at opleve et helt fantastisk og intenst nærvær mellem os, og det højtidelige ved at det foregik i kirkerummet (akustikken ikke mindst). Det har påvirket min datters oplevelse af kirken, jeg fornemmer hun føler sig tryk i kirken, at hun slapper af." (Interviewperson)

Kirkerummet spiller tydeligt en rolle her, og der hvor aktiviteten foregår inde i selve kirken, giver det noget helt særligt, som deltagerne sætter stor pris på. De er også glade for at have en mulighed for at møde andre mødre lokalt. Og så sætter de pris på, at aktiviteten er åben for alle, som flere udtrykker det. 84 % af de brugere, som deltog i undersøgelsen, ser det som et sted, hvor der er plads til alle uanset tro. Det handler ikke om at udvikle egen tro for moderen eller give en specifik religiøs opdragelse af barnet. En person siger det meget klart *"Det var slet ikke for religiøst for os og meget positivt at der ikke blev "forkyndt" noget af præst eller kordegn. Det var babyerne og deres behov/ trivsel der var i fokus"*.

Mødrene vil generelt gerne have, at barnet får et kendskab til kristendom og kirke, som en del af en kulturel opdragelse. Men det de lægger størst vægt på, er den helt særlige stemning og ramme omkring deres samvær med deres barn. Det er interessant, hvor stor en rolle salmerne faktisk spiller både for afholdere og deltagere. Og salmerne er også det eneste sted, hvor vi

fandt en påvirkning af mødrenes hverdag derhjemme. Det ser ud til, at flere udover at få et kendskab til kirkens rum og salmer også begynder at synge de salmer, de kender fra babysalmesang derhjemme for barnet, f.eks. når der pusles eller puttes. Undersøgelsen peger altså på noget af det, der ligger bag den store succes – det er lykkedes at skabe en aktivitet, som passer til målgruppen, og hvor dele af kirkens traditioner og symboler (rummet og salmerne især) bliver formidlet på en ny måde.

Læs hele rapporten og mere om undersøgelsen på:

<http://samtdsreligion.au.dk/oevrige-projekter/babysalmesang/>.

Dåb eller ej - af Karen Marie Leth-Nissen og Astrid Krabbe Trolle

I undersøgelsen har vi på kvantitativ basis i YouGov-undersøgelsen adspurgt 1.042 forældre med hjemmeboende børn under 18 år om deres valg af dåb og relaterede emner. Gruppen var udvalgt efter deres status som forældre, og derfor ikke helt repræsentativ for hverken befolkningen som helhed eller børneforældre i Danmark. Gruppen har en højere andel af højt uddannede og studerende. Samtidig har vi interviewet 25 småbørnsforældre i Sydhavn sogn om samme emne. Småbørnsforældrene var fordelt på tre distrikter med hver deres socioøkonomiske profil. I Frederiksholm bor mange ufaglærte og studerende, og flere enlige end familier. Distriktet har sognets højeste andel af indvandrere. Der er lav medlemsprocent af folkekirken, også blandt de 0-4-årige. I Musikbyen bor der ligeledes mange ufaglærte og studerende, men flere familier end i Frederiksholm, og lav medlemsprocent blandt de 0-4-årige. Begge distrikter har en lavere husstandsindkomst end landsgennemsnittet pga. de mange enlige. Det nyeste af distrikterne, Teglholmen og Sluseholmen, er præget af småbørnsfamilier med to indkomster, og har en meget højere husstandsindkomst end landsgennemsnittet. Distriktet har sognets højeste medlemsprocent af folkekirken, også blandt de 0-4-årige, men stadig lavere end på landsplan. De 25 forældre er som gruppe karakteriseret ved at indeholde flere højtuddannede end befolkningen i Danmark som helhed, men alle socialgrupper og typer af uddannelsesniveau er repræsenteret. Forskellige samlivsformer og familietyper er repræsenteret, og spænder lige fra den klassiske kernefamilie til couple living apart og alenemødre med donorbørn.

Valg af dåb – hvorfor?

I YouGov-undersøgelsen havde 77 procent af forældrene alle børn døbt. De vigtigste faktorer for valget var, at dåben er en familietradition, der markerer navngivningen af barnet. Dåben ses også som en del af det at være dansk.

Forældrene i interview-undersøgelsen var af hensyn til spredning i materialet ligeligt fordelt mellem forældre, der valgte dåb, og forældre der fravalgte dåb. Deres udsagn om valget støtter resultaterne fra YouGov-undersøgelsen, samtidig med at de nuancerer billedet. Det er vigtigt for forældrene at give børnene et kristent og nationalt værdigrundlag med i livet, men dåben ses som foreløbig og det endelige valg tages af barnet selv i konfirmationsalderen.

Fravalg af dåb – hvorfor?

19 procent af forældrene i YouGov-undersøgelsen fravalgte at døbe deres børn, og mere end halvdelen angav, at det var fordi barnet senere skulle vælge selv, om det ville have et tilhørsforhold til kristendommen. Samtidig kunne forældrene ikke sige ja til trosbekendelsen, enten fordi de ikke var religiøse eller fordi de ikke er religiøse på den måde, at de siger ja til hele den pakke, som folkekirken præsenterer i trosbekendelsen. Desuden tilhørte 26 procent af de forældre, som fravalgte dåb, en anden religion. De tre hovedgrunde for at fravælge dåb kan findes i samfundsmæssige bevægelser mod individualisering (barnet skal vælge selv),

sekularisering (manglende religiøs tilknytning) og religiøs diversitet (forældre der tilhører en anden religion). I vores interviews fravalgte 50 procent af forældrene dåb af deres børn, og årsagerne til fravalget er for de fleste som i YouGov-undersøgelsen, at barnet skal vælge selv. Barnet skal være fri for tilknytningen til folkekirken, men må selv vælge i konfirmationsalderen. Vi oplevede ikke spørgsmålet om trosbekendelsen som vigtigt for forældrene, selvom en del forældre gav udtryk for manglende religiøs tilknytning.

Individualiseringen som forklaring på både valg og fravalg af dåb

Forklaringen bag både valg og fravalg af dåb er altovervejende individualiseringen som tendens og bevægelse i samfundet. Individualisering er ikke ny, men tager fart efter Anden Verdenskrig og får med den nuværende generation af forældre for alvor indvirkning på dåb i folkekirken. Individualiseringen har ændret de vilkår, man er individ og familie på, og pålægger den enkelte selv at skabe mening i livet. Samtidig føler forældrene, at de skal leve autentisk dvs. i overensstemmelse med en indre autoritet. En konsekvens er, at ydre autoriteter ikke tillægges nogen særlig vægt, herunder både sociale og familiære traditioner. Som familier skal forældrene forhandle sig frem til en fælles familieidentitet, som begge skal opleve som meningsfuld i forhold til egen identitet, og autenticitet er her det afgørende argument. Den af forældrene, som har de stærkeste følelser, vinder, og afgør om barnet skal døbes eller ej. Religion er lige som alt andet hele tiden til forhandling og tilvælges i det omfang, den giver mening for forældrene. Man kan forstå forældrene som religiøst frisatte. De er selv opvokset med det frie valg og fører nu valgmuligheden videre: barnet skal selv vælge religiøs tilknytning.

Årgangsfænomenet – Børn af 68'erne

Fravalget af dåb kommer i vores materiale også til udtryk som et årgangsfænomen. I YouGov-undersøgelsen er årgange født efter 1970 mere tilbøjelige til at fravælge dåb, ligesom de i mindre grad end de ældre årgange ser sig selv som troende. Det kan også have noget at gøre med sekulariseringstendenser i samfundet, idet de yngre både er mindre troende og mindre religiøst tilknyttet via eksempelvis medlemskab af folkekirken. Sekularisering kommer også til udtryk i en ændret forståelse af dåben. Hvor de ældre generationer lægger mest vægt på dåbens kristne indhold, ser de yngre generationer i højere grad dåben som et kulturelt ritual uden særligt religiøst indhold i YouGov-undersøgelsen. Synet på dåben som ikke-religiøs kan ikke bekræftes af vores interviews, hvor forældrene forstod dåben som knyttet til det religiøse, især blandt de mest ateistiske forældre.

Hvilken forskel gør religiøs socialisering og kontakten til folkekirken?

Hvad betyder det for forældrene at folkekirken har været til stede i deres opvækst som en del af deres familietraditioner? I YouGov-undersøgelsen er 90 procent af forældrene døbt, og 93 procent af disse er konfirmeret. 77,5 procent er medlem af folkekirken. Af forældrene i vores interviews i Sydhavn sogn er 85 procent døbt, og 95 procent af disse er konfirmeret. Her ligner gruppen forældrene i YouGov-undersøgelsen. Til gengæld er kun 58 procent medlem af folkekirken, og kun halvdelen har dåb for deres børn. Den folkekirkelige socialisering er en del af det at vokse op i Danmark. Folkekirken har været til stede i mange forskellige sammenhænge igennem informanternes opvækst. Næsten alle har deltaget i aktiviteter med kontakt til folkekirken gennem eksempelvis skole-kirkesamarbejde, og flere har været spejdere eller sunget i kirkekor, men vi kan ikke se nogen entydige sammenhænge mellem kontakten til folkekirken i opvæksten og valg eller fravalg af dåb. Valg eller fravalg af dåb blandt familie og venner blev ikke opgivet som begrundelse for forældrenes eget valg eller fravalg af dåb, men sås mere som en inspiration til valget. Valget er i sidste ende forældrenes eget.

Hvilken forskel gør kontakten til folkekirken og herunder kontakten til det lokale sogn?

Vi ser i YouGov-undersøgelsen en sammenhæng mellem brug af folkekirken til gudstjenester og kirkelige handlinger og tilvalg af dåb. Jo mere du bruger kirken, jo mere tilbøjelig er du til at vælge dåb. Deltagelse i kirkelige aktiviteter som børnenes kor og babysalmesang udviste derimod ingen forskel mellem de forældre, der valgte dåb, og de der fravalgte dåb. Vi kan ud fra materialet i vores interviews ikke sige noget om forældrenes kirkegang og brug af kirken til kirkelige handlinger, men deltagelse i babysalmesang havde ingen umiddelbar sammenhæng med valg af dåb. Både forældre der valgte dåb, og forældre der fravalgte dåb, gik til babysalmesang, og forbandt det ikke med dåbsbeslutningen. Det tyder på, at forældrene ser tilbuddet om babysalmesang som et kulturtilbud på linje med andre. Det er ikke knyttet til dåben.

Medlemskab og egen dåb og sammenhæng med dåbsvalg

9 procent af forældrene i YouGov-undersøgelsen fravalgte dåb, selvom de var medlem af folkekirken. Så man kun på forældrenes egen dåb, og ikke på om de stadig var medlemmer af folkekirken, fravalgte 13 procent af de døbte forældre dåb af deres egne børn. Af forældre, som overvejer at melde sig ud af folkekirken, var det 30 procent, som fravalgte dåb. Samtidig valgte 37 procent af forældre, som ikke var medlem af folkekirken, at få deres børn døbt. Tallene støtter tesen om individualiseringens indvirkning på forældrenes liv og tegner et billede af forældre, som ikke altid giver det videre, de selv er vokset med, men i voksenlivet tager valg, som er i overensstemmelse med den identitet og mening, de selv skaber i livet.

Demografi og dåb

I YouGov-undersøgelsen er der en sammenhæng mellem uddannelsesniveau og fravalg af dåb. Jo længere uddannelse, jo færre vælger dåb. Vi kan ikke se, om der er sammenhænge mellem grad af urbanisering og fravalg af dåb, som en nylig undersøgelse peger på, da vores materiale er regionsopdelt. Vores interviews i Sydhavn sogn bekræfter ikke sammenhængen mellem uddannelsesniveau og dåb, da forældrene fordeler sig jævnt mellem tilvalg og fravalg af dåb indenfor samme uddannelsesniveau. Det er både kontanthjælpsmodtagere og højtuddannede, som fravælger dåben. Da Sydhavn sogn ligger i det gennemurbaniserede København, kan det tyde på, at urbaniseringsgrad betyder mere end uddannelse for valg eller fravalg af dåb. Det vil være interessant at få efterprøvet en sådan tese i en fremtidig undersøgelse af valg af dåb. I vores interviews finder vi i det hele taget ikke særlige forskelle i valg af dåb, synet på dåb og religion, i forhold til uddannelse og bosted. Om forældrene lever i parforhold eller alene, om de har kort eller lang uddannelse, om de er døbt selv eller ej, om de bor i det ene eller andet distrikt i sognet, så er det ikke afgørende for valget af dåb. Valget afhænger af, hvad de kan forhandle sig til ud fra egne og partnerens behov i forhold til identitet og meningsskaben.

Overførbarhed til hele Danmark

Kombinationen af landsdækkende data med resultaterne fra Sydhavn sogn giver os mulighed for at pege på dåbstendenser på landsplan. Vi kan derfor opsummere, at det gælder for yngre forældre i Danmark i dag:

- Forældrene er generelt meget individualiserede. Meningsskaben i eget liv vejer tungere end tradition, egen dåb og medlemskab.
- Dåben ses som foreløbig. De forældre, der vælger dåb for deres børn, ser denne handling som udgangspunktet for barnets senere valg eller fravalg af folkekirkelig tilknytning i konfirmationsalderen.
- Forhandling er et livsvilkår i familierne, og det gælder også for valg eller fravalg af dåb.

- Forældrene vælger religion til og fra, som det giver mening i deres eget liv. Kirkegang og deltagelse i kirkelige handlinger i familien og vennekredsen øger tilbøjeligheden til at vælge dåb. Forældrenes miljø spiller en rolle.
- Forældrene er generelt positive over for folkekirken, som har været en tilbagevendende del af de fleste forældres opvækst. Deltagelse i kirkelige aktiviteter som børnenes kirkekor og babysalmesang ses positivt som kulturtilbud på linje med andre, men har ikke direkte indflydelse på valg eller fravalg af dåb.

Læs hele rapporten: <http://www.fkuv.dk/videnscenter/projekter-undersogelser-og-rapporter/daab-eller-ej>

Til slut

Hermed videregives analysen af tallene og oplægget til samtale om jeres kirkeliv, forhåbentlig til jeres inspiration og til gavn for jeres videre arbejde med visioner, målsætning og konkret planlægning.

Skulle I støde på fejl eller uklarheder tallene eller analysen, er det vigtigt både for jeres og vores skyld, at I kontakter os, så vi kan sikre rettelse af evt. fejl og afklaring af evt. uklarheder i materialet.

Det er vigtigt at understrege, at en analyse ikke nødvendigvis skal føre til flere aktiviteter. Den kan lige så vel føre til kvalitetsudvikling af de nuværende, til koncentration om færre opgaver, som man virkelig ønsker at sætte alle kræfter ind på, eller til ændret prioritering. Formålet er hverken at skabe fornemmelsen af, at det I gør i dag, ikke er godt nok, eller at pålægge jer nye opgaver. Samtalen om, hvordan kirkelivet i X-sted Sogn skal være i de kommende år og konklusionerne ud fra analysen ligger hos jer.

Kirkefondet ønsker jer lykke til og energi til arbejdet!

Frederiksberg d. 24. september 2020
Sille M. Fusager